

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

นางเยาว์ ทองกำเนิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

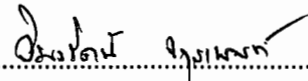
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

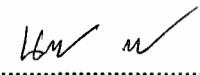
ตุลาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

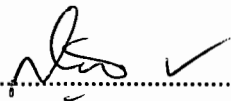
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นางเยาว์ ทองกำเนิด ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

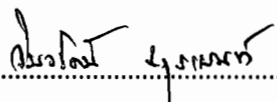
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

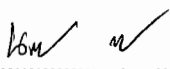
 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

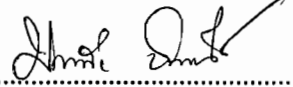
 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

 ..... กรรมการ
(ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 ..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการค้นคว้าวิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ และให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านศรีประชา ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านเขาช่องลมที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ ในเรื่องต่าง ๆ จนงานสำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณเพื่อนครูและนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมและมีคุณภาพ ตลอดจน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ทำให้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ของผู้วิจัยทุกท่านที่เป็นกำลังใจและ ให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนได้ส่งเสริมความก้าวหน้าให้ความรู้กับผู้วิจัยมาตลอด

นางเยาว์ ทองกำเนิด

52920548: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ/ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นางเยาว์ ทองกำเนิด : การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง (CONSTRUCTION OF THAI
READING SKILLS EXERCISES FOR PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS OF
KHAOCHAMAO DISTRICT RAYONE PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ก.ค., นลินี บำเรอราช, C.A.G.S. 273 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองตามเกณฑ์
มาตรฐาน 80/ 80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
บ้านศรีประชา กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จัดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ใช้เวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลได้แก่
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที (t -test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึกและมีประสิทธิภาพ 82.42/
83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่า
ก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

52920548: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.
(MASTER DEGREE OF EDUCATION)

KEYWORDS: PRACTICAL THAI READING SKILLS EXERCISES/ PRATHOMSUKSA
THREE STUDENTS

NONGYAO TONGKUMNERD: CONSTRUCTION OF THAI READING SKILLS
EXERCISES FOR PRATHOMSUKSA THREE STUDENTS OF KHAOCHAMAO DISTRICT
RAYONG PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: WIMONRAT CHATURANON, Ph.D.,
NALINE BUMRERRAJ, C.A.G.S. 273 P. 2015.

The purposes of this research were; to develop a Thai reading exercise and to validate the efficiency of the exercise of the Thai reading skill for main idea for prathomsuksa three students of Khaochmao District, Rayong province; base on the standard criteria 80/80, and to compare the learning achievement before and after using the exercise of Thai reading skill for main ideas.

The sample included 24 prathomsuksa three students, who studied in the second semester of academic years 2012, Rayong Primary Education Service Area 2 Office. The sample of this research was drawn through purposive sampling. The duration of the study was 20 hours period. The statistic used in this research were, mean, standard deviation and t-test (dependent sample)

The results of the study were:

1. The exercise of Thai reading skill for main idea for the students possessed the efficiency of 82.42/ 83.19 which was higher than the set 80/80 the standard of criteria.
2. The Academic achievement after using the exercise was higher than the pretest scores at the .05 statistical significant level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	11
หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	16
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	20
การอ่านจับใจความ	46
แบบฝึกทักษะ	63
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	90
3 วิธีดำเนินการวิจัย	94
การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย	94
การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	105
ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึก	105
ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึก	106
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	110
สรุปผลการศึกษา	110
อภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก	130
ภาคผนวก ข	139
ภาคผนวก ค	173
ประวัติย่อของผู้วิจัย	273

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	18
2 กำหนดเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงที่เรียน	96
3 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	106
4 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ของแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	107
5 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน80 ตัวหลัง ของแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	108
6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองโดยใช้ <i>t-test</i> (Dependent simple)	109
7 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ กับจุดประสงค์	140
8 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ กับจุดประสงค์	141
9 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ กับจุดประสงค์	142
10 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ กับจุดประสงค์	143
11 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ กับจุดประสงค์	144
12 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ	145
13 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึก	147
14 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	150
15 ค่าการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองภาคสนาม	163
16 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	165
17 ค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 1-5	168
18 ค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	169
19 ค่าการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ	170

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2	ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Trobasso	33
3	ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Chase and Clark	34
4	ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Rumelhart	34
5	ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Frederiken	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารของคนไทย ภาษาไทยในฐานะที่เป็นวิชาพื้นฐานของการศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้ดียิ่งขึ้น เพราะได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้วิทยาการใหม่ ภาษาจึงมีความสำคัญและควรมีการปลูกฝังการเรียนรู้ตามทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การเขียน การอ่านและการดูอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างมาก ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ผู้รู้ภาษาดี การเรียนวิชาอื่น ๆ ก็คงเข้าใจไปด้วย หากอ่านเข้าใจและรู้เรื่องก็สามารถเรียนวิชาอื่นได้ รวมทั้งรู้จักแสวงหาความรู้รอบตัว (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2530, หน้า 9) นอกจากนี้ ภาษาไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มั่นคง ภาษาไทยจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ จากการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรนั้น ได้กำหนดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน มิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง สื่อสารกับผู้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย (กรมวิชาการ, 2546 ก, หน้า 21) เช่นเดียวกันนั้น ภาษาไทยยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสำคัญที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบธุรกิจการงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคม

และเศรษฐกิจนอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป (ประภาวดี แก่นจันทร์หอม, 2550, หน้า 2)

การอ่านมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ช่วยในการศึกษา หากความรู้ช่วยให้มีความบันเทิงและเป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนาความเจริญงอกงามทางสมองและสติปัญญา รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับวรรณี โสมิตรประยูร (2544, หน้า 55) ที่กล่าวว่า ทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนภาษาไทย เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนยุคปัจจุบัน ต้องอาศัย การอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ ฉะนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็ว อ่านได้ถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ เพื่อเสาะแสวงหาความรู้ความสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมทั้ง ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทัน การอ่านจึงเป็นการเรียนรู้ คนอ่านมากย่อมรู้มาก ผู้มีประสิทธิภาพ ในการอ่านสูง จึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์และความบันเทิง นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับจวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 3) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เด็กจนโต การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน เช่นกันกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่าน การรู้จักฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งประพิณพร เย็นประเสริฐ (2548, หน้า 11) กล่าวว่า การอ่าน เป็นกระบวนการของการรับสารที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ข้อมูลข่าวสาร และความเจริญก้าวหน้าในความรู้ทุกประเภท ปรากฏเผยแพร่ในรูปของสิ่งพิมพ์เกือบทั้งสิ้น ปัจจุบันแม้ว่าจะมีสื่ออื่น ๆ เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของมนุษย์มากขึ้น ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น แต่การอ่านก็ยังถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ไม่อาจนำสื่ออื่น ๆ มาทดแทนได้ หนังสือ เป็นกุญแจดอกสำคัญที่ไขไปสู่โลกแห่งสรรพวิทยาการ โลกแห่งความเพลิดเพลินและจินตนาการ โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด พเยาว์ ลิ่งวิ (2551, หน้า 30) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไปเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่าง ๆ และการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชีพและการสร้างความเพลิดเพลินในการอ่าน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำได้ จากความสำคัญของการอ่านกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 8) ได้กำหนดการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 1 การอ่าน คือให้อ่านแล้วเข้าใจข้อความที่สื่อ ต้องการให้ผู้เรียน มาตรฐาน 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 คือ ต้องเล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญของคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวน ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และกำหนดตัวชี้วัด ข้อที่ 3 คือ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทานหรือ เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรอง บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน

การอ่านจับใจความมีคุณประโยชน์อย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะเด็กอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ควรได้รับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, หน้า 34) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความก็ถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน ไม่เพียงแต่เฉพาะอ่านออกหรืออ่านได้เท่านั้น แต่ต้องสามารถบอกได้ คิดได้ ว่าเรื่องที่อ่านนั้น เป็นอย่างไร ผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน การอ่านจับใจความที่ได้ผลดี จะช่วยให้ผู้อ่าน ประสบความสำเร็จในการเรียน การฝึกฝนการอ่านจับใจความอยู่เสมอ จะทำให้ผู้อ่านอ่านหนังสือ เป็น และสอดคล้องกับแนวคิดของจูลีไรต์นั ลักษณ์ศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสารเพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้ การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์ จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อ่านอย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือการจับใจความ ดังนั้นการจับใจความจึงเป็นทักษะสำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันเพราะเป็นทักษะที่ใช้เป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในวิชาต่าง ๆ ได้ ดังนั้นนับได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นหัวใจสำคัญ ของการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่การพัฒนาอาชีพและการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับสุนทร วรรณ (2547, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ครูต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนวิธีการอ่านจับใจความ ที่ถูกต้องให้แก่แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความคิดและความบันเทิง จากเรื่องที่อ่าน เนื่องจากการอ่านจับใจความ เป็นการฝึกสมาธิ ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องมีจิตใจจดจ่อ

บ้านศรีประชา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ปีการศึกษา 2556 พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.44 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2556, หน้า 30) สอดคล้องกับผลการประเมิน การอ่านสรุปความ แปลความขยายความ วิเคราะห์คำหรือวิเคราะห์ความหมายของเนื้อหาที่อ่าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 20.62 (โรงเรียนบ้านศรีประชา, 2556, หน้า 15) ซึ่งสอดคล้องกับผลการรายงาน จากผลการทดสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2556 ของ นักเรียนโรงเรียนบ้านศรีประชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยความสามารถ ด้านภาษาคิดเป็นร้อยละ 41.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา, 2555, หน้า 3) จากประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย พบว่านักเรียน มีปัญหาในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้เนื่องจากมาจากนักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจ เนื้อเรื่องที่อ่าน จับใจความไม่ได้ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างแบบฝึก ทักษะในที่นี้แบบฝึกทักษะ คือ สื่อในการเรียนการสอนที่ช่วยให้ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้และ เนื้อหาที่เรียน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี จึงได้สร้าง แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ดังที่ วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าหลังจากฝึกอ่านจับใจความจากแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2549) ได้ทำการวิจัยการสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหอวัง พบว่า แบบฝึกอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพสูงกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้และนักเรียนที่ใช้แบบฝึกอ่านจับใจความมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับณัฐชา อักษรเดช (2554) ได้ทำการศึกษการสร้าง แบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.71/ 91.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความช่วย ให้การเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นิรติชัย สุดพะาะ (2555) ได้ทำการศึกษการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ หลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความสำคัญของการอ่านและการใช้แบบฝึกทักษะที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

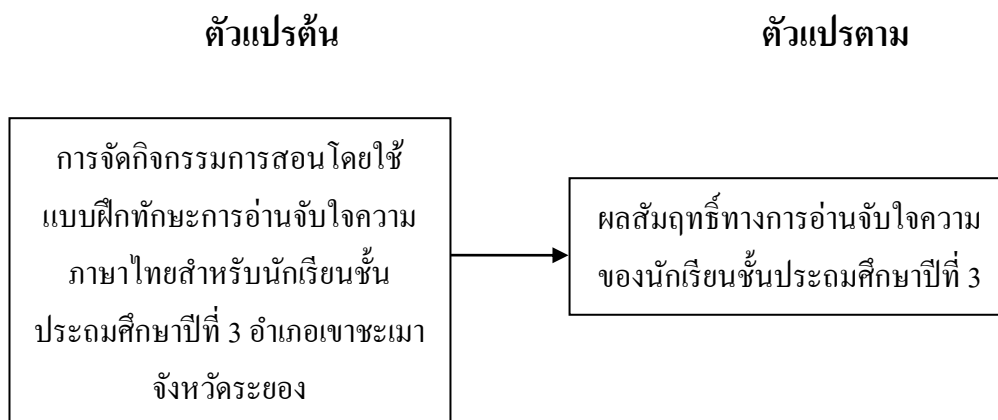
สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียน โดยใช้   แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความสามารถของผู้เรียน
2. เป็นแนวทางที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. ครูผู้สอนได้แนวทางในการฝึกและแก้ปัญหาการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 14 โรงเรียน จำนวน 299 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านศรีประชา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คน ได้มาแบบการเลือกแบบเจาะจง

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เป็นบทอ่านร้อยแก้ว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมโดยแยกตามรูปแบบการอ่าน 5 แบบฝึก คือ 1) การอ่านนิทาน 2) การอ่านเรื่องสั้น 3) การอ่านเพลง 4) การอ่านสารคดี 5) การอ่านข่าว

3. ระยะเวลาในการการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ใช้เวลาทดลอง 20 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
2. ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึก หมายถึง เอกสารประกอบการฝึกอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนซึ่งเป็นบทอ่านประเภทร้อยแก้ว จำนวน 5 แบบฝึก คือ 1) การอ่านนิทาน 2) การอ่านเรื่องสั้น 3) การอ่านเพลง 4) การอ่านสารคดี 5) การอ่านข่าว โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 คำชี้แจงสำหรับครู

1.2 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

1.3 ใบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าวในแต่ละแบบฝึก

1.4 แบบฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.5 แบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.6 เฉลยแบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7 แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.8 เฉลยแบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.9 แผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแบบฝึก ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึก หมายถึง เกณฑ์ในการหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาจากคะแนนการทดสอบหลังเรียนในแต่ละแบบฝึกและทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง จำนวนนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ที่ทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกทักษะได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก หมายถึง การสอนอ่านจับใจความตามแผนการจัดการเรียนการสอน มี 3 ขั้นตอน คือ
- ขั้นนำ หมายถึง การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนในเรื่องที่จะอ่านโดยครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบทอ่านนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดี และข่าว พร้อมนำบัตรภาพที่เกี่ยวกับบทอ่านมาให้ให้นักเรียนดูแล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ
- ขั้นสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนโดยครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแบบฝึก โดยครูคอยให้คำแนะนำปรึกษาระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม
- ขั้นสรุป หมายถึง ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องที่อ่าน
4. การอ่านจับใจความ หมายถึง การสรุปสาระสำคัญของเรื่องหรือข้อความที่อ่านเกี่ยวกับนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดี และข่าว โดยนักเรียนสามารถตอบคำถาม บอกความหมายของคำ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปสาระสำคัญ ตอบคำถามเชิงเหตุผลและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ได้
5. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหมายถึงความสามารถของนักเรียนในการอ่านจับใจความ โดยสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดี และข่าว วัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
6. แบบทดสอบท้ายแบบฝึกหมายถึง ข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะแต่ละแบบฝึก จำนวน 10 ข้อ
7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยแยกตามหัวข้อได้ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 1.1 หลักการ
  - 1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
  - 1.3 การจัดการเรียนรู้
  - 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
  - 2.2 คุณภาพผู้เรียน
  - 2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (การอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 3.1 ความหมายของการอ่าน
  - 3.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
  - 3.4 ประเภทของการอ่าน
  - 3.5 องค์ประกอบของการอ่าน
  - 3.6 ทฤษฎีการอ่าน
  - 3.7 หลักการสอนอ่าน
  - 3.8 ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
  - 3.9 การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
4. การอ่านจับใจความ
  - 4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
  - 4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
  - 4.3 ประเภทของการอ่านจับใจความ
  - 4.4 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

- 4.5 หลักในการอ่านจับใจความ
- 4.6 การสอนอ่านจับใจความ
- 4.7 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ
5. แบบฝึกทักษะ
  - 5.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
  - 5.2 ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
  - 5.3 หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ
  - 5.4 ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ
  - 5.5 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ
  - 5.6 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
  - 5.7 การนำแบบฝึกไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.2 เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีสาระการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี ซึ่งมีองค์ประกอบตามทฤษฎีของหลักสูตร ดังองค์ประกอบต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3)

1. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

1.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

1.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทางด้านเวลาและสาระการเรียนรู้

1.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

2.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3-4)

3. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 20-22)

3.1 หลักการจัดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

3.2 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิดกระบวนการทางสังคมกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงกระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจ ในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

3.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

3.4.1 บทบาทของผู้สอน

3.4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

3.4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

3.4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

3.4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

3.4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

3.4.2 บทบาทของผู้เรียน

3.4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

3.4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3.4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลักษณ์ที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

3.4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

3.4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งเป็น 4 ระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23) ดังนี้

4.1 การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมิน ชิ้นงาน ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ว่าง ตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และ มากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด

4.2 การประเมินระดับสถานศึกษาเป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี รายภาค ผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

4.3 การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตามภาวะความรับผิดชอบ

สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษาหรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการ จัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

4.4 การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตาม มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคน ที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่3 ชั้นประถมศึกษาปีที่6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้อมูลข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระ ความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพ ปัญหาและความต้องการ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียน ได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบ จัดการศึกษาจะต้องจัดระบบบริหารการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่วเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถามเชิงเหตุผลลำดับเหตุการณ์คาดคะเน เหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้เข้าใจ ความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาท ในการอ่าน

- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครูเขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาท ในการเขียน

- เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวน ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

- สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของ คำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับ กาลเทศะ

- เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็น วัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่นห้องจำบทอาขยานและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2-3)

3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (การอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

สาระที่ 1 การอ่าน

แสดงมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 8)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 3	1. อ่านออกเสียงคำข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำรวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ๓ ฤ ฤๅ
	2. อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	
	3. ตั้งคำถามและตอบคำถาม เชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
	4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเน เหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุ เหตุผลประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่น และชุมชน
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ - คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ
	8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน

จากการศึกษาหลักสูตร ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และ วัสดุผลการเรียนรู้ในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านคำและบอกความหมายของคำหรือข้อความจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องที่อ่านได้
4. สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ดังนี้

- 1) การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น
  - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น

- เรื่องเล่าสั้น ๆ
- บทเพลงและบทร้อยกรอง
- บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

แม้นมาศ ชวลิต (2543, หน้า 232) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือ การใช้ศักยภาพของสมองเพื่อการรับรู้ แปลความหมายและความเข้าใจปรากฏการณ์ของข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว ประสบการณ์ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ตลอดจนสาระอื่น ๆ ซึ่งมีผู้แสดงออก โดยสัญลักษณ์อักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อสื่อการอ่านเป็นทักษะพื้นฐาน สรุปได้ว่า การอ่านคือ การแปลความหมายจากตัวหนังสือโดยผ่านทางสายตา แล้วสามารถสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่านนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

กรมวิชาการ (2545, หน้า 2) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยการแปลความหมายจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ให้ได้ ความหมายที่ถูกต้องชัดเจน การอ่านจึงเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนักเรียนในการเรียนภาษาไม่ว่าจะเรียนในหรือนอกห้องเรียน และที่สำคัญเป็นทักษะเดียวที่จะคงอยู่ตลอดได้นานที่สุด ซึ่งเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้สำหรับผู้เรียน

สมศักดิ์ ลินธุเวชญ์ (2545, หน้า 11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดและนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นหัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1364) ได้ให้ความหมายของคำว่า อ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่อ่านออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสาราญ (2547, หน้า 91) กล่าวว่า การอ่านหมายถึง การรับสารในรูปของตัวอักษรมาแปลเป็นความรู้ ความเข้าใจของผู้อ่านโดยผ่านการคิด ประสบการณ์และความเชื่อของตน

สุพรรณศิริ วัฒนกานันท์ (2548, หน้า 10) ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือ การเข้าใจความหมายของข้อเขียนเป็นหน้าที่ที่ผู้อ่านจะต้องดึงเอาความหมายออกมาจากเรื่องที่อ่านให้ได้ การที่อ่านแล้วไม่เข้าใจนั้น มีปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ภาษาที่ใช้ ระดับของภาษาความรู้พื้นฐาน

ความเชื่อ แนวคิด และทัศนคติระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้อ่านที่ดีต้องรู้จักวิธีอ่านเชิงรุกและวิเคราะห์หาสาเหตุว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านของตนคืออะไร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550, หน้า 4) เสนอว่าการอ่าน คือ การเข้าใจในถ้อยคำประโยค ข้อความและเรื่องราวที่อ่าน โดยสามารถอธิบายความหมายของคำ เล่าเรื่องสรุปเรื่องและบอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 128) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง ที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

จากความหมายของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการทางสมอง ในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจในการแปลความหมาย ให้ได้ใจความที่สมบูรณ์ สามารถสรุปและบอกความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและ เรื่องราว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

2. ความสำคัญของการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า การอ่าน เป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่ง ที่มนุษย์ใช้ในการศึกษาหาความรู้ให้ตนเองตลอดมา การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้แสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคนการรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางเพิ่มอีกด้วย

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 93-94) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง
2. การอ่านช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญทางการศึกษา
4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ
5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น
6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้
7. การอ่านทำให้เราใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลินสนุกสนาน ช่วยให้จิตใจได้รับการพักผ่อน
8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า

สุพรรณิ วราทร (2545, หน้า 21) กล่าวว่า การอ่านเป็นวิธีสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถคิดหาความรู้ เกิดการพัฒนาด้านอาชีพ เกิดความคิด และแนวทางใหม่ในการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงผลผลิตทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ไพพรรณ อินทนิล (2546, หน้า 7) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

จินตนา ไบกาชุยี่ (2547, หน้า 20) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า หนังสือคือ ประทีปแห่งความรู้ หนทางที่จะเข้าสู่แหล่งความรู้เช่นนี้คือ การอ่าน ซึ่งการอ่านไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นพรแสวงที่เกิดจากการสั่งสอนและการฝึกฝนจนเป็นทักษะ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบารหัน อิมสำราญ (2547, หน้า 91) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านดังต่อไปนี้

1. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับสาระความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่ทันต่อความคิด ความก้าวหน้าของโลกได้เช่นเดียวกับการรับสารจากสื่อชนิดต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

2. หนังสือเป็นสื่อที่ดีที่สุด ใช้ง่ายที่สุดและมีราคาถูกที่สุดที่บุคคลทั่วไปใช้เพื่อศึกษา หาความรู้และความเพลิดเพลิน

3. การอ่านหนังสือเป็นการฝึกให้สมองได้คิดและเกิดสมาธิด้วย ฉะนั้นหากมีการฝึกอย่างต่อเนื่องจะทำให้ทักษะด้านนี้พัฒนาและเกิดผลสัมฤทธิ์สูง

4. ผู้อ่านหนังสือสามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้เองในขณะที่สื่ออย่างอื่นเช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จะจำกัดความคิดของผู้อ่านมากกว่า ฉะนั้นการอ่านหนังสือจึงทำให้ผู้อ่าน มีอิสระทางความคิด ได้ดีกว่าการใช้สื่อชนิดอื่น

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548, หน้า 19) กล่าวว่า การอ่านช่วยให้คนเราได้คำตอบจากปัญหา ที่ต้องการแก้ หรือปัญหาที่ค้างคาอยู่ในใจไม่ว่าจะเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงทำให้แก้ปัญหา ต่าง ๆ รอบด้านได้ด้วยตนเอง การอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของผู้อ่าน การอ่านมากทำให้ ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ที่สำคัญทำให้คนมีความคิดกว้างไกลและมีวิสัยทัศน์เนื่องจากการอ่าน เป็นการจุดประกายความคิดของผู้อ่าน ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา ด้วยการนำความรู้ ที่ได้จากการอ่านไปบูรณาการกับความคิดของตนเอง เกิดเป็นความคิดใหม่ในการพัฒนาให้เกิด นวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นไปอีก

ธนุ ทดแทนคุณ และกุลวดี ทดแทนคุณ (2549, หน้า 46) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในการเรียนทุกระดับจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาให้มากขึ้น
  2. การอ่านทำให้เกิดความรอบรู้ การเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์โลกเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในชีวิตปัจจุบัน การรู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะคุณค่าจากสารนำมาแก้ไข ปรับปรุงงานหรือพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้ทันสมัยขึ้น จะช่วยให้ผู้อ่านมีความรอบรู้มากขึ้น เช่น การอ่านสารจากหนังสือพิมพ์วารสารหรือการอ่านผลงานวิจัยใหม่ ๆ เป็นต้น
  3. การอ่านเสริมสร้างบุคลิกภาพ การอ่านทำให้เราสามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล สามารถอ้างอิงเท็จจริงจากหลักฐานที่อ่าน ทำให้มีความมั่นใจในการเสนอข่าวสารต่อที่ประชุมชน ทั้งช่วยพัฒนาบุคลิกภาพในการเข้าสังคมได้ดียิ่งขึ้น
  4. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจคลายเหงาได้ เช่น การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ ซึ่งอาจได้ข้อคิด แนวคิด มาใช้ในชีวิตประจำวัน หรือแม้กระทั่งสามารถยกระดับจิตใจ กลุ่มเคล้าจิตใจให้บริสุทธิ์และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข
- วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 128-129) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้
1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนในทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่างๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ
  2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียน ทั้งในด้านการกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม
  3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในที่สุด
  4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศและชื่อเสียง ฯลฯ
  5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางทำให้เป็นผู้รอบรู้เกิดความมั่นใจในการพูดปราศรัยบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง

6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

7. การอ่านเรื่องราวต่างๆ ในอดีต เช่น ศิลาจารึกประวัติศาสตร์เอกสารสำคัญวรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้ผู้นับถือรู้จักอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่าน มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเป็นอย่างมากเพราะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและการประกอบอาชีพ ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้รับความเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็ว มีความรอบรู้ ฉลาด และเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตได้

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

สนิท ตั้งทวี (2545, หน้า 1-2) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ว่า

1. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยละเอียด
2. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยย่อ
3. เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นหรือความสงสัย
4. เพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง
5. เพื่อต้องการศึกษาค้นคว้า
6. เพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคมและสามารถปรับตัว วางตัวให้เข้ากับคนอื่นได้
7. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 94) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อให้ได้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์
2. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าให้ได้คำตอบที่ต้องการ
3. อ่านเพื่อความบันเทิงใจ

สุพรรณิ วราทร (2545, หน้า 36-38) กล่าวว่า การรู้ความมุ่งหมายในการอ่าน เป็นองค์ประกอบ ประการหนึ่งของทักษะการอ่านเร็ว การอ่านเพื่อได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ผู้อ่านควรรู้ว่าอ่านเพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการอ่าน การรู้ความมุ่งหมายในการอ่านนอกจากช่วยให้มีสมาธิ ซึ่งจะทำให้อ่านได้เร็วและจำได้ด้วยแล้ว ในเบื้องต้นยังช่วยในการเลือกสรรสื่อการอ่าน เพื่ออ่านด้วย ความมุ่งหมายในการอ่านที่สำคัญ ได้แก่

1. อ่านเพื่อความรู้ คือ การอ่านที่ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องที่มีความสำคัญจำเป็นต้องรู้ เรื่องที่รู้แล้วเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ไปจนถึงเรื่องที่มีความสำคัญจำเป็นต้องรู้ และอ่านเพื่อเสริมความรู้ การอ่านเพื่อความรู้มีหลายลักษณะ เช่น

1.1 อ่านเพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ต้องการรู้ เช่น การอ่านคู่มือ คำแนะนำ กฎระเบียบต่าง ๆ ตำรา และหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

1.2 การอ่านเพื่อรู้ข่าวสารและข้อมูล เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

1.3 การอ่านเพื่อประมวลสาระ ได้แก่ การอ่านเอกสาร วารสาร และหนังสือต่าง ๆ เพื่อได้รู้ในเรื่องที่ต้องการรู้

2. อ่านเพื่อศึกษาเป็นการอ่านอย่างจริงจัง เพื่อได้สาระและข้อเท็จจริงจนเกิดความเข้าใจ เช่น การอ่านตำรา และหนังสือวิชาการต่าง ๆ

3. อ่านเพื่อความคิด หมายถึง การอ่านเพื่อเข้าใจสาระสำคัญหรือแนวคิดของเรื่องทีอ่าน เพื่อนำไปปฏิบัติหรือเป็นแนวทางสำหรับริเริ่มสิ่งต่าง ๆ การอ่านเพื่อให้ได้ความคิด อ่านได้จากหนังสือทุกประเภท

4. อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์หมายถึงการอ่านเพื่อรู้และเข้าใจเรื่องทีอ่านอย่างลึกซึ้งจนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านในด้านต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล เช่น การอ่านบทความ วรรณคดี ข่าว และหนังสือต่าง ๆ เป็นต้น

5. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านเพื่อพักผ่อนหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรม เพื่อให้เกิดความรื่นรมย์ หรือคลายความทุกข์ การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินอ่านได้จากหนังสือทุกประเภททีผู้อ่านพอใจ แต่ไม่ควรเป็นเรื่องทียาก ซับซ้อน หรือเป็นวิชาการทีต้องใช้ความคิดมาก

6. อ่านเพื่อใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การอ่านโดยไม่ได้มุ่งหวังสิ่งใดเฉพาะ แต่เป็นการใช้เวลาว่างทีจะต้องเสียไปให้เกิดประโยชน์เช่น การอ่านนิตยสาร ละครออกยกิจกรรมต่าง ๆ สื่อการอ่านทีเหมาะสมสำหรับการอ่านเพื่อใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ บันเทิงคดี หรือสารคดีทีแบ่งเนื้อหาเป็นบทหรือตอนสั้น ๆ เนื่องจากสามารถหยุดอ่านได้เป็นช่วง ๆ โดยไม่ทำให้เสียความต่อเนื่องในการอ่าน

ผจงวาด พูลแก้ว (2547, หน้า 80) กล่าวไว้ว่า ในการอ่านทุกครั้งที่ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายซึ่งในการอ่านแต่ละครั้งจุดมุ่งหมายย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป แบ่งออกได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องทีต้องการศึกษาหาความรู้โดยละเอียดหรือโดยย่อก็ได้ การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้นี้มักใช้ในการอ่านตำราวิชาการต่าง ๆ หรืออ่านงานเขียนเฉพาะเรื่องทีต้องการศึกษาเข้าใจ

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งทีความผ่อนคลายอารมณ์ความเพลิดเพลินทีเกิดจากการอ่าน อันได้แก่การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือสารคดีทีมีเนื้อหา

มุ่งความเพลิดเพลิน เช่น สารคดีท่องเที่ยว วรรณคดี และวารสาร นิตยสารที่ประกอบด้วยเรื่องราวในแนวสาระบันเทิงต่าง ๆ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่พบมากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์ (2548, หน้า 27-28) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการอ่านว่า แต่ละคนย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันหลายประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ ในอันที่จะช่วยให้มนุษย์มีความรู้ในเรื่องที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน การได้ยิน ได้ฟังเรื่องราวต่างๆ รอบตัวก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นของตน ความรู้ที่ได้จากการอ่านอาจเป็นความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะด้าน ข้อมูลทางวิชาการ เป็นต้น
2. อ่านเพื่อรับข่าวสารข้อเท็จจริงมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องการรับรู้ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเพื่อจะได้ปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมอ่านที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายนี้ เช่น การอ่านประกาศ การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
3. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาและความรอบรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น การอ่านตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ เป็นต้น
4. อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ มนุษย์ต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานมนุษย์จึงพยายามขวนขวายหาความรู้ที่จำเป็นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน การตัดสินใจ การแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือเพื่อวางแผนการทำงานในอนาคตก็ตาม
5. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินเป็นการอ่านที่ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปดูหรือไปฟังให้เสียค่าใช้จ่ายมากเกินไปและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเจริญใจเป็นการอ่านเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะได้รับความรู้ไปด้วยการอ่านชนิดนี้ได้แก่ หนังสือ ประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน หนังสือตลก เป็นต้น

สมบัติ ศิริจินดา (2549, หน้า 32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ 4 ประการคือ

1. อ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านเพื่อต้องการรู้ในสิ่งที่ผู้อ่านยังไม่รู้หรือเป็นปัญหาที่ต้องการคำตอบ ตลอดจนเพื่อต้องการพัฒนาความรู้ของผู้อ่านให้มากยิ่งขึ้น การอ่านประเภทนี้จะเน้นการอ่านเพื่อรู้ในวิทยาการแขนงต่าง ๆ
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นการอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทัศนะได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ บทความวิเคราะห์งานวิจัยต่าง ๆ การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญ การจัดลำดับขั้นแนวความคิดของผู้เขียนพร้อมทั้งพิจารณาหาเหตุผลและแรงจูงใจ

ในการเขียนเรื่องนั้นขึ้นมา

3. อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านที่ช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับการคิด หนังสือประเภทนี้ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น วรรณคดี ซึ่งอ่านแล้วทำให้เกิดความสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

4. อ่านเพื่อสนองความต้องการด้านอื่น ๆ เป็นการอ่านที่ช่วยชดเชยความต้องการที่ยังขาดอยู่ เช่น ความต้องการความมั่นคงในชีวิต ต้องการเป็นที่ยอมรับเข้ากลุ่มเพื่อน

โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล (2554, หน้า 42) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นต่อวัยศึกษาเล่าเรียน อาจเป็นการอ่านเพื่อหาความรู้ทั่วไปหรือหาความรู้เฉพาะด้านก็ได้

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านที่มุ่งผ่อนคลายอารมณ์ ความตึงเครียด ที่อาจเกิดขึ้นได้จากสภาพแวดล้อมของสังคมยุคปัจจุบันที่มากด้วยความเร่งรีบและการแข่งขัน

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลา เป็นการอ่านที่ไม่คาดหวังเรื่องความรู้ หรือเนื้อหาสาระมากนัก เพราะมักจะอ่านเพื่อใช้เวลาว่าเป็นประโยชน์ เช่น อ่านระหว่างรอรถหรือผู้ที่นัดหมาย อ่านระหว่างเดินทางอันยาวนาน เป็นต้น

4. อ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านเพื่อหาคำตอบสั้น ๆ หรือสาระสำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น อ่านพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ การอ่านจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่าการอ่านมีจุดมุ่งหมาย เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้อ่านสามารถได้รับประโยชน์ จากการอ่านให้มากที่สุด ทั้งในด้านความรู้ ความคิดและความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งผู้อ่านจะสามารถได้รับประโยชน์จากการอ่านให้ได้มากที่สุดนั้น ผู้อ่านจะต้องมีทักษะในการอ่านที่ดี จึงจะสามารถมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

4. ประเภทของการอ่าน

เดกิงกิจ แก้วเสน่ห์ (2541, หน้า 7) แบ่งการอ่านไว้ 2 ประเภทคือ

4.1 ประเภทที่ 1 การอ่านเงียบ เป็นการอ่านในใจ มีบทความสำคัญในชีวิตประจำวันมาก

4.2 ประเภทที่ 2 การอ่านออกเสียง เป็นการเปล่งเสียงตามตัวอักษรที่ปรากฏให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือภาษา โดยใช้อวัยวะเกี่ยวกับการออกเสียง การอ่านออกเสียงมีหลายชนิด เช่น การอ่านออกเสียงเมื่อเริ่มเรียน การอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษา การอ่านออกเสียงเพื่อทดสอบวัดผล การอ่านข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ การอ่านรายงานหรือการอ่านกล่าวตอบรายงาน การอ่านบทพากย์ภาพยนตร์หรือบทละคร

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 26-28) กล่าวถึงการอ่านมี 2 ประเภทคือ

1. การอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงมีคุณค่าในการเรียนมาก เพราะจะอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้

- 1.1 ช่วย让孩子มีทักษะมากขึ้น เพราะการอ่านออกเสียงเด็กจะต้องจำสระพยัญชนะตัวสะกดได้จึงจะอ่านได้ถูกต้อง
- 1.2 ช่วยให้เด็กจดจำข้อความที่ดี เอาไว้ใช้เป็นตัวอย่าง
- 1.3 ช่วยให้เด็กออกเสียงได้คล่องแคล่วและถูกต้อง
- 1.4 การอ่านทำนองเสนาะ ช่วยให้เด็กรู้จักความไพเราะของบทกวี ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน
- 1.5 ช่วยให้เด็กกล้าหาญ เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพ
- 1.6 การอ่านออกเสียงให้คนอื่นฟัง ทำให้รู้ว่าอ่านผิดหรือถูก ตรวจสอบได้ไม่เหมือนการอ่านในใจ

2. การอ่านในใจ การอ่านในใจมีความสำคัญ เพราะนักเรียนมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อการศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลิน ในชีวิตประจำวันเราใช้การอ่านในใจมากกว่าการอ่านออกเสียง เราต้องกรอ่านเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย เช่น เพื่อธุรกิจ เพื่อการศึกษาหาความรู้เพื่อความบันเทิง การที่บุคคลจะมีทักษะเหล่านี้ได้ ต้องอาศัยการฝึกให้มีความเคยชินในการอ่านในใจและฝึกให้รักการอ่านจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน

กองทัพ เคลือบพนิชยกุล (2542, หน้า 93-99) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง(Oral reading) หมายถึง การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำและเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟังการอ่านออกเสียงจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องระหว่างสายตาสมองและการเปล่งเสียงโดยเริ่มต้นที่สายตาจะต้องจ้องมองตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ สมองต้องประมวลให้เป็นถ้อยคำจากนั้นเปล่งเสียงออกมา ดังนั้นการอ่านออกเสียงจึงเป็นทักษะที่ควรฝึกฝนและให้ความสนใจเพราะการฝึกออกเสียงสระพยัญชนะ คำและประโยคต่าง ๆ ให้ถูกต้องชัดเจนตรงกับความหมายเป็นพื้นฐานของการอ่านในใจอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และสามารถนำหลักการอ่านออกเสียงคำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการฟังและพูด นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำที่นักเรียนเรียนรู้จากการฟังและพูดเข้ากับรูปคำที่นักเรียนพบในสื่ออื่น ๆ อีกด้วย

2. การอ่านในใจ (Silent reading) หมายถึง การถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นความคิด โดยตรงเวลาอ่านจะใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร สายตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมา การณันันท์ รัตน์แสนวงษ์ (2548, หน้า 29) กล่าวถึงประเภทการอ่านไว้สอดคล้องกันว่า การอ่านแบ่งตามวิธีอ่านได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การอ่านในใจคือการอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent reading) เวลาอ่านจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมาเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งเก็บใจความสำคัญให้ถูกต้องและรวดเร็วว่าการอ่านออกเสียง

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound reading) คือการเปล่งเสียงตามตัวอักษรถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟัง และสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้อง การอ่านออกเสียงนี้ผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสมอง สายตา และอวัยวะในการออกเสียงไปพร้อม ๆ กันด้วย กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปบนตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรคและต้องแบ่งใจความไว้แปลงความคิดเป็นเสียง แล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 132-133) กล่าวว่า การแบ่งประเภทการอ่านจะช่วยให้ครูผู้สอนตระหนักถึงขอบข่ายการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี การอ่านนั้นสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การแบ่งประเภทการอ่าน โดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก จะแยกได้เป็น 2 ประเภท
  - 1.1 การอ่านออกเสียง (Oral reading)
  - 1.2 การอ่านในใจ (Silent reading)
2. การแบ่งประเภทการอ่าน โดยยึดสื่อที่นำมาใช้อ่าน จะแยกได้เป็น 3 ประเภท
  - 2.1 การอ่านนิทาน นวนิยาย เพื่อความเพลิดเพลิน
  - 2.2 อ่านสารคดี เพื่อศึกษาหาความรู้
  - 2.3 อ่านวิธีการ เพื่อเข้าใจการปฏิบัติหรือกระบวนการ
3. การแบ่งประเภทการอ่าน โดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลักจะแยกได้เป็น 6 ประเภทได้แก่
  - 3.1 การอ่านค้นหาความรู้และคำตอบ
  - 3.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ
  - 3.3 การอ่านแบบหารายละเอียดตามลำดับเหตุการณ์

3.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุก ๆ คำเพื่อปฏิบัติ

3.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์

3.6 การอ่านแบบใช้วิจารณญาณ

4. การแบ่งประเภทการอ่าน โดยเน้นที่ความมุ่งหมายในการอ่าน จะแยกได้เป็น

10 ประเภท ได้แก่

4.1 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้

4.2 การอ่านเพื่อศึกษาคำตอบ

4.3 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

4.4 การอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์

4.5 การอ่านเพื่อสรุปความหรือย่อความ

4.6 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง

4.7 การอ่านเพื่อจัดทำรายงาน

4.8 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหรือข่าวสาร

4.9 การอ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง

4.10 การอ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์

จากประเภทของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่าน โดยรวมแล้วมี 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ซึ่งมีความสำคัญต่อการอ่านเป็นอย่างมาก การเลือกประเภทการอ่านในใจหรือการอ่านออกเสียงว่าเมื่อใดมีความเหมาะสมและได้ประโยชน์ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านเป็นจุดสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละโอกาสหรือในช่วงเวลานั้น ๆ

5. องค์ประกอบของการอ่าน

บัญชา อึ้งสกุล (2545, หน้า 67) กล่าวถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบของการอ่านไว้ 4 ระดับ คือ

1. การออกเสียง (Decoding printed word)

2. การเข้าใจความหมาย (Comprehending meaning) ผู้อ่านมีความเข้าใจข้อความทั้งระดับตัวอักษร ระดับตีความหรือแปลความ

3. การมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน (Reacting to meaning) ผู้อ่านใช้วิจารณญาณตัดสินว่าเรื่องที่อ่านเชื่อได้เพียงใด ซึ่งเป็นการอ่านระดับวิจารณ์

4. การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ (Applying meaning) เกิดจากผู้อ่านนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาผสมผสานกับความรู้ที่อ่านมาได้ใหม่

ศรีวิไล พลมณี (2545, หน้า 140-141) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้คือ

1. ผู้อ่านต้องเป็นผู้รู้ภาษานั้นๆ ดีแล้วก่อนที่จะมีการอ่านคือมีความเข้าใจและพูดภาษานั้นได้ ในระดับหนึ่งทีพอเพียงก่อนที่จะมีการฝึกอ่าน เพราะจุดประสงค์ของการอ่านคือการช่วยให้ผู้อ่าน รับสารจากตัวหนังสือที่คล้ายกับสารซึ่งเขาจะเข้าใจได้ถ้าส่งด้วยเสียงพูด

2. ผู้อ่านจะต้องรู้จักวิเคราะห์หรือแยกแยะคำ (Dissect) โดยดูว่าประกอบขึ้นด้วย เสียงอะไรบ้าง ไม่ถึงกับจะต้องเรียนรู้เรื่องของระบบเสียง (Phonetics) แต่ควรรู้ว่าเสียงนั้น ๆ แทนด้วยตัวหนังสืออย่างไรในการสะกดคำและเราจะประกอบคำได้อย่างไร

3. ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้ถึงลักษณะคำ แยกแยะตัวอักษรได้แม้จะเขียนแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวพิมพ์ ตัวเขียนหวัดหรือบรรจง และแม้จะอยู่ในรูปของคำประสมหรือคำสมาส

4. ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้ลักษณะการอ่านที่มีหลักอยู่ว่าอ่านจากซ้ายไปขวา หรืออย่างอื่น ๆ ตามลักษณะของภาษานั้น ๆ

5. ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้ว่ามีระบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับเสียงซึ่งจะช่วยให้สามารถอ่านคำหรือออกเสียงคำอื่น ๆ แม้คำที่ไม่รู้จักมาก่อนได้

6. ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้วิธีเข้าใจและระลึก สัญญาณ หรือเนาะแนว (Cues) ในอันที่จะอ่าน ออกเสียง หรือในอันที่จะรู้ความหมายของคำ การเข้าใจและระลึกได้นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะเพียงแค่ว่าคำนี้เคยพบเห็นมาก่อนหรือไม่เท่านั้นแต่หมายถึงการสามารถอ่านคำนั้นออกและเข้าใจความหมาย ซึ่งแสดงว่าผู้อ่านสามารถเทียบคำเขียนกับเสียงพูดได้

7. ผู้อ่านต้องรู้ว่าตัวอักษร เป็นสิ่งแทนคำพูดและมีความหมายเปรียบเทียบกันได้ขณะที่อ่าน นั้นเท่ากับการถอดสัญลักษณ์ตัวอักษรให้เป็นคำพูดที่ที่สมอกัผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของ สิ่งที่อ่านเท่า ๆ กับการได้ฟัง อาจจะเป็นการเข้าใจภายใน เช่น การอ่านในใจหรือบางทีจะต้องอ่าน ออกเสียงก่อน แล้วจึงค่อยฝึกอ่านในใจก็ได้

8. ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้การใช้เหตุผลและความนึกคิดต่อสิ่งที่อ่านภายในขอบเขตความรู้ สติปัญญาและประสบการณ์ของเขา

สมพร แผงพิพัฒน์ (2547, หน้า 126) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการที่ผู้อ่านต้องอ่าน เพื่อเก็บสาระ เก็บใจความ เก็บความคิด เก็บทัศนคติ อารมณ์และมุมมองต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่าน มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทั้งการอ่านยังเป็นกระบวนการต่อเนื่องซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของการอ่านมี 5 ประการคือ

1. ผู้อ่าน
2. สาร
3. ความหมาย
4. การเลือกความหมาย
5. การนำไปใช้

การณันท์ รัตนแสนวงษ์(2548, หน้า28-29) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

1. ผู้อ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ส่วนแรกที่ทำให้เกิดการอ่านเพราะถ้าไม่มีผู้อ่าน การอ่านก็ไม่เกิดขึ้น
2. สารหรือหนังสือหรือตัวอักษรเนื้อหาเรื่องราวและสารจากหนังสือเหล่านั้นจะทำให้ความคิดแก่ผู้อื่น ถ้าอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่เข้าใจ การอ่านก็ไม่สัมฤทธิ์ผล
3. ความหมาย ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของคำ การอ่านจึงจะเกิดขึ้นต่อไปได้
4. การเลือกความหมาย ความหมายของคำในภาษาไทยนั้น มีจำนวนไม่น้อยที่มีหลายความหมาย ผู้อ่านจะต้องสามารถพิจารณาเลือกให้ถูกต้องว่าผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายให้คำนั้นหมายความว่าอย่างไร ถ้าผู้แต่งและผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกันก็สามารถอ่านได้ความที่ถูกต้อง หากเข้าใจไม่ตรงกันก็ทำให้เข้าใจผิดได้เช่นกัน
5. การนำไปใช้ การอ่านจะได้รับผลสำเร็จมากน้อยหรือไม่เพียงใดนั้น อยู่ที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายเรื่องราวถูกต้องตามจุดประสงค์ของผู้แต่งสามารถเลือกสิ่งที่ดี ถูกต้อง เหมาะสมและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันตามโอกาสต่าง ๆ ได้ หรือทำประโยชน์ให้ตนเองและสังคมได้ต่อไปด้วย

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 129 - 130) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย
  - 1.1 สายตา
  - 1.2 ปาก
  - 1.3 หู
2. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ
  - 2.1 ความต้องการ
  - 2.2 ความสนใจ
  - 2.3 ความศรัทธา
3. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
  - 3.1 ความสามารถในการรับรู้
  - 3.2 ความสามารถในการนำประสบการณ์เดิมไปใช้
  - 3.3 ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
  - 3.4 ความสามารถในการเรียน
4. องค์ประกอบทางประสบการณ์พื้นฐาน
5. องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ
6. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

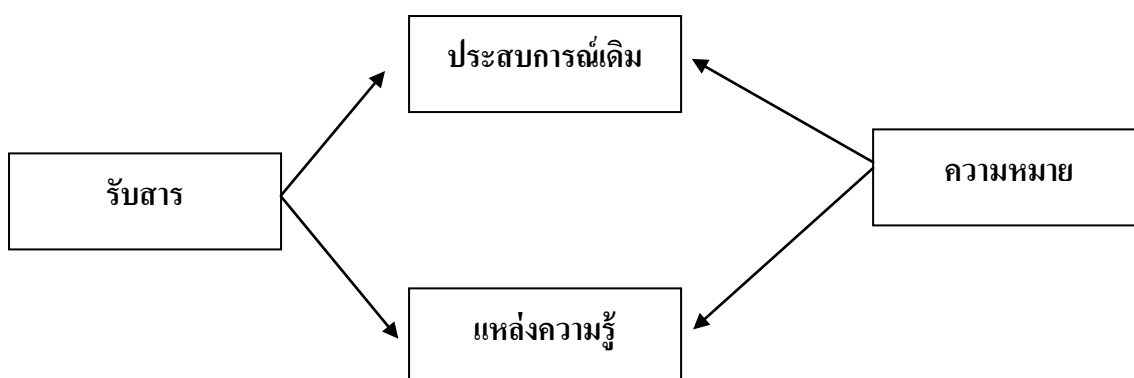
จากองค์ประกอบของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า องค์ประกอบการอ่านประกอบด้วย ผู้อ่านซึ่งมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญาโดยผู้อ่านต้องเป็นผู้ที่รู้ภาษาที่อ่าน เป็นอย่างดียิ่งสามารถแปลความหมายของเนื้อหาได้ตรงกับผู้แต่งและเมื่ออ่านสามารถนำความรู้ ที่ได้จากการอ่านไปใช้ได้

6. ทฤษฎีการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 58-62) ได้กล่าวทฤษฎีการอ่าน หมายถึง ข้อสรุป เกี่ยวกับการอ่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการอ่าน ในหลายรูปแบบดังนี้

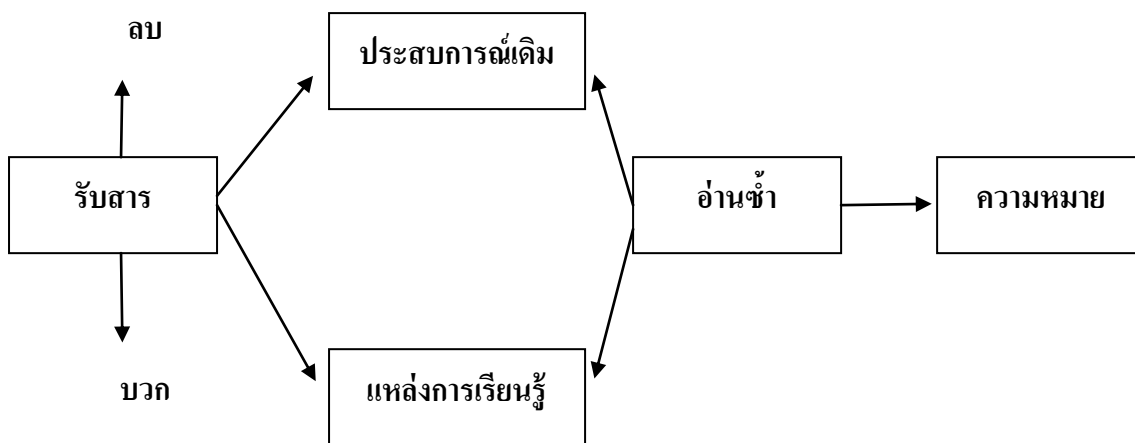
1. ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความเป็นทฤษฎีที่เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลัก ในข้อความหนึ่ง ๆ จะมีความสำคัญเมื่อผู้อ่านได้อ่านสารแล้วจะนำใจความแต่ละข้อความมารวมกัน ให้ต่อเนื่องแล้วทำความเข้าใจข้อความเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎีนี้ยังแยกออกไปตามแนวคิด ของนักการศึกษา ได้แก่

1.1 ทฤษฎีของ Trobasso การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการคือ ผู้อ่านรับรู้อารมณ์ ต่อจากนั้นกระทำการเปรียบเทียบอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้าง ผิดผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ ดังภาพที่ 2

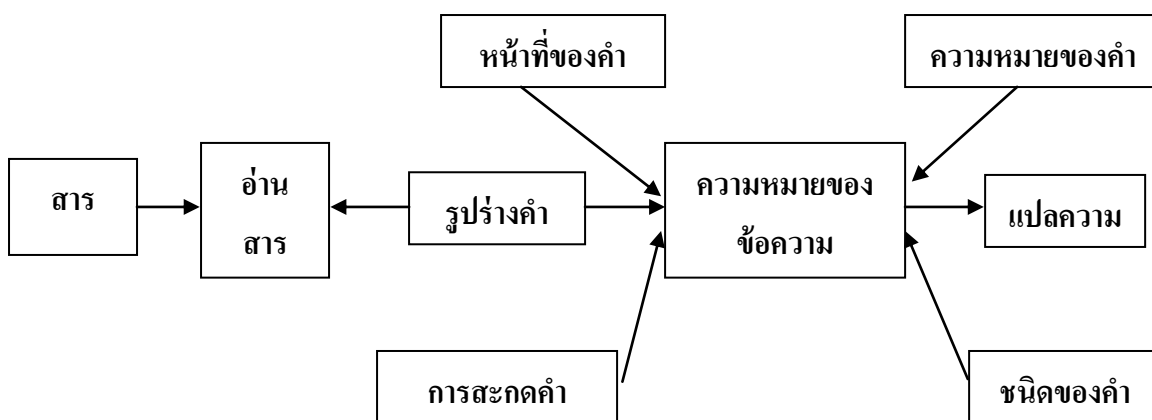
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Trobasso (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 58)

1.2 ทฤษฎีของChase and Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่าน กับประสบการณ์เดิม ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของChase and Clark (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 59)

1.3 ทฤษฎีของRumelhart ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้าย คอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อนแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำให้ การอ่านไม่สมบูรณ์ ดังภาพที่ 4

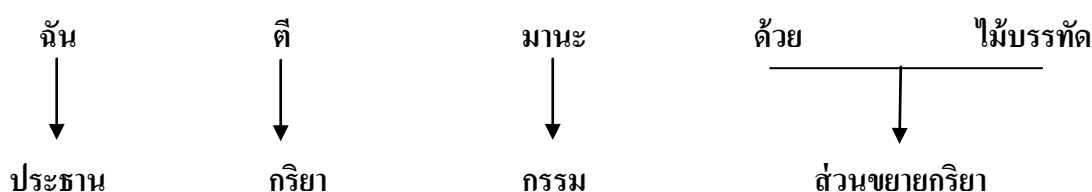

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Rumelhart (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 60)

2. ทฤษฎีเน้นการวิเคราะห์ข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญขององค์ประกอบย่อยของประโยค ได้แก่ ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ผู้สนับสนุนนี้ได้แก่

2.1 ทฤษฎีของ Dawes ได้กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงประโยคให้มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน

2.2 ทฤษฎีของ Frederiken ทฤษฎีนี้ได้นำโครงสร้างทางหลักภาษาไทยเป็นแกนสำหรับสร้างความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในประโยค เข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยงโดยอาศัยวิธีการทางหลักภาษา โดยมีขั้นตอนแสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของ Frederiken (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 61)

จากทฤษฎีการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า ทฤษฎีการอ่านแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มที่เน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลัก
2. กลุ่มที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความ เน้นความสำคัญขององค์ประกอบย่อยในประโยค

7. หลักการสอนอ่าน

ทัศนีย์ สุกเมธี (2542, หน้า 24) ได้กล่าวถึงหลักวิธีและแนวทางที่ใช้ในการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ครูควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน
2. ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. นักเรียนมีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันบางคนชอบอ่านหนังสือทุกประเภท

ทุกโอกาส บางคนสนใจบางประเภท และช่วงของความสนใจก็แตกต่างกัน

4. ครูควรคำนึงถึงการมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการอ่าน
5. ฝึกในด้านกรจับหนังสือ ทานั่ง การรู้จักเลือกหนังสืออ่าน
6. ฝึกในด้านความเร็วในการอ่าน และอ่านให้ถูกวิธี
7. หลังจากฝึกอ่านแล้วควรมีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น ให้เขียนแสดงความคิดเห็น

ให้ตอบคำถามจากเนื้อหาที่อ่าน ให้ออกมาพูดสรุปเรื่องราวที่อ่าน

สมุทร เช่นเชาวนิช (2545, หน้า 87-88) กล่าวถึง รูปแบบการอ่านไว้ ดังนี้ คือ

1. สกิมมิ่ง (Skimming) เป็นการอ่านแบบข้ามคำ เป็นวิธีการอ่านอย่างรวดเร็วและข้ามเป็นตอน ๆ กล่าวคืออาจจะอ่านตอนนี้ก่อน แล้วข้ามไปประมาณสี่หรือห้าประโยคจึงจะอ่านข้อความตอนใหม่ต่อไปถ้าเห็นว่าไม่จำเป็นและสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านบางท่านเรียกอ่านแบบนี้ว่า “อ่านด้วยนิ้ว” (Reading with fingers) การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 2 ประการคือ

1.1 อ่านเพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

1.2 อ่านเก็บรายละเอียดที่สำคัญบางอย่างเท่านั้น

2. สแกนนิ่ง (Scanning) การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านแบบกวาดสายตา เป็นวิธีหรือเทคนิคการอ่านข้อความแบบเร็ว ๆ และคร่าว ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายแต่เพียงเพื่อที่ค้นหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะสำหรับคำถามบางข้อที่ต้องการเท่านั้น อย่างเช่น ตอนที่เราค้นหารายชื่อในสมุดโทรศัพท์ เป็นต้น ดังนั้นเวลาสแกนนิ่งจึงมุ่งแต่เพียงหารายชื่อวัน เดือน ปี ตัวเลขหรือข้อมูลที่ต้องการบางอย่างเพื่อเอามาใช้อ้างอิงหรือสนับสนุนทฤษฎี หรือแนวคิดที่ต้องการบางอย่างให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้นเป็นการอ่านที่ตั้งใจสูงมาก จะต้องจับประเด็นที่ต้องการให้ได้ ดังนั้นขณะที่กำลังสแกนนิ่งอยู่จึงต้องคำนึงอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังค้นหาคำตอบหรือข้อมูลอะไร ในการอ่านแบบนี้สิ่งที่ควรรำลึกไว้เสมอคือไม่จำเป็นจะต้องเข้าใจหรือรู้คำศัพท์ในข้อความนั้น ๆ หมดทุกคำทั้งนี้เพราะว่าจุดมุ่งหมายของเราเพียงแต่ต้องการที่จะหาคำบางคำ ตัวเลขบางตัวเลข หรือความคิดบางอย่างเท่านั้น ถ้าได้สิ่งที่ต้องการแล้วก็ถือว่าได้ใช้เทคนิคอันนี้จนได้ผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

กรมวิชาการ (2546 ข, 12-14) ได้ให้แนวทางในการสอนอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

1. การเตรียมการอ่าน นักเรียนจะอ่านชื่อเรื่อง สารบัญเรื่อง คำนำของหนังสือบทนำเรื่อง หัวข้อเรื่องในบทอ่าน อ่านบทสรุปถ้ามี อ่านย่อหน้าแรก ย่อหน้ากลาง ย่อหน้า ท้ายเรื่อง ฝึกอ่านเร็ว กวาดสายตา อ่านแบบข้าม ๆ การหาคำสำคัญของเรื่องหรือย่อหน้าทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องคร่าว ๆ นำมาสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านเป็นพื้นฐานการอ่านค้ำยัน การอธิบายศัพท์ จะช่วยให้ผู้อ่านอ่านเรื่องจับใจความได้ดีขึ้น คุณภาพประกอบเรื่อง สนทนาเกี่ยวกับภาพจะช่วยให้เข้าใจเรื่องยิ่งขึ้น

2. การอ่านบทเรียน ให้ผู้อ่านอ่านบทเรียนในใจ จับใจความ อ่านวิเคราะห์เรื่อง ควรอ่านบทเรียน 2 ครั้ง ครั้งแรกอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องอ่านเพื่อรู้เรื่องที่อ่านสรุปความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน อาจใช้คำถาม ใคร อะไร ที่ไหน ทำไม อย่างไร ในการจับใจความสำคัญหรือใช้แผนภาพ โครงเรื่อง ในการทำความเข้าใจเรื่องแล้วสรุปความอ่านครั้งที่สองเพื่อพิจารณาเรื่องโดยละเอียดบันทึกตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับตัวละคร การใช้ภาษาที่งดงาม คุณค่าของเรื่อง อ่านเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

ก็ได้ โดยให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น เขียนเปรียบเทียบการกระทำของตัวละคร การนำข้อคิดเห็นจากการอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิต

3. กิจกรรมหลังอ่าน ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมหลังอ่าน เป็นการฝึกทักษะทางภาษาและบูรณาการทักษะโดยจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 อ่านออกเสียงเป็นกลุ่มและรายบุคคล อ่านทำนองเสนาะ ท่องจำบทหรือกรอนที่ไพเราะ จัดทำสมุดหลักการอ่านคำในบทเรียน

3.2 อ่านหนังสือเพิ่มเติมจากห้องสมุด โดยอ่านเรื่องอื่นที่ผู้เขียนคนเดียวกันเขียนหรือเรื่องที่น่าสนใจ

3.3 เขียนสะกดคำตามหลักการสะกดคำ จัดทำสมุดคำศัพท์โดยค้นหาความหมายจากพจนานุกรม การเขียนคำบอก

3.4 คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและตัวบรรจงครึ่งบรรทัดจากคำหรือข้อความที่อ่าน

3.5 เขียนเรียงความ ข้อความ จดหมายที่สัมพันธ์กับบทอ่าน

3.6 ศึกษาหลักการสร้างประโยควิเคราะห์ประโยคจากเรื่องที่อ่านรวบรวมลักษณะประโยคที่สมบูรณ์ และไม่สมบูรณ์จากเรื่องที่อ่าน

3.7 รวบรวมลักษณะหน้าที่ของคำเป็นหมวดหมู่เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำขยาย คำเชื่อม จากเรื่องที่อ่าน

3.8 ศึกษาคำราชาศัพท์จากเรื่องที่อ่าน จัดทำสมุดคำราชาศัพท์ ค้นคว้าหลักคำราชาศัพท์

3.9 เขียนบทอ่านเป็นบทละคร หรือบทสนทนาโต้ตอบของตัวละคร และนำมาแสดง

3.10 อภิปราย โต้ว่าที่ เรื่องที่อ่าน

3.11 ค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่องราวที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านประวัติผู้แต่ง โดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่น และเขียนรายงาน

3.12 แต่งคำประพันธ์ศึกษาฉันทลักษณ์ความคิด นำมาแต่งคำประพันธ์ตามลักษณะของบทอ่าน

3.13 วาดภาพเกี่ยวกับบทอ่าน เขียนบรรยายประกอบภาพ

3.14 ศึกษาสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน

3.15 สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ซีดีรอม หรือเล่นเกมจากซีดีรอม

3.16 ทำหนังสือแนะนำหนังสืออ่านบทเรียน

บันลือ พุกกะวัน (2545, หน้า 14-16) ได้แบ่งวิธีสอนอ่านออกเป็น 3 วิธี คือ

1. วิธีสอนอ่านแบบตัวสะกดผสมคำ (Synthetic method) วิธีสอนอ่านแบบตัวสะกดผสมคำ เป็นวิธีการสอนแบบดั้งเดิม บางตำรา เฉพาะอเมริกันนั้นเรียกวิธีสอนอ่านแบบนี้ว่า Discarded method เป็นวิธีสอนอ่านที่เลิกหรือล้าสมัยแล้ว เพราะเหตุหลายประการ เช่น

- 1.1 สิ่งที่อ่านหรือคำที่อ่านมีความหมายน้อย ไม่น่าสนใจ เพราะเน้นเสียง
- 1.2 เป็นการบังคับให้นักเรียนต้องฝืนอ่าน โดยไม่รู้จักความหมาย
- 1.3 มีเฉพาะตัวหนังสือ ไม่มีภาพช่วยสอนอ่าน ขาดเครื่องล่อใจให้อยากอ่าน
- 1.4 รากภาษาของอังกฤษออกเสียงไม่ตรงที่ทำให้การสอนโดยวิธีนี้ได้ผลน้อย

2. วิธีสอนอ่านแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยค (Based readers' reader) วิธีสอนอ่านแบบนี้มุ่งให้อ่านเฉพาะคำหรือเรื่องราวที่มีความหมาย โดยมีภาพเป็นเครื่องล่อใจ ภาพช่วยในการอ่าน ภาพเป็นคำช่วยชี้แนะ (Cue) ช่วยบอกเรื่องเป็นที่น่าสนใจให้นักเรียนอยากอ่านการอ่านเป็นการอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค ซึ่งสอดคล้องกับจิตวิทยาในการสอนอ่านตามทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt theory) ที่ว่า การเรียนรู้เป็นส่วนร่วม คือ อ่านเป็นคำ เป็นประโยค แล้วจึงแยกสะกดตัว ผสมคำ ฝึกอ่านภายหลัง ซึ่งมีส่วนสอดคล้องสนองความต้องการ ความสนใจและทันใจของนักเรียน (รู้เรื่องหรือความหมายได้ทันอกทันใจ ทำให้นักเรียนอยากอ่านเนื่องจากเหตุผลหลายประการที่หนึ่ง บทเรียนอ่านมีภาพช่วย เป็นเครื่องล่อใจให้อยากอ่าน ประการที่สอง ลักษณะของ บทอ่านเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน ประการที่สาม คำที่นักเรียนอ่านควรเป็นคำที่นักเรียน ค้นเคย หรือมีประสบการณ์ในการพูดของนักเรียนมาก่อน เมื่อนักเรียนอ่านคำเหล่านั้นเขาจะเข้าใจ ได้ดี เพราะเคยใช้พูดจากัน ประการที่สี่ แต่ละบทอ่านมีคำน้อย มีการซ้ำคำ ช่วยให้อ่านเป็น คำง่าย ในการแจกลูกได้ดี นั่นคือ มีคำแม่บท (Key words) และประการสุดท้าย การดำเนินเรื่องรวดเร็ว สอดคล้องกับช่วงความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะอ่าน ไม่ต้องใช้เวลานาน (ไม่เกินช่วงความสนใจ 10-15 นาที) เฉพาะนักเรียนระดับต้น

3. วิธีสอนอ่านโดยใช้แผนภูมิประสบการณ์ (Experience approach) การสอนอ่านแบบนี้คือการนำเอาประสบการณ์ที่นักเรียนเล่ามาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวโดยการจัดรูปประโยคจังหวะ ลีลา ให้นำอ่าน เหมาะกับช่วงความสนใจในการอ่าน แล้วมีบทหรือประโยคสรุปให้ได้ความกะทัดรัด เป็นการหลอมรวมประสบการณ์ของนักเรียนไปสู่ข้อสรุป ที่มีการสรุปเป็นความคิดรวบยอด (Concept formation) ได้ดีอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๑, หน้า ๒๙) ให้หลักการว่า การอ่านเป็นกระบวนการซึ่งผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนา การตีความระหว่างการอ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้หัวข้อเรื่อง รู้จุดประสงค์ของการอ่าน มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นประสบการณ์ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน กระบวนการอ่านมีดังนี้

1. การเตรียมการอ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านชื่อเรื่องหัวข้อย่อจากสารบัญเรื่องอ่านคำนำให้ทราบจุดมุ่งหมายของหนังสือ ตั้งจุดประสงค์ของการอ่านจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรืออ่านเพื่อหาความรู้ วางแผนการอ่านโดยอ่านหนังสือตอนใดตอนหนึ่งว่าความยากง่ายอย่างไรหนังสือมีความยากมากน้อยเพียงใด รูปแบบของหนังสือเป็นอย่างไร เหมาะกับผู้อ่านประเภทใด เดาความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เตรียมสมุด ดินสอ สำหรับจดบันทึกข้อความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญขณะอ่าน

2. การอ่าน ผู้อ่านจะอ่านหนังสือให้ตลอดเล่มหรือเฉพาะตอนที่ต้องการอ่าน ขณะอ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้จากการอ่านตีความหมายของคำมาใช้ในการอ่านรวมทั้งการรู้จักแบ่งวรรคตอนด้วยการอ่านเร็วจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีกว่าผู้อ่านช้า ซึ่งจะสะกดคำอ่านหรืออ่านย้อนไปย้อนมา ผู้อ่านจะใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความหมายของคำเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

3. การแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านจะจดบันทึกข้อความที่มีความสำคัญหรือเขียนแสดงความคิดเห็นตีความข้อความที่อ่านอ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจเพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้องขยายความคิดจากการอ่าน จับคู่กับเพื่อนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตจากเรื่องที่อ่านถ้าเป็นการอ่านบทกลอนจะต้องอ่านทำนองเสนาะดัง ๆ เพื่อฟังเสียงการอ่านและเกิดจินตนาการ

4. การอ่านสำรวจ ผู้อ่านจะอ่านซ้ำโดยเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่งตรวจสอบคำและภาษาที่ใช้สำรวจ โครงเรื่องของหนังสือเปรียบเทียบกับหนังสือที่อ่านกับหนังสือที่เคยอ่านสำรวจและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องและการลำดับเรื่อง และสำรวจคำสำคัญที่ใช้ในหนังสือ

5. การขยายความคิด ผู้อ่านจะสะท้อนความเข้าใจในการอ่านบันทึกข้อคิดเห็น คุณค่าของเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องกับชีวิตจริงความรู้ที่ศึกษจากการอ่านจัดทำโครงการอ่านชั้นวาดภาพ เขียนบทละคร เขียนบันทึกรายงานการอ่าน อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้เขียนคนเดียวกันแต่งอ่านเรื่องเพิ่มเติม เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 129) ได้กล่าวถึงหลักการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็ก ผู้สอนจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกตเปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของการรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพการออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ และจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ผู้สอนควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก

3. ประสบการณ์ของเด็กผู้สอนควรทราบว่าเด็กแต่ละบุคคลมีฐานะทางบ้านทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างไร ถ้าเด็กมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดี จะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ผู้สอนจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ และภาพสิ่งของต่าง ๆ มาให้เด็กได้เรียนรู้

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็กจะต้องทราบว่าแต่ละบุคคลมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดี

จากหลักการสอนอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนอ่านมีหลายวิธี เช่น การสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ การสอนอ่านเป็นคำ การสอนอ่านแบบผสมผสานทั้งนี้ครูควรปลูกฝังนิสัยการอ่านที่ดีให้แก่เด็กจะต้องสอนทักษะการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดีโดยจะต้องมีการเตรียมการอ่านฝึกให้อ่านและมีกิจกรรมให้ฝึกทักษะหลังจากอ่านแล้ว

8. ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

พรจันทร์ จันทวิมล (2540, หน้า 11-12) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กอายุ 9-11 ปี ว่าเด็กวัยนี้เป็นเด็กที่มีความสำคัญอย่างยิ่งขวดอภิกวษหนึ่งที่จำเป็นต้องเข้าใจ ความสนใจของเด็กวัยนี้จะพุ่งประเด็นไปที่เรื่องราวของเหตุผล แม้จะเป็นสิ่งลึกลับมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นก็ต้องอยู่ภายใต้กฎของเหตุและผลหรือความเป็นจริง เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องของเด็กในวัยนี้สนใจเป็นพิเศษ ยิ่งเป็นเรื่องราวที่ตื่นเต้นระทึกใจระคนกับเหตุผลที่ชวนให้ฉงนสนเท่ห์ด้วยแล้ว ยิ่งเป็นสิ่งที่เด็กในวัยนี้ให้ความสนใจมากขึ้น

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 66) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กดังนี้

1. เด็กวัย 8 ขวบ จะสนใจอ่านในเรื่องต่อไปนี้

- ชอบฟังนิยาย ชอบเล่านิทาน และชอบคุยโอ้อวด
- ใช้คำที่เป็นนามธรรมได้ รู้เหตุผลและรู้ปัญหามากขึ้น
- สามารถรับรู้และมีความเข้าใจได้กว้างขวางขึ้น
- เริ่มใช้ภาษาลับซึ่งเป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม (ทั้งพูดและเขียน)
- เริ่มอ่านหนังสือด้วยตนเองได้ และชอบอ่านเสียงเงียบ ๆ ในใจ
- เขียนได้มากขึ้นและเพิ่มความเรียบร้อยในการเขียน

2. เด็กวัย 9 ขวบ จะสนใจอ่านในเรื่องต่อไปนี้

- รู้จักใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

- ชอบความจริงมากขึ้น ไม่ค่อยชอบนิยายเหมือนก่อน
- ชอบอ่านเรื่องที่ตลก สนใจ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับความลึกลับ และประวัติบุคคลสำคัญ
- รู้จักทำความเข้าใจกับคำแปลก ๆ และเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น
- อ่านหนังสือได้เร็วขึ้นทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียงและสามารถแปลความจากสิ่งที่อ่านได้
- ลายมือดีขึ้นและสามารถเขียนจดหมายได้

กรมวิชาการ (2546 ค, หน้า 11) ได้สำรวจความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนทั่วประเทศ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด เพราะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและช่วยส่งเสริมจินตนาการ และช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจและความอบอุ่น จากผลสำรวจของตัวละครที่อ่านและบรรยายในการดำเนินเรื่อง รวมทั้งให้คิดก้าวไกลไปกว่าสภาพที่เคยเห็น เพื่อให้เด็กที่อ่านนี้กวาดภาพไว้ว่าเรื่องควรจะเป็นอย่างไรต่อไป

มานพ ถนอมศรี (2546, หน้า 85) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กประถมศึกษาปีที่ 3-4 ว่า เด็กวัยนี้มีประสบการณ์ในการอ่านเพิ่มขึ้น สามารถอ่านหนังสือที่เขียนภาษาง่าย ๆ ได้ด้วยตนเอง การเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กวัยนี้สามารถใช้ได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเด็กจะสนใจอ่านหนังสือประเภทสารคดี ชีวิตประวัติของวีรบุรุษ วีรสตรีของชาติ เรื่องราวของสถานที่สำคัญ วันที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรม ความเป็นมาของบรรพบุรุษ ในท้องถิ่น

ครรชิต มนูญผล (2547, หน้า 10) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ว่าเป็นวัยฉายแสงแห่งการอ่าน เพราะเด็กวัยนี้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น รู้จักวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีลักษณะของความเป็นตัวของตัวเอง เริ่มฉายแสงออกมาอย่างชัดเจน เด็กผู้ชายเริ่มสนใจอ่านเรื่องราวลึกลับ ผจญภัย การประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ งานช่างทุกชนิด ส่วนเด็กผู้หญิงชอบอ่านหนังสือประเภท นวนิยาย การบ้านการเรือน รูปแบบการดำเนินชีวิตและเรื่องรักสวयรักงาม เด็กหลายคนที่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง จะเริ่มมีนิสัยรักการอ่านและจะอ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า อ่านอย่างเอาจริงเอาจังและจะมีความสุขกับการอ่าน

จากความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังกล่าว สรุปได้ว่า เด็กชายในวัยนี้ จะชอบอ่านเรื่องราวที่น่าสนใจ เช่น เรื่องวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ เครื่องยนต์กลไก ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ ส่วนเด็กหญิงจะสนใจอ่านในเรื่องที่เป็นโคลงกลอน เรื่องที่เกี่ยวกับการบ้าน การเรือน การรักสวयรักงาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นความสนใจในการอ่านของเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งสิ้น

9. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 54 -55) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ดังนี้

1. การให้เด็กเป็นผู้ได้รับ หมายถึง ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากการอ่านครูหรือผู้ปกครองควรเน้นให้เด็กตื่นตัวและความสนใจในการอ่านอย่างต่อเนื่อง ฝึกให้เด็กมีความสนใจที่จะหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

2. การให้เด็กรู้จักตอบสนอง หมายถึง เด็กจะไม่เป็นผู้รับแต่เพียงผู้เดียวและต้องการถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ตนได้รับจากการอ่านให้ผู้อื่นด้วย

3. การให้เด็กรู้จักคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน โดยการอภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับเด็กรวมทั้งผู้ปกครองกับเด็กด้วย เพื่อให้เด็กยอมรับการอ่านว่าการอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิต

4. การให้เด็กรู้จักจัดความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ เกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองอ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

5. การให้เด็กรู้จักลักษณะของคุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน

แม้นมาส ซวลิต (2543, หน้า 80) กล่าวว่า กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านมีหลายแบบ สามารถจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจโดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เช่น

1. กิจกรรมซึ่งเราใช้ประสาทหูให้ฟัง ใช้เสียงคำพูดเป็นหลักกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การเล่านิทานให้ฟัง การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การบรรเลงดนตรีและร้องเพลงจากบทละคร ร้อง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรสย้อยคำนั้นนอกจากฟังเพราะแล้วยังทำให้มองเห็นภาพได้กลิ่น ทำให้รู้สึกอร่อย ได้รู้สึกสัมผัสความร้อนหนาวทำให้รู้สึกดีใจ เสียใจ เกลียดชัง รัก แหม่มชื่นสงบ ฯลฯ ในการจัดกิจกรรมซึ่งเน้นให้รู้จักเพลิดเพลินในอรรถรส ไม่ควรใช้อุปกรณ์ที่เบี่ยงเบนความสนใจไปทางอื่น เช่น ภาพ การใช้ท่าทาง ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นที่จะต้องใช้ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึงเท่านั้น

2. กิจกรรมซึ่งเราใช้ประสาทตาชวนให้ดู ฟัง ฟังนิจ อ่านความหมายของสิ่งที่เห็นกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดแสดงภาพชนิดต่าง ๆ อาทิ ภาพถ่าย ภาพที่ตัดเก็บรวบรวมจากวารสารหรือปฏิทินเป็นเรื่อง เป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ นิทรรศการหนังสือ สิ่งของต่าง ๆ ในการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของ จะมีคำบรรยายอธิบายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประวัติ (ตามความจำเป็น) มุ่งให้ผู้ชมใช้สมาธิในการชม เช่นเดียวกับเสียง ภาพสิ่งที่แสดง

ตลอดจนคำเขียนอธิบายภาพนอกจากเร้าจักขุสัมผัสแล้ว ยังมีส่วนทำให้ได้ยินเสียง ได้สัมผัส ได้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ด้วย

3. กิจกรรมซึ่งเร้าโสตจักขุประสาทในขณะเดียวกัน ได้แก่ กิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อม ๆ กัน ประสานประสาททั้งสองให้ทำงานร่วมกัน อาทิ เล่านิทาน โดยให้รูปภาพประกอบ ซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะ เล่านิทานและให้รูปภาพประกอบในหนังสือ เล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบฉายภาพนิ่งซึ่งมีคำบรรยาย ฉายภาพยนตร์ ฉายแถบบันทึกเสียงและภาพ สาธิตเทคนิควิธีการบางอย่างจากหนังสือที่นำมาจัดนิทรรศการ การจัดสัปดาห์ห้องสมุด

4. กิจกรรมซึ่งให้ผู้เป็นเป้าหมายได้ร่วมด้วย กิจกรรมทำนองนี้จะช่วยให้ผู้เป็นเป้าหมายเกิดความสุขและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ตัวอย่าง เมื่อเล่านิทานแล้ว ก็ให้ผู้ฟังวาดภาพประกอบให้แสดงท่าทางประกอบให้ร้องเพลงตามตัวละครในนิทานให้แข่งขันกันเล่าเรื่องที่ได้อ่านไปแล้ว แข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้อ่าน หรือให้เขียนนิทานขึ้นใหม่ตามแก่นของนิทานที่ได้ฟังไปแล้ว ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ให้ร่วมในวงสนทนา หรือได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

กิจกรรมบางอย่างซึ่งต้องเตรียมการล่วงหน้าพอสมควร จะเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้บุคคลเป้าหมายดำเนินการเอง ผู้จัดเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน วางกฎเกณฑ์และกติกา จัดการประชาสัมพันธ์และหารางวัลให้สำหรับบางกิจกรรม แนะนำวิธีการดำเนินการ กิจกรรมทำนองนี้ได้แก่ การจัดโครงการยอคนักอ่านสำหรับหนังสือบางประเภท อาทิ หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือที่ชนะการประกวดต่าง ๆ หนังสือชุดความรู้ต่าง ๆ การจัดค่ายฤดูร้อน เพื่อการอ่านการเขียน การประชุมปฏิบัติการ การจัดสัปดาห์การอ่าน การจัดชมรมนักอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 237) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ถูกต้องคล่องแคล่วแม่นยำ
2. สอนให้ถูกต้องตามหลักการสอนภาษา โดยเรียนแบบจากครูผู้สอน
3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษาและให้รู้วัฒนธรรมทางภาษา
4. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และสังเคราะห์สิ่งที่ได้ฟังและอ่าน เพื่อฝึกความคิดการแก้ปัญหาและให้มีวิจารณญาณในการใช้ภาษา
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ
6. ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและในด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ

7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ โดยใช้ธรรมชาติ บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต

9. สอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความขยัน ความรับผิดชอบ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร

10. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกตจำและจดบันทึกสิ่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

11. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

12. ให้แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ในเรื่องการใช้ภาษาของครูในการสอนและการสื่อความในโรงเรียน

13. เน้นพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียน การวัดผลประเมินผล ต้องคำนึงถึงวัยและระดับชั้นผู้เรียนตามลำดับ

14. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนภาษาของตนเองเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ

15. ศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง

16. สอนซ่อมเสริมเมื่อทราบว่าผู้เรียนขาดทักษะทางภาษาด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนภาษาไทย

17. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนภาษาไทยด้วยความสนใจและสนุกสนานโดยใช้เกม เพลงเป็นสื่อช่วย เพื่อให้ผู้เรียนชอบเรียนภาษาไทยและรักภาษาไทย

18. จัดทำหนังสือที่เหมาะสมมาให้ผู้เรียนอ่านมากๆ และส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนอ่านคล่องและมีความรู้กว้างขวาง

ฉวีลักษณ์ บุษยะกาญจน (2547, หน้า 97) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการมีนิสัยรักการอ่านว่า วิธีที่จะเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือนั้น ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีที่เหมาะสม ขั้นแรกควรให้เด็กได้อ่านหนังสือที่ง่ายสั้น และตรงกับความสนใจของเด็กเมื่อเด็กมีทัศนคติที่ต่อการอ่านแล้วเด็กก็จะค่อย ๆ แสวงหาหนังสือชนิดอื่น ๆ มาอ่านเอง แต่หนังสือนั้นต้องไม่ใช่

1. ให้เด็กอ่านหนังสือพร้อมกับมีกิจกรรม
2. ให้อ่านหนังสืออ่านเล่นโดยอย่าบังคับถึงเนื้อเรื่อง

3. อย่าปล่อยให้เด็กอ่านเฉยๆ ผู้ใหญ่ต้องชี้แจงในสิ่งที่ผิดหรือถูกเสมอในการอ่านของเด็ก
4. ให้เด็กเลือกอ่านได้โดยเสรี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาว่าเด็กแต่ละเพศแต่ละวัยย่อมมีความชอบไม่เหมือนกัน

กรมวิชาการ (2546 ก, หน้า 15) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ฟีกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กันทั้ง การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
2. ฟีกทักษะทางภาษาซ้ำๆ และบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญและหมั่นฝึกทบทวนอยู่เสมอ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนฟีกทักษะเป็นรายกลุ่มอย่างทั่วถึง
3. ฟีกให้นักเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาคงๆ กับการใช้ภาษา และให้รู้วัฒนธรรมทางภาษา
4. ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทย ไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวันและใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ
5. ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและในด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในความงดงามของภาษาให้เกิดความจรรโลงใจ โดยใช้ธรรมชาติ บทร้อยแก้ว บทร้อยกรองที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นมาเป็นสื่อการสอน
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
8. สอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ เช่น การมีระเบียบวินัย ความอดทน ความขยัน ความรับผิดชอบ ฯลฯ เพื่อให้การเรียนบรรลุตามหลักสูตร
9. ฟีกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต จดจำและจดบันทึกต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษาได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อม มาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
11. ให้แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ภาษาของครูในการสอนและสื่อความหมายในโรงเรียน
12. เน้นพัฒนาการทางด้านภาษาของนักเรียน ในการวัดผลประเมินผลต้องคำนึงถึงวัย ระดับชั้นนักเรียนในชั้นต้น ๆ จะฟีกเรื่องที่มีโครงสร้างง่าย ๆ พอขั้นสูงขึ้นไปจะยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นตามลำดับ ดังนั้น ขั้นตอนความสามารถของนักเรียนจะเป็นไปตามกระบวนการที่ครูสอนเรื่องบางเรื่อง สามารถเรียนได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เช่น การรายงาน

การอภิปราย การโต้เถียง ฯลฯ จึงต้องมีการวัดผลหรือประเมินผล โดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนเป็นหลัก

13. ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลการเรียนของตนเอง เพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ
  14. ศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง
  15. สอนซ่อมเมื่อทราบว่านักเรียนขาดทักษะทางภาษาด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้าน เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนภาษาไทย
  16. การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนภาษาไทยด้วยความสนุกสนานสนใจ โดยใช้เกม เพลง เพื่อเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนชอบเรียนภาษาไทยและรักภาษาไทย
  17. จัดหาหนังสือที่เหมาะสม มาให้นักเรียนอ่านมาก ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนอ่านคล่องและมีความรู้กว้างขวาง
- จากการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน ช่วยจูงใจและเร้าความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสค้นพบความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดและพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน

การอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

รัฐจิต แก้วจำปา (2544, หน้า 15) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านที่สามารถจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้ครบบถ้วน ถูกต้องตรงตามเจตนาของผู้สื่อ

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญ หาความสำคัญใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาการทางด้านความคิด

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 88) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า หมายถึง การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความ โดยการแปลความของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร

กรมวิชาการ (2546 ก, หน้า 188) เสนอว่าการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2546, หน้า 15) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ การทำความเข้าใจ ประเด็นของเรื่องหรือข้อความที่อ่านสามารถจับสาระสำคัญของเรื่องได้ แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้น ๆ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสารานู (2547, หน้า 42) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความหมายถึงการจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่อง ที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

สุปราณี พัดทอง (2547, หน้า 65) การอ่านจับใจความ หมายถึง ความคิดสำคัญอันเป็นแก่นหรือหัวใจของเรื่อง ที่ผู้เขียนมุ่งสื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ ซึ่งอาจจะเป็นเป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549, หน้า 115) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการอ่านเก็บเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องจากการอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพียงย่อ ๆ แต่ได้ใจความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์

จากความหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านออกเสียงและอ่านในใจเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง ที่อ่านนั้น กล่าวถึงอะไรเกี่ยวกับใคร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร และเกิดขึ้นอย่างไร ซึ่งอาจรวมถึงแนวคิด ข้อมูล ทศนคติ ตลอดจนจุดมุ่งหมายในการเขียน

2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

ประทีป วาทิกทินกร (2542, หน้า 79) กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า ใจความสำคัญคือเนื้อความตอนที่ทำให้เกิดเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งถ้าขาดตอนนั้นเสียแล้ว เรื่องอื่น ๆ จะไม่เกิดตามมา นอกจากนี้ เนื้อความตอนใดที่กล่าวรวมเนื้อความย่อยต่าง ๆ ในเรื่องเนื้อความนั้นก็จะเป็นใจความสำคัญด้วย

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ 2542, หน้า 50) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน จะเป็นผลให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การเก็บใจความสำคัญจะเป็นพื้นฐานสำหรับแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ หรือศึกษาค้นคว้า เป็นพิเศษในเรื่องนั้น ๆ ต่อไป

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 121-122) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2. เพื่อติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ทั้งในด้านการกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม
3. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพที่ตนเองกระทำอยู่ ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้
4. สนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น
5. ส่งเสริมให้ผู้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทำให้เป็นที่รอบรู้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2545, หน้า 68) กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งประโยชน์ได้คือ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายและเรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว

กรมวิชาการ (2546 ข, หน้า 4) ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่านและรักการค้นคว้า สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูลความรู้และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อ่านอย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือการจับใจความ ฉะนั้นการจับใจความจึงนับเป็นหัวใจของการอ่าน

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นหัวใจสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจ เป็นพื้นฐานที่ทำให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ การอ่านที่ถูกวิธีทำให้คนมีความฉลาดประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้ได้รับความคิด ความบันเทิง ช่วยพัฒนาการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ ผู้ความก้าวหน้ามั่นคงในชีวิตอนาคตได้

3. ประเภทของการอ่านจับใจความ

ชลธิชา กลัดอยู่ (2542, หน้า 25-26) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมี 2 ลักษณะคือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญของข้อความและเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์และรายละเอียดของเนื้อหา นั้น ๆ และเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้ การอ่านประเภทนี้ทำได้โดยการพลิกดูและการกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่แต่ละหัวข้อนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีการดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายด้วยวิธีเชื่อมโยงเนื้อหาและแนวความคิดตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ อย่างไร

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับข้อความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านที่ชำนาญจะไม่อ่านทุกตัวอักษร ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ไม่ชำนาญต้องอ่านอย่างพิถีพิถารณาจึงจะสามารถจับใจความได้ ความสำคัญนี้มีได้จำกัดแต่เพียงเนื้อเรื่องเท่านั้น นักอ่านที่ดีต้องเก็บเนื้อหาสาระที่สำคัญของเรื่องหนึ่งได้หลายแง่มุม เช่น การเก็บความรู้ เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่สำคัญของเรื่อง อาจจะมีอยู่หลายประการ น้าหนักความสำคัญอาจแตกต่างกันไป

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2542, หน้า 51) ได้จำแนกประเภทของการอ่านจับใจความไว้ 2 ลักษณะคือ

1. อ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญของข้อความ เรื่อง หรือหนังสือ เพื่อมองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียด และจะทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของข้อความหรือเรื่องนั้น ๆ ได้ โดยการกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ต่อเนื่องกับการอ่านขั้นแรก โดยอ่านละเอียดทุกตัวอักษร เพื่อจับใจความได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม เพื่อจับใจความให้ได้มากที่สุด ใจความสำคัญมีได้หมายจำกัดเพียงแคเนื้อเรื่องที่สำคัญเท่านั้น อาจเก็บสาระสำคัญของเรื่อง พินิตนันท์ บุญพามี (2542, หน้า 78) กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่าสามารถจำแนกได้

2 ลักษณะ คือ การอ่านโดยละเอียด คือ การอ่านเพื่อเก็บความที่เป็นสาระประเด็นต่าง ๆ อย่างละเอียดตลอดเรื่อง สามารถรับรู้ทำความเข้าใจเรื่องได้อย่างกระจ่างแจ้งในขณะที่ลักษณะที่สองคือ การอ่านโดยสรุป คือ การอ่านเก็บความเฉพาะที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านสามารถรับรู้ทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญของเรื่องได้

ธิดา โมสิกรัตน์ และนภลัย สุวรรณธาดา (2544, หน้า 569) กล่าวถึงประเภทของการอ่านจับใจความว่ามี 2 แบบ คือ

1. การอ่านจับใจความรวมเป็นการอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อสำรวจว่า ใจความสำคัญของเรื่องนั้นมีลักษณะหรือจุดมุ่งหมายอย่างไร รายละเอียดของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

หนังสือเล่มนั้นมีคุณค่าที่จะเสียเวลาอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ และควรจะซื้อ หรือยืมหนังสือเล่มนั้นหรือไม่ การอ่านจับใจความรวมเป็นขั้นการอ่านขั้นต้นที่จะเลือกอ่านหนังสือเล่มนั้นต่อไปวิธีการอ่านคือการดูและสังเกตรูปเล่มหนังสือ ส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสือเพื่อดูว่าเป็นหนังสือแนวใด น่าสนใจเพียงใดต่อจากนั้นก็ตรวจสอบดูสารบัญ ดูหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยอย่างคร่าว ๆ เพื่อมองการลำดับเนื้อหาว่าจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างไร มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร และโครงสร้างส่วนรวมของหนังสือชี้ให้เห็นว่าเป็นหนังสือที่มีสาระตรงตามที่เราต้องการ เมื่อพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของหนังสือดูแล้ว เราจะสรุปความคิดเห็นได้ว่า หนังสือเล่มนั้นมีลักษณะอย่างไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร และเรื่องใดน่าสนใจเป็นพิเศษ การอ่านจับใจความรวม เป็นวิธีการอ่านที่เรามักใช้ในการเลือกหนังสือวิชาการหนังสือสารคดีต่าง ๆ อาทิ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ จดหมายเหตุ หรือบันทึกความทรงจำ เป็นต้น

2. การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญ หรือข้อความที่สำคัญ ด้วยการจดบันทึกย่อ หรือจดจำไว้ในสมอง หรือด้วยการขีดเส้นใต้ไว้ในหนังสือ นั้น ใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับ อาจมีหลายลักษณะตามแต่จะต้องการ เช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้ หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นแนวคิดหรือทรรศนะของผู้เขียน หรือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง อย่างไรก็ตามการอ่านจับใจความสำคัญจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์หรือวิเคราะห์งานเขียนเป็นส่วน ๆ ได้อย่างถี่ถ้วน รวมทั้งยังทำให้ผู้อ่านสนใจศึกษาเรื่องนั้นเป็นพิเศษ ถ้าผู้อ่านมีความสนใจในเรื่องทำนองนั้นมาก่อนแล้ว

กรมวิชาการ (2543, หน้า 57-58) ได้จำแนกการอ่านมี 7 ลักษณะ คือ

1. การอ่านคร่าว ๆ ใช้เมื่อต้องการสำรวจว่าจะอ่านหนังสือต่อไปหรือไม่
2. อ่านเก็บแนวคิด ใช้เมื่อต้องอ่านหนังสือหรือเอกสารนั้นแล้วทำบันทึกย่อไว้ทบทวน

ภายหลังหรือจะสรุปสาระสำคัญข้อความ

3. อ่านแบบตรวจตรา คือการอ่านวิธีหนึ่งรวมกับการอ่านวิธีที่ 2 และอ่านเฉพาะส่วนที่สำคัญที่ต้องการเป็นหลัก

4. อ่านอย่างศึกษาค้นคว้า การอ่านวิธีนี้ใช้วิธีที่ 3 เป็นหลักแต่มิได้อ่านเพียงสิ่งเฉพาะเป็นบางจุดเพราะการศึกษาค้นคว้านั้นต้องอ่านอย่างละเอียดทุกบททุกตอน หากละเอียดบางตอนก็อาจจะเกิดผลเสียได้

5. อ่านเชิงวิเคราะห์หรืออ่านตีความ ใช้การอ่านวิธีที่ 4 เป็นหลัก คือ อ่านอย่างละเอียดแล้วแยกแยะส่วนต่าง ๆ ให้ได้แล้วหาความสัมพันธ์

6. อ่านเก็บข้อมูล วิธีนี้ใช้เมื่อจะอ่านหนังสือหรือเอกสารหลาย ๆ เล่ม จะได้เปรียบเทียบคัดเลือกและนำเฉพาะส่วนที่ต้องการมาใช้ต่อไป วิธีนี้ใช้กันมากในการทำรายงานทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย

7. อ่านโดยใช้วิจารณญาณการใช้วิธีนี้ได้ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการอ่านขั้นต้นๆ ได้เสียก่อนเพราะการอ่านโดยใช้วิจารณญาณจะต้องอาศัยวิธีทั้งหมดข้างต้นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจึงจะเกิดปัญญาด้านนิยฐานหาเหตุผลได้

มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548, หน้า 240-242) ได้จำแนกประเภทของความสามารถในการอ่านจับใจความ ออกเป็นทักษะย่อย ๆ ดังนี้

1. การอ่านตามอักษร คือ การอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง จำแนกเป็นทักษะย่อย ๆ ได้ ดังนี้

- 1.1 การชี้สรรพนามที่ใช้แทนคำนาม
- 1.2 การหาความจริงจากเรื่อง
- 1.3 การไปตามทิศทาง
- 1.4 การหาประโยคสำคัญ
- 1.5 การตั้งหัวข้อเรื่อง
- 1.6 การเก็บใจความสำคัญของเรื่อง
- 1.7 การเก็บรายละเอียดสำคัญ
- 1.8 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 1.9 การเปรียบเทียบ
- 1.10 การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

2. การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามอักษร จำแนกเป็นทักษะย่อย ๆ ได้ดังนี้

- 2.1 การกล่าวสรุป
- 2.2 การสรุปกฎ
- 2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 2.4 การเข้าใจสำนวนภาษา
- 2.5 การตั้งหัวข้อเรื่อง
- 2.6 การเก็บใจความสำคัญ
- 2.7 การเก็บรายละเอียดสำคัญ
- 2.8 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 2.9 การเปรียบเทียบ
- 2.10 การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล

2.11 การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

3. การอ่านโดยใช้วิจารณ์ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการพิจารณาตัดสิน เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามอักษรและการอ่านตีความ จำแนกเป็นทักษะย่อย ๆ ได้ดังนี้

- 3.1 การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
- 3.2 การแยกเรื่องที่เป็นจริงกับเรื่องเพื่อฝัน
- 3.3 การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง
- 3.4 การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ
- 3.5 การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ
- 3.6 การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่า การยอมรับความคิด
- 3.7 การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
- 3.8 การแสดงความรู้สึกและการจับความรู้สึก

4. การอ่านขั้นนำไปใช้ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถที่จะนำความรู้ ประสบการณ์ และข้อคิดต่าง ๆ ที่ได้จากอ่านนั้น ไปใช้กับสถานการณ์อื่นในทำนองเดียวกันต่อไป

จากประเภทของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ มีหลายประเภท เช่น การอ่านจับใจความส่วนรวม การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อศึกษาเนื้อหาของเรื่อง เป็นต้น ดังนั้นผู้อ่านควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าต้องการอะไร มุ่งอ่านเพื่อศึกษาอะไร ต้องการจับใจความสำคัญตรงจุดใด แล้วเลือกวิธีการอ่านให้สอดคล้องกับแนวทางในการเลือกประเภทการอ่านจับใจความอย่างเหมาะสม

4. จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2546 ก, หน้า 44) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความว่า

1. อ่านได้ถูกต้องรวดเร็ว
2. จับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนรู้รายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
3. มีวิจารณ์ฐานะวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
4. ให้มีนิสัยรักการอ่านและใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
5. สามารถเลือกหนังสืออ่านได้อย่างเหมาะสม

ผจงวาด พูลแก้ว (2547, หน้า 83) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548, หน้า 93) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 127) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
2. อ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
3. อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้
4. อ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อจริง
5. อ่านเพื่อบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
6. อ่านเพื่อบอกประโยชน์ของสิ่งที่อ่าน
7. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
8. อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
9. อ่านเพื่อถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่าน
10. อ่านเพื่อสรุปเรื่องราวที่อ่านและย่อเรื่องได้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2548, หน้า 42) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ให้เข้าใจความที่อ่านได้ดี
2. ให้มีนิสัยที่ดีในการอ่าน
3. ให้มีวิจรรณญาณในการอ่าน
4. ให้มีความรัก ความสนใจในการอ่านอย่างกว้างขวางและสม่ำเสมอ
5. ส่งเสริมให้อ่านได้รวดเร็ว

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความจะบรรลุจุดหมายหรือไม่นั้น ผู้อ่านต้องรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านว่าอ่านเพื่ออะไร หรือจะอ่านอย่างไรและที่สำคัญต้องพยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ ดังนั้นการฝึกอ่านจับใจความอยู่เสมอจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็วขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียน

5. หลักการอ่านจับใจความ

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 88) กล่าวถึง หลักการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษ หรือคำที่ควรทราบความหมายก่อนเพื่อให้ไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่จับใจความ
2. ให้ผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านหรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อให้ค้นคว้าหาคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น
3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
4. กำหนดเนื้อหาและเรื่องที่อ่านได้เหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถ

5. ควรจัดให้มีกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น การให้ตอบคำถาม การสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจหรือกิจกรรมการอ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีก

บนสื่อ พุทธชะวัน (2543, หน้า 28-129) ได้เสนอแนะหลักการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. อ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ อ่านเรื่องราวหรือบทความอย่างรวดเร็ว อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราว

2. อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ

3. ตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่อง

4. ตอบคำถามให้ตรงประเด็น ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้น ๆ

5. เรียบเรียงประโยคบอกใจความตามลำดับ

สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์ (2543, หน้า 63 - 64) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการอ่านจับใจความดังนี้

1. อ่านอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นเนื้อเรื่องโดยรวมและพิจารณาชื่อเรื่องจะทำให้พอทราบประเด็นสำคัญของเรื่อง ควรสังเกตการณ์ลำดับเรื่องและความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละย่อหน้าที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถทราบจุดมุ่งหมายของเรื่องและเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วขึ้น

2. อ่านโดยละเอียดเพื่อให้เข้าใจข้อความทุกย่อหน้า เนื่องจากในแต่ละย่อหน้าจะประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ที่ต้นย่อหน้า กลางย่อหน้า ท้ายย่อหน้า หรือจะอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า บางย่อหน้าอาจไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญผู้อ่านจะต้องสรุปเอง

3. เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้วต้องพิจารณาว่าแยกใจความสำคัญออกจากผลความถูกต้องหรือไม่

4. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วนำมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องสละสลวยด้วยสำนวนภาษาของเราเอง โดยให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ได้เนื้อหาตรงตามความต้องการ ซึ่งเรียบเรียงได้ดังนี้

4.1 นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงเท่านั้น

4.2 หากใจความสำคัญที่นำมาเรียงมีความซ้ำซ้อนกันให้ตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกันออก

4.3 เรียบเรียงใจความสำคัญตามลำดับย่อหน้าที่ได้อ่านสรุปไว้โดยใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน ใช้ประโยคที่ต้องการตามหลักภาษา เชื่อมโยงแต่ละประโยคด้วยคำเชื่อมที่สัมพันธ์กัน หรืออาจเรียบเรียงใหม่เพื่อให้สาระสำคัญของเรื่องอ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น

4.5 เมื่อเรียบเรียงแล้วทบทวนดูว่าใจความสำคัญที่เรียบเรียงมีเนื้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านครบถ้วนหรือไม่ ตอนใดที่ขาดหายไปควรมีการเพิ่มเติมให้ครบถ้วน

ประพนธ์ เรืองรณรงค์ (2545, หน้า 7-13) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้

1. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านจับใจความ
2. ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจะช่วยให้ให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น
3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านหรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน
4. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้น และความสามารถ
5. ควรมีกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่านเช่น ให้ออกคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจหรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 82-88) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเป็นการทำงานประสานกันระหว่างการมองเห็น การได้ยินและการแปลความของสมอง ดังนั้น การอ่านที่จะได้ผลจำเป็นต้องมีลำดับขั้นของการคิด ตั้งแต่เบื้องต้นจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของ Bloom มาประยุกต์ใช้ในการอ่าน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน

1. ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่า นักเรียนมีความจำเรื่องที่ทำมาหรือไม่น้อย ก็ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องที่ทำมา หรืออาจให้สะกดคำบอกความหมายและบอกคำจำกัดความ
2. ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิดถ้อยคำประโยคและข้อความที่ให้คิดสอนในสรุปเรื่องเป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตนเองดังนั้น การที่ครูจะเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามให้เล่าเรื่องสรุปเรื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
3. ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรการฝึกนำถ้อยคำประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่ หรือไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์
4. ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกแยะความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

5. ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะ
โครงเรื่องที่คล้ายคลึงกันกับเรื่องเคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบ
แล้วใกล้เคียงกันอีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและแตกต่างกันได้ด้วย

6. ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่า
อะไรคือส่วนที่เห็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหา
คุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง

กรมวิชาการ (2546 ข, หน้า 189) ได้กำหนดแนวทางในการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้
อย่างเหมาะสมและสามารถจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สืบสวนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจง
ในการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ
เกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใดเช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ
ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในการแปลความหมายของคำประโยคและข้อความต่าง ๆ
อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้เข้าใจและ
จับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

สมบัติ ศิริจินดา (2549, หน้า 38) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความสำคัญว่า ผู้อ่าน
ต้องสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วนตามที่ผู้เขียนต้องการ โดยทำความเข้าใจกับ
เนื้อหาสาระส่วนรวมของงานเขียน แล้วตั้งคำถามว่างานเขียนนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร
ทำอะไรเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร การอ่านจับใจความสำคัญมี 2 ลักษณะคือ

1. จับใจความสำคัญโดยสรุป คือ การจับเฉพาะประเด็นสำคัญของเรื่อง ให้ทราบเรื่องที่
อ่านเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. จับใจความสำคัญอย่างละเอียด คือ การทำความเข้าใจรายละเอียดอื่น ๆ ที่อธิบาย
ขยายความหรือเพิ่มเติมใจความสำคัญให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยเป็นการพิจารณาเรื่องของคำ สำนวน
โวหาร น้ำเสียง อารมณ์ เจตนา ของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนนั้น ตลอดจนตัวอย่างต่าง ๆ
เป็นต้น

จากหลักการสอนอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนอ่านจับใจความ เพื่อให้
ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านประกอบไปด้วยแนวทางหรือขั้นตอนหลายประการ ควรต้อง

ศึกษาให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพราะหลักการบางอย่างอาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียน จึงต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสม รวมไปถึงการเลือกกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียน

6. การสอนอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2544, หน้า 188-189) กล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. หาประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญรองแต่ละย่อหน้า ซึ่งมีลักษณะดังนี้ ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า ซึ่งพบมาก ใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

2. เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้ว พิจารณาหาส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ถ้าเรื่องเป็นร้อยกรองให้เขียนเป็นร้อยแก้วก่อน

3. เรียบเรียงใหม่เป็นสำนวนภาษาของตนเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 95-96) เสนอลำดับขั้นของการอ่านจับใจความดังนี้

1. จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยากจำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญการที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากน้อย ก็ใช้วิธีตั้งคำถามเรื่องที่อ่านหรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมายและบอกคำจำกัดความ

2. เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและความที่ให้อคติสนใจสรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตนเองดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่องสรุปเรื่องและเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

3. นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรฝึกนำถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักกำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

4. วิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จัก แยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่า องค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

5. สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่องค้นหาลักษณะ โครงสร้างที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่านสุกษานิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

บันลือ พุกกะวัน(2545, หน้า 20) ได้เสนอแนะหลักการสอนอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. สอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จับใจความ

2. ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อให้นักเรียนรู้จักประสงค์ก่อนอ่าน

3. สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน

4. สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

5. กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำและลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย

(จำนวนคำหมายถึงคำตามหลักภาษา)

6. ควรแนะนำให้รู้ว่าข้อความสำคัญหรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าจะอยู่ที่ตอนต้นของย่อหน้า หรือตอนท้ายของย่อหน้า และสรุปจะอยู่ที่ตอนสุดท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนาหรือร้อยกรอง จะต้องอ่านจับใจความทุกบรรทัด

7. ควรนำเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกก่อน แล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ

8. ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง เพื่อทดสอบความเข้าใจ

9. หลังการอ่านในใจแล้ว อาจให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละครบทร้อยกรอง

กรมวิชาการ (2546 ค, หน้า 189-190) ได้เสนอถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไรจุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน

3. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง

4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

รัชนี เหมัญกิจ (2546, หน้า 96) กล่าวว่า วิธีสอนอ่านจับใจความมี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ ครุณานิทานหรือเรื่องราวที่สนใจพร้อมภาพประกอบ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยอภิปรายหลังจากฟังเรื่องจบแล้ว

2. ขั้นที่ 2 สะท้อนประสบการณ์ ครูให้นักเรียนช่วยกันสำรวจคำจากนิทานหรือเรื่องราวที่กำหนดให้อ่าน โดยสำรวจคำที่อ่านไม่ได้ (คำใหม่) และคำที่ไม่เข้าใจความหมาย จากนั้นครูนำคำที่มีปัญหามาให้เด็กอ่านอีกครั้งแล้วหาความหมายของคำโดยอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมได้

3. ขั้นที่ 3 บูรณาการการสังเกตไปสู่มโนคติ/ความคิดรวบยอด โดยการศึกษาด้วยตนเอง หรือใบงานที่ครูเตรียมให้

4. ขั้นที่ 4 พัฒนามโนคติ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ตั้งคำถาม ถามนักเรียนว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บทสรุปเป็นอย่างไร มีข้อคิดอะไรบ้าง ความเห็นของนักเรียนต่อเรื่องที่ได้อ่าน พร้อมทั้งวาดรูปประกอบหรือแสดงบทบาทสมมติ

5. ขั้นที่ 5 ปฏิบัติตามมโนคติ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อให้อ่านเรื่อง หรือหาเรื่องราวที่น่าสนใจจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาสร้างคำถาม

6. ขั้นที่ 6 ปรับแต่งให้สมบูรณ์ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องราวที่ได้อ่านในขั้นที่ 4 มาสร้างสรรค์ โดยระดมความคิดเพื่อผลิตผลงานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเนื้อหา

7. ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและนำไปใช้ นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น เพื่อให้ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันซักถามเรื่องราวและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

8. ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนนำผลงานไปจัดแสดงบนป้ายนิเทศ

เอกรินทร์ สัมมาสาธิต (2546, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การสอนอ่านจับใจความ มีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่องราวที่อ่านเกี่ยวกับอะไรมีใคร ทำอะไรที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

2. อ่านให้ละเอียดอีกครั้งเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

3. เขียนเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

4. อ่านทบทวนเพื่อความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42) กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความว่า เป็นการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ให้เข้าใจนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ระดับประโยค ย่อหน้าและเนื้อเรื่องทั้งหมดตามลำดับ การที่จะเข้าใจเรื่องราวทุกระดับนี้อยู่ที่ความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การทำความเข้าใจเรื่องราวระดับประโยคนั้นไม่ซับซ้อน ผู้อ่านสามารถจับสาระได้เพียงตั้งคำถามว่าประโยคนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับใครหรืออะไรและผู้นั้นหรือสิ่งนั้นกำลังทำอะไรหรือเป็นอย่างไร ส่วนการจับใจความสำคัญในระดับย่อหน้านั้นเป็นการจับใจความที่ซับซ้อนขึ้น ถ้าผู้อ่านมีความรู้เรื่องวิธีการเขียนย่อหน้าก็จะช่วยให้การจับใจความสำคัญกระทำได้ง่ายขึ้น เพราะเข้าใจโครงสร้างของย่อหน้าในทางตรงกันข้าม ถ้าย่อหน้าที่อ่าน ผู้เขียนได้เขียนขึ้นโดยไม่ยึดหลักการเขียนย่อหน้า เขียนไปเรื่อย ๆ ไม่มีความคิดหลักหรือไม่มีประโยคใจความสำคัญ ผู้อ่านจะจับใจความสำคัญได้ช้า หรืออาจจับใจความสำคัญได้ไม่ถูกต้อง อย่งไรก็ตาม ถ้าผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าของเรื่องได้ ก็เท่ากับจับใจความสำคัญของเรื่องทั้งเรื่องได้ แล้วการจับใจความสำคัญของย่อหน้านั้นควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านเรื่องที่จะจับใจความทั้งหมดผู้อ่านต้องอ่านย่อหน้าที่จะจับใจความนั้นให้จบอย่างคร่าวๆ ถ้าเป็นเรื่องยาวมีหลายย่อหน้า ก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเช่นกันเพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่มีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร นั่นคือการหาความคิดสำคัญของเรื่องทีอ่านนั่นเองถ้ามีชื่อเรื่องปรากฏอยู่ จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญของเรื่อง ได้รวดเร็วขึ้นความคิดสำคัญที่กำหนดให้มักจะเป็นคำ คำเดียวหรือเป็นวลีสั้น ๆ

2. หาใจความของเรื่องทีอ่านผู้อ่านต้องอ่านข้อความทั้งหมดอีกครั้งถ้าเป็นเรื่องยาว ๆ มีหลายย่อหน้าต้องอ่านทีละย่อหน้าอย่างพิถีพิถันเพื่อจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้ โดยปกติย่อหน้าประกอบด้วยใจความ 2 ส่วนคือใจความสำคัญและใจความรองหรือผลความ ดังนี้

2.1 ใจความสำคัญ คือ ความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบใจความสำคัญจะมีเท่าใดขึ้นอยู่กับจำนวนย่อหน้าอย่างไรก็ตามใจความสำคัญในย่อหน้ามีได้เพียงประเด็นเดียวเท่านั้น

2.2 ใจความรองหรือผลความ คือ เนื้อความอื่นที่สนับสนุนใจความสำคัญ

2.3 ประมวลใจความ เมื่อได้ใจความสำคัญและใจความรองแล้วก็นำเฉพาะใจความที่สำคัญและใจความรองที่เป็นความคิดย่อยมาประมวลเข้าด้วยกัน ส่วนใจความรองที่เป็นรายละเอียดนั้นไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เพราะเป็นส่วนขยายความเท่านั้น แม้ส่วนนี้จะไม่นำมาใช้แต่ก็มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้มากขึ้น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2548, หน้า 39) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร ซึ่งได้ให้ข้อควรคำนึงในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ดังนี้

เด็ก (ผู้อ่าน) ต้องมีความสนใจและมีสมาธิอย่างแท้จริงในขณะที่อ่านเด็กต้องมีพื้นฐานความรู้ในการอ่าน ส่วนขั้นตอนในการอ่านจับใจความสำคัญที่เด็กควรฝึกทักษะนั้น คือ

1. อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้ผู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใด ตอนใด เป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2. อ่านให้ละเอียดไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ต่อเนื่อง

3. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจและตรวจสอบความเข้าใจในข้อความบางตอนให้แน่นถึมต้อง

4. ตอบคำถามสั้น ๆ อย่งไร ทีไหน เมื่อไร หรือทำโน้ดย่อเพื่อทดสอบความเข้าใจตนเอง

5. เรียบเรียงความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

วรรณี โสมประยูร (2553, หน้า 136-137) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทีสามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจแจ่มแจ้งชัดเจน ตรงตามที

ผู้เขียนต้องการและสนองความต้องการของผู้อ่านด้วยนั้น การอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีหลักที่สำคัญ ในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกตเปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพการออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนอ่านจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร ครูจะต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะมีความรู้มาก เพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้น

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาตรงกันข้ามเด็กที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดี จะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ ฯลฯ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์จะช่วยให้อ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กที่มีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัซามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มากดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนจึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุงและส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

จากการสอนอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนอ่านจับใจความนั้นควรต้องให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายในการอ่านเสียก่อน แล้วให้อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้เรื่องที่อ่าน และควรแยกความหมายจากประโยคหลัก เพื่อสรุปใจความสำคัญให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

7. การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ

หนังสือ พุทธชะวัน (2545, หน้า 9-10) อธิบายถึงการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้หลายทาง ดังนี้

7.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง

7. 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง

7.1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง

7.1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่อง หรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง

- 7.2 เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7.3 ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
- 7.4 แสดงประกอบนิทาน แสดงท่าไม้ประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
- 7.5 หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระจ่างกระจิด เตะ-กลาน
- 7.6 หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว-อิ่ม ยิ้ม-บึ้ง
- 7.7 อธิบายคำคม คำพังเพย แล้วแต่งนิทานประกอบ
- 7.8 ต่อนิทานที่เล่าไม่จบอย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุสมผล
- 7.9 สรุป ตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย
- 7.10 ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบอาหาร ประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองทางวิทยาศาสตร์
- 7.11 นำความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านมาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ
- 7.12 วิจัยให้ข้อคิดและเสนอแนะแก้ไขเชิงยอมรับ ไม่ยอมรับ ได้แย้งด้วยเหตุผลของตน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 148-150) ได้เสนอการประเมินการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความ ไว้ 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้นักการศึกษามีความเห็นที่ผู้อ่านได้พลาดเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 แล้วหากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่องนักการศึกษาบางคนกำหนดเกณฑ์ที่แตกต่างไปจากนี้ คือ Kress and John โดยเสนอแนะเกณฑ์ในการประเมินการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1.1 ผู้อ่านที่สามารถตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องในขอบเขตร้อยละ 90-100 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 1

1.2 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องในขอบเขตร้อยละ 75-89 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 2

1.3 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 75 แสดงว่ายังมีข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ พลาดประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง ควรมีการอ่านทบทวน ลักษณะการประเมินการอ่านจับใจความของภาษาไทยควรใช้เกณฑ์การจับใจความได้ร้อยละ 70 เป็นอย่างน้อยแล้วใช้หลักส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการจับใจความให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน

2. การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละข้อสมมติให้แบบประเมินมีทั้งหมด 20 ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง“มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

$$72-80 = 4 \text{ ดี}$$

$$52-71 = 3 \text{ ค่อนข้างดี}$$

$$32-51 = 2 \text{ พอใช้}$$

$$0-31 = 1 \text{ ปรับปรุง}$$

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วหากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

จากการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้นั้นสามารถวัดได้หลายวิธี คือ แบบอัตนัย แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่และแบบทดสอบกึ่งปรนัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ ให้เติมหรือต่อให้สมบูรณ์

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

ชาลัชย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 98) ได้ให้ความหมายแบบฝึกเสริมทักษะว่า คือ ส่วนหนึ่งของบทเรียนเป็นบทเรียนหรือหัวข้อที่นักเรียนต้องเรียนและเป็น โครงการที่ต้องทำให้เสร็จ โดยมีคำถามให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา ทำให้ทราบได้ว่านักเรียนทำอะไร และทำให้สำเร็จผลอะไรในบทเรียน ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในชั้นเรียน และที่บ้าน

อัญรา ชิวพันธ์ (2549, หน้า 48) ได้กล่าวว่าแบบฝึกหมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ตามแนวของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วน ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ได้อย่างแม่นยำถูกต้อง และคล่องแคล่ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 147) ให้ความหมายว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่ง สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 18) กล่าวว่าแบบฝึกเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้
 ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถ
 ตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดกระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุป
 ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบ
 ความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

ครุณี เรือนใจมั่น (2546, หน้า48) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อที่ตอบสนองความสนใจ
 ของผู้เรียน เป็นสื่อที่ช่วยในการแบ่งเบาภาระของครูซึ่งทำให้ครูมองเห็นข้อบกพร่อง และปัญหา
 จุดอ่อนของนักเรียน เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนและช่วยเสริมทักษะ
 ของนักเรียนให้ดีขึ้น

ดวงมณี ก้นทะยอม (2551, หน้า 26) กล่าวสรุปว่า แบบฝึกทักษะ เป็นเครื่องมือที่ใช้
 ฝึกทักษะ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นการเสริมให้เกิดทักษะ
 ที่ถูกต้องและเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน ช่วยฝึกทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

อนงพันธ์ ไบสุพันธ์ (2551, หน้า33) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะ หมายถึงสื่อการเรียนการสอน
 ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนเกิด
 ทักษะ สูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ศุภรณ์ ภูวดี (2553, หน้า 21) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อประกอบกิจกรรม
 การเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติม
 จากเนื้อหาจนปฏิบัติได้ อย่างชำนาญและให้ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีครู
 เป็นผู้แนะนำ

ณัฐชา อักษรเดช (2554, หน้า 19) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น
 อย่างมีจุดหมายที่แน่นอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรง
 ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดีและ
 นำการเรียนรู้และความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะคือ สื่อในการเรียนการสอน
 ที่ช่วยให้ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นช่วยให้
 นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้และเนื้อหาที่เรียน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีความเข้าใจ
 ในเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 146) กล่าวถึงประโยชน์
 ของแบบฝึกว่า

2.1 เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน

2.2 ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่ของครูผู้สอนด้วย

2.3 ช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

2.4 แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

2.5 การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันทั่วถึง

2.6 แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาในการฝึกทักษะมากขึ้น

นิภา แก้วประทีป (2546, หน้า 16) มีความเห็นว่าแบบฝึกทักษะมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่งซึ่งครูจะต้องให้นักเรียนได้มีการฝึกหลังจากที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาในแบบเรียนไปแล้ว เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้แบบฝึกหัดที่ครูใช้ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นเองเพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมจะรับรู้ปัญหาในการเรียนของนักเรียนซึ่งเราถือว่าแบบฝึกนั้นเป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูสามารถจะผลิตขึ้นมาใช้ได้เองเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ครุณี เรือนใจมัน (2546, หน้า 47-48) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังต่อไปนี้

1. ใช้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครูเพราะเป็นแบบฝึกที่ได้จัดทำขึ้น

อย่างเป็นระบบ

3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเป็นการช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จตามระดับความสามารถของเขาด้วย

5. จะช่วยเสริมทักษะให้คงทนยาวนาน

6. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง

7. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้

8. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอนตลอดจนทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องและจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ผู้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วถึง

9. ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะอย่างเต็มที่

10. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยครูประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน การเตรียมการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะ และช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการลอกโจทย์แบบฝึกหัด

ณัฐณี ศรีคำ (2549, หน้า 14) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนมากขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเนื้อหาวิธีสอนและกิจกรรมแต่ละบทเรียน
4. ช่วยเด็กให้เรียนได้ดีตามความสามารถของเด็ก
5. ช่วยให้เด็กทำงานตามลำดับโดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้

ธีราภรณ์ ทรงประศาสน์ ๒๕๕๑, หน้า 17) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษาแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น

อนงพันธุ์ ใบสุจันทร์ (2551, หน้า 33) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนเกิดทักษะสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

จากความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อตัวของเด็กและครู ซึ่งเด็กจะเกิดความชำนาญและมีทักษะที่ดีได้นั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งแบบฝึกทักษะจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดความสนุกกับเนื้อหา แบบฝึกทักษะนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนแล้วยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ซึ่งทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้นๆ ของนักเรียนและเห็นข้อบกพร่องในการเรียนซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที่อันมีผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ในสาระนั้น ๆ

3. หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุภา อักษรดิษฐ์ (2543, หน้า 2-3) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. สร้างให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา พัฒนาการของเด็กและลำดับชั้นการเรียนรู้
2. มีจุดประสงค์ว่าจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์ที่วางไว้
3. จัดทำแบบฝึกให้เป็นไปตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจ
4. ใช้รูปภาพจูงใจผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนผ่อนคลาย
5. คำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แบ่งผู้เรียนตามความสามารถแล้วจัดทำแบบฝึกเพื่อส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มหรือ รายบุคคล ได้ยิ่งดี
6. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ
7. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง ทั้งในแง่เนื้อหาสาระและอักขระที่ครูต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนอย่าให้มีข้อผิดพลาด
8. แบบฝึกควรแบ่งเป็นชุดย่อย ๆ แต่ละชุดใช้เวลาไม่นานนัก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากกว่าแบบฝึกที่ใช้เวลานานๆ นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการอยากรู้อยากเรียน
9. ควรทำแบบฝึกหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิดการใช้อุปกรณ์หรือเกมประกอบแบบฝึก เป็นแนวทางกระตุ้นผู้เรียนที่ดีทางหนึ่ง
10. เมื่อพบข้อผิดพลาดของผู้เรียน หลังจากทำแบบฝึกแล้ว ควรให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคล

กรมวิชาการ (2545, หน้า 37-38) ได้อธิบายขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาความต้องการจากจุดประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาเพื่อใช้สร้างแบบฝึก
3. พิจารณาวัตถุประสงค์รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก
4. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะ
5. ทดลองหาคุณภาพและประสิทธิภาพของแบบฝึก
6. รวบรวมแบบฝึกเป็นชุดโดยจัดทำคำชี้แจงการใช้

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 20) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึก
2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียดเพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการทำ
3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกตามจุดประสงค์
4. สร้างแบบฝึกและส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบก่อนฝึก บัตรคำสั่ง

ขั้นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ และทดสอบหลังฝึก

5. นำแบบฝึกไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. ปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์

สำราญ วังนุราช (2550, หน้า 27) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาความต้องการจากจุดประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาเพื่อใช้สร้างแบบฝึก
3. พิจารณาวัตถุประสงค์รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก
4. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะ
5. สร้างบัตรฝึกหัดในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ
6. สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อเป็นแนวทางการตอบ
7. สร้างแบบบันทึกผลการทดสอบให้เห็นความก้าวหน้า
8. ทดลองใช้ เพื่อหาคุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมแบบฝึกเป็นชุดโดยจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้

อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ (2546, หน้า 32) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะมีดังนี้

1. สร้างแบบฝึกให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียนตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะนั้นต้องอาศัยรูปภาพของนักเรียน และควรจัดเรียงเนื้อหา ตามลำดับจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะมีกำลังใจทำแบบฝึกหัด
2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ถ้าสามารถแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถแล้วจึงจัดทำแบบฝึกทักษะจะดียิ่ง
4. แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่นักเรียนอ่านเข้าใจและทำแบบฝึกเสริมทักษะได้ด้วยตนเอง
5. แบบฝึกทักษะต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาให้รอบคอบ ทดลองทำด้วยตนเองเสียก่อนอย่าให้มีข้อผิดพลาด
6. การให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับช่วงเวลาคงความสนใจ
7. แบบฝึกเสริมทักษะควรมีหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

นงเยาว์ ประโมนะกัง (2546, หน้า 46) ได้สรุปถึงหลักการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะว่า

1. สร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียนตามลำดับขั้นการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะต้องอาศัยรูปภาพจูงใจผู้เรียน และควรเรียงเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะทำแบบฝึกทักษะ
2. มีจุดประสงค์ที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะด้านใดแล้ว จัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. ต้องคำนึงถึงความสามารถระหว่างบุคคลของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ควรแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถแล้วจึงทำแบบฝึกทักษะ
4. แบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่นักเรียนอ่านเข้าใจและทำแบบฝึกทักษะได้ด้วยตัวเอง
5. แบบฝึกทักษะต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาให้รอบคอบ ทดลองทำด้วยตนเองเสียก่อน อย่าให้มีข้อผิดพลาด
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะแต่ละครั้งต้องเหมาะสมกับช่วงเวลาและช่วงความสนใจ
7. แบบฝึกทักษะควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ (2552, หน้า 14-15) ได้กล่าวถึงหลักการให้แบบฝึกทักษะแก่นักเรียนไว้ว่า ครูมีหลักการในการให้แบบฝึกทักษะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะต้องแจ่มแจ้งและแน่นอน ครูจะต้องอธิบายวิธีทำให้ชัดเจนให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง และกำหนดขอบเขตให้แน่นอนไม่กว้างขวางเกินไป
2. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน
3. แบบฝึกทักษะควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วเพราะความรู้เดิมย่อมเป็นรากฐานหรือประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ง่ายและสะดวกขึ้น
4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าอันเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
5. ครูต้องเร้าความสนใจของนักเรียนให้มีต่อแบบฝึกทักษะนั้น
6. ครูต้องเป็นผู้ตั้งปัญหาขึ้นและปัญหานั้นไม่ยากเกินความสนใจของนักเรียน แต่เร้าความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้นักเรียนอยากแก้ปัญหานั้น ๆ
7. การให้นักเรียนรู้เค้าโครงเสียก่อนจะเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำต่อให้สำเร็จ
8. เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบบฝึกทักษะที่กำหนดให้นักเรียนแก่นักเรียนปานกลางและนักเรียนอ่อนควรยากง่ายต่างกันทำให้อย่างเดียวกันก็พิจารณาด้านคุณภาพให้แตกต่างกัน หรือให้นักเรียนที่เรียนมีเวลาทำมากกว่า

9. ควรช่วยให้นักเรียนพยายามทำเพื่อผลงานมากกว่าหวังรางวัลหรือเกรงกลัวการลงโทษ การเข้าใจคุณค่าคำถาม ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจทำจริง ๆ
10. ควรคำนึงถึงวัยของนักเรียน เด็กเล็กควรมุ่งให้เกิดความรู้ ความชำนาญ สำหรับเด็กโตรู้จักใช้ความคิดแล้ว ควรให้งานที่ส่งเสริมให้ใช้ความคิดมากขึ้น
11. การใช้แบบฝึกทักษะควรเหมาะสมกับเวลาที่นักเรียนมีอยู่ไม่ควรให้มากเกินไปจนนักเรียนไม่สามารถทำสำเร็จได้ และไม่ควรรี้น้อยจนมีเวลามากเกินไป ควรให้นักเรียนใช้เวลาทำแบบฝึกทักษะจนเกิดความรู้และทักษะจริง
12. แบบฝึกทักษะที่ให้ควรมีความแตกต่างกันและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อมิให้ซ้ำจนเกิดความเบื่อหน่าย

จากหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกเรื่องใด ด้านใด ควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากเกินไปและมีรูปแบบหลายแบบที่น่าสนใจ มีกิจกรรมที่ช่วยท้าทายให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง อยากรทำสิ่งใหม่ ๆ

4. ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ(2544, หน้า 11) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกได้ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึกเป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้ทำอะไรและมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำขบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน ใช้ซ่อมเสริม ควรประกอบด้วย
  - 1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุว่าในแบบฝึกนี้มีทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้างและมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกผลการประเมิน
  - 1.2 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม จะเป็นการบอกให้ครูหรือนักเรียนต้องเตรียมความพร้อมล่วงหน้า
  - 1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก
    - 1.4 ขั้นตอนในการใช้บอกเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการใช้ และอาจเขียนในรูปแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น
    - 1.5 เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด
2. แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรมีส่วนประกอบดังนี้
  - 2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย
  - 2.2 จุดประสงค์
  - 2.3 คำสั่ง

2.4 ตัวอย่าง

2.5 ชุดฝึก

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547, หน้า60) ได้กล่าวถึงลักษณะของส่วนประกอบแบบฝึกทักษะ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ควรใช้หลักจิตวิทยา และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอบ และเกี่ยวข้องกับนักเรียน
3. คำพูดหรือเนื้อหาควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว

เช่น จากการอ่าน การสนทนา

4. สิ่งที่ฝึกแต่ละครั้ง ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ และเข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ และที่สำคัญต้องกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะฝึก

ถวัลย์ มาศจรัส, สมถวิล กันภัย และนิชนันท์ ประสงค์ (2548, หน้า 148-149)

ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะว่าต้องมีจุดประสงค์ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มการเรียนรู้ ในส่วนของเนื้อหา ต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ ใช้ภาษาเหมาะสม มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

อัมพา ปัญญาคำ (2550, หน้า 21) กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะไว้ว่า ควรมีจุดประสงค์ปลายทางหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการทำแบบฝึกของนักเรียนแสดงจุดประสงค์ย่อยในแต่ละหน่วยหรือชุดของแบบฝึก ในส่วนของเนื้อหาควรเลือกเนื้อหา ให้เหมาะสมกับระดับพื้นฐานความสามารถของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านและการทำความเข้าใจของนักเรียน เนื้อหาที่จัดควรเป็นไปตามขั้นตอนการเรียนรู้ตามหลักวิชา ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีเฉลยไว้ท้ายแบบฝึก เพื่อให้ นักเรียนตรวจสอบไว้ท้ายแบบฝึกทักษะเพื่อให้ นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง

จากส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่า ส่วนประกอบของแบบฝึก
ควรประกอบไปด้วยข้อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อยชุดประสงค์คำสั่ง ตัวอย่างชุดฝึกภาพประกอบข้อ
ทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบประเมิน บันทึกผลการใช้ ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้จะทำให้
นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้เกิดทักษะที่พึงไว้

5. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 14) ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก
ว่าจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์แต่ละกิจกรรม
3. พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ โดยการสร้างแบบฝึกและเลือกเนื้อหา
ในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้าง
4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสาร
5. ออกแบบแบบฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนให้สอดคล้อง
กับเนื้อหาและจุดประสงค์
7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่พึงไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ผดุง อารยะวิญญู (2546, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงลักษณะของการสร้างแบบฝึกทักษะ
ควรมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบฝึกทักษะควรมีหลายแบบเพื่อนักเรียนจะได้ไม่เบื่อ
2. ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ
3. ควรให้ฝึกในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการประเมินผลและควรประเมินในขณะที่ฝึกเพื่อดูว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรหรือไม่
5. แบบฝึกทักษะต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของ
การเรียน
6. แบบฝึกทักษะควรมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่าจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับ
จุดมุ่งหมายที่วางไว้

7. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ถ้าสามารถแยกตามความสามารถและจัดทำแบบฝึกทักษะเพื่อเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยิ่งดี

8. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ

9. เนื้อหาในแต่ละแบบฝึกต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียน
ณรงค์ เศษะ (2546, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียน แบบฝึกทักษะจะต้องอาศัยรูปแบบ สี สันสวยงามและเป็นไปตามระดับความยากง่าย เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดกำลังใจ
2. มีจุดประสงค์ว่าจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ถ้าสามารถแยกตามความสามารถและจัดทำแบบฝึกสนองตอบนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยิ่งดี

4. ในแบบฝึกทักษะต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ

5. แบบฝึกทักษะต้องมีความถูกต้อง ครูต้องมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนอย่าให้ผิดพลาด

6. การให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับเวลา

และความสนใจของนักเรียน

7. ควรทำแบบฝึกทักษะหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้กว้างไกลและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ศศิพิมพ์ ศรีกิจ (2551, หน้า 22) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบให้ สอดคล้องกับเนื้อหา หรือทักษะที่ได้วิเคราะห์และบัตรฝึกหัด
3. นำแบบฝึกหัดไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึก
4. ปรับปรุงแก้ไข
5. รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจงคู่มือการใช้สารบัญเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

ดวงมณี กันทะยอม (2551, หน้า 29) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนแต่ละจุดประสงค์
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกให้ชัดเจน ฝึกอะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร

3. วิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยอะไร มีปัญหาในการอ่านเขียนอย่างไร แล้วระบุปัญหารวบรวมไว้

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ การอ่าน การเขียนประกอบด้วยการใช้สิ่งเร้าเพื่อตอบสนองซึ่งความพอใจ การฝึกหัดทำซ้ำ สร้างความรู้ความเข้าใจความแม่นยำและการให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเอง ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกหัดที่ควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้างมีลักษณะอย่างไร กิจกรรมมีอะไรบ้าง นำเสนอในรูปแบบไหน ระบุให้ชัดเจน

6. ลงมือเขียนและสร้างแบบฝึกหัดแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกหัดที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงต่อเนื้อหา เช่น ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองกับนักเรียน

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนได้ทดลองใช้
ธีรภรณ์ ทรงประศาสน์ (2551, หน้า 29) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกหัดทักษะว่า

1. สำรวจสภาพปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอน
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกหัดให้ชัดเจน
3. วิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยอะไร
4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ประกอบด้วยการใช้สิ่งเร้าเพื่อตอบสนองสร้างความพอใจ การฝึกหัดทำซ้ำ สร้างความรู้ความเข้าใจความแม่นยำและการให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเอง ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกหัดทักษะว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้างมีลักษณะอย่างไร กิจกรรมมีอะไรบ้าง นำเสนอในรูปแบบไหน ระบุให้ชัดเจน

จากขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกหัดทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกหัดทักษะเพื่อเสริมนั้น ผู้สร้างต้องรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสร้างแบบฝึกหัดนั้น ๆ อย่างถ่องแท้กำหนดกรอบการสร้างให้ชัดเจน มีส่วนประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์และมีการเรียงลำดับความยากง่ายไว้ตามความเหมาะสมและในระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกแต่ละครั้ง เพื่อที่จะได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดทักษะ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, หน้า 101-105) ได้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดไว้ ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

1.1 กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมสุดท้าย ซึ่งค่าประสิทธิภาพ

จะกำหนดเป็นค่า E1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และค่า E2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยคะแนนที่ได้ ดังนั้น E1/E2 จึงหมายถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ/ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยปกติแล้วการกำหนดเกณฑ์ E1/ E2 ขึ้นอยู่กับเนื้อหา หากเนื้อหา เป็นความรู้ความจำมักกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 80/ 80, 85/ 85 หรือ 90/ 90 ส่วนเนื้อหาที่เน้นทักษะ มักกำหนดต่ำกว่า เช่น 75/ 75 อย่างไรก็ตาม ไม่ควรกำหนดต่ำกว่านี้ เพราะกำหนดไว้เท่าใด มักจะได้ผลเท่านั้น

1.2 กำหนดเกณฑ์โดยการทดสอบทางสถิติซึ่งทำได้โดยนำแบบฝึกที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้แล้วหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจากนั้นจึงทดสอบ ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ถือว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ต่อไปได้

1.3 การกำหนดประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ 3 ระดับ คือ

1.3.1 ระดับ “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5 ขึ้นไป

1.3.2 ระดับ “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกเท่ากับหรือสูงกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินค่า 2.5

1.3.3 ระดับ “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 ซึ่งถือว่าไม่มีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

2. การทดลองหาประสิทธิภาพ

2.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง คือ การทดลองกับผู้เรียน จำนวน 3 คนโดยใช้ ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงปานกลางและต่ำอย่างละ 1 คน แล้วนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วนำมาปรับปรุงแบบฝึกให้ดีขึ้น ซึ่งตามปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อนำมาปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้น

2.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก คือการทดลองกับผู้เรียน จำนวน 6-10 คน นำผลที่ได้ ไปหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

2.3 การทดลองภาคสนามคือการทดลองกับนักเรียนที่มีจำนวน30-100 คน นำผลที่ได้ คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงอีกครั้งให้ผลที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หากต่ำ กว่าเกณฑ์มากไม่เกินร้อยละ2.5 ก็ยอมรับได้แต่หากแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ ของแบบฝึกขึ้นใหม่ โดยยึดสภาพความจริงตามเกณฑ์ นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพแล้ว ปรับปรุงอีกครั้งให้ผลที่ได้ใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์มากไม่เกินร้อยละ 2.5

ที่ยอมรับได้ แต่หากแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกใหม่โดยยึดสภาพความจริงตามเกณฑ์ในการจัดทำแบบฝึกทักษะการอ่านให้มีคุณภาพนั้น ครูผู้สอนควรจะทำ การวิเคราะห์แบบฝึก โดยการดำเนินการหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกดังกล่าวเพื่อให้ได้แบบฝึก ที่มีประสิทธิภาพซึ่งวิธีการที่นิยมและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั่วไป ได้แก่ การหาค่าประสิทธิภาพ ของแบบฝึก โดยใช้สูตร E1/ E2 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/ 80

ปทุมพร ปทุมพัฒนา (2543, หน้า 38) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ความแน่ใจว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความแน่ใจว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุ

ตามจุดมุ่งหมายแท้จริง

3. เมื่อจะผลิตแบบฝึกออกมาเป็นจำนวนมาก จึงต้องหาประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกัน ว่าแบบฝึกที่ผลิตออกมานั้นใช้ได้ เพื่อให้ไม่เสียงบประมาณ เสียแรงงาน และเสียเวลาเพราะผลิต แล้วใช้การไม่ได้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 15) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ ไว้ว่าผู้สร้างแบบฝึกจะต้องนำแบบฝึกไปทดลองใช้กับผู้เรียนแล้วนำปัญหาหรือข้อบกพร่อง ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทดลองไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป โดยทั่วไปแล้ว ในการนำแบบฝึกไปทดลอง ใช้กับนักเรียนมีอยู่ 3 ขั้นตอนด้วยกัน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็จะมีกระบวนการและประเภทของ ข้อมูลที่ได้รับแตกต่างกันไป

1. ขั้นตอนที่ 1 การทดลองรายบุคคล (Individual try out) นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับ นักเรียนเพียง 1 คน เพื่อสำรวจการสื่อความหมายแล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น จากนั้น นำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับคนอื่นต่อไป สำหรับ จำนวนผู้เรียนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ประมาณ 3-5 คน ในขั้นนี้ผู้พัฒนาควรนำแบบฝึกไปทดลองใช้ ด้วยตนเองเพื่อจะได้ทำการสังเกตปฏิกิริยาฟังความคิดเห็นและสามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดการติดขัด ในการเรียนได้ทันที

2. ขั้นตอนที่ 2 การทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small group try out) การทดลองแบบกลุ่มย่อยนี้ เป็นการทดลองใช้กับผู้เรียนเป็นกลุ่ม ไม่สังเกตผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นจำนวนผู้เรียนในการทดลอง แบบกลุ่มนี้ควรจะอยู่ระหว่าง 10-15 คน ก็ถือว่าใช้ได้แล้วขั้นนี้เป็นการศึกษาถึงข้อผิดพลาดที่ทุกคน กระทำ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบฝึก ควรมีการพูดคุยกับผู้เรียน หลังจากเรียนเสร็จแล้วถึงประสบการณ์การเรียนที่เขาได้รับ

3. ขั้นตอนที่ 3 การทดลองภาคสนาม (Field try out) เป็นการทดลองในภาวะเหมือน การเรียนการสอนทั่วไป จำนวน 20-30 คน ผู้พัฒนาสามารถให้ผู้อื่นนำแบบฝึกไปทดสอบภายใต้ สถานการณ์ของการเรียนปกติจากนั้นใช้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้รับทำการปรับปรุงแบบฝึกขั้นนี้ เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อบทเรียนถูกนำไปใช้โดยผู้อื่นแล้วจะมีผลเป็นอย่างไรในการทดลองกลุ่มย่อย และการทดลองภาคสนามจะต้องทดสอบความรู้พื้นฐานเดิม(Pretest) และเมื่อผู้เรียนสิ้นสุดการเรียนรู้ แล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเรียนว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้นเท่าไรแล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติที่จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่อไป

กรมวิชาการ (2546 ก, หน้า 52) กล่าวว่าเมื่อผลิตสื่อขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ไม่ว่าจะ เป็นแบบฝึกทักษะชุดฝึก ชุดการสอน หรือบทเรียนสำเร็จรูปควรจะได้ประเมินประสิทธิภาพ ของสื่อว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้หรือไม่ หรืออย่างไรจะได้หาข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขต่อไป และการหาประสิทธิภาพของสื่อ มีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

1. ขั้นที่ 1 ขั้นทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มน้อยที่มีความสามารถในระดับกลาง นำมาทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง ความชัดเจน การสื่อความ เพื่อนำไปปรับปรุงในเบื้องต้น ก่อนที่จะนำไปทดลองในขั้นที่ 2
2. ขั้นที่ 2 เมื่อแก้ข้อบกพร่องจากขั้นที่ 1 นำไปทดลองอีกโดยใช้ในการเรียนการสอนจริง กิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนจริงทุกอย่างชั้นนักเรียนกลุ่มปานกลางค่อนข้างอ่อนเป็นการทดลอง เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ของแบบฝึกอีกครั้งและนำมาปรับปรุง
3. ขั้นที่ 3 เป็นขั้นการใช้สื่อจริงในห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นการประเมิน ประสิทธิภาพของแบบฝึกว่าเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ค่า t

3.2 ใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 หรือ 90/ 90 เป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนน ที่ได้จากการประเมินกระบวนการเรียนการสอนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบสุดท้ายหลังจาก ที่เรียนจบบทเรียนหรือจบเรื่องแล้ว การตั้งเกณฑ์ 70/ 70 80/ 80 หรือ 90/ 90 นั้น อยู่ในดุลยพินิจ ว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนระดับใดและควรตั้งเกณฑ์เท่าไรถ้านักเรียนดีมากจะตั้งเกณฑ์ สูงเป็น 90/ 90 ได้แต่ถ้านักเรียนเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/ 80 หรืออยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างดี อาจตั้งเกณฑ์ที่ 70/ 70

จากการศึกษาการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนา แบบฝึกทักษะ ควรมีการหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนอย่างละเอียด ได้แก่ การทดลองรายบุคคล การทดลองกลุ่มเล็กและการทดลองภาคสนาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

7. การนำแบบฝึกทักษะไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นฤดี ผิวงาม (2545, หน้า 58) ได้เสนอวิธีการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ว่า การให้ฝึกปฏิบัติควรจะมาหลังการสอน เมื่อนักเรียนเข้าใจดีแล้วและควรให้ฝึกทุก ๆ ด้าน โดยฝึกทำจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากให้ระยะเวลาสั้น ๆ ในการฝึกแต่บ่อยครั้งจะดีกว่าการฝึกติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากเด็กแต่ละคนอาจจะใช้วิธีการทำที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูต้องติดตามผลการฝึกอยู่เสมอ ควรให้งานตามความสามารถ ตามความเหมาะสมเป็นกลุ่ม ๆ ครูควรจัดให้เด็กแก้ศึกษาปัญหา เพื่อเขาจะได้พบสิ่งที่แปลกใหม่ เป็นการเร้าความสนใจ ไม่ควรปล่อยให้ทำแบบฝึกมาก ๆ ทุกครั้งไป ครูต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้แบบฝึก โดยให้เด็กเห็นความสำคัญและให้ใช้เป็นสิ่งแสดงความก้าวหน้าของแต่ละคน ครูต้องดูแลและจัดการฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียนซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และครูต้องสรรหากิจกรรมที่ใช้ฝึกให้มีความหลากหลายให้นักเรียนได้ฝึก

นิภา แก้วประทีป (2546, หน้า 19) มีความเห็นว่ากฎแห่งการฝึกหัด การฝึกหัดบ่อย ๆ ย่อมนำมาซึ่งความถูกต้องสมบูรณ์ การฝึกหัดจะทำให้เกิดผลที่สมบูรณ์นั้น จะต้องตั้งบนรากฐานที่ว่าผู้กระทำ หรือ ผู้ฝึกหัดจะต้องมีความมั่นใจ สนใจ มีแรงจูงใจ มีความตั้งใจ รู้เป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่ตนทำซ้ำ ๆ นั้น การนำกฎนี้ไปใช้ในห้องเรียนได้ดังนี้

1. หาโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้อยู่เสมอ
2. ครูต้องทดสอบบ่อย ๆ หรือ ตั้งคำถามให้มาก
3. ให้นักเรียนได้พบสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือ กิจกรรมใหม่ ๆ เสมอ
4. ให้นักเรียนเข้าใจและรู้ความหมายไปด้วยและเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ ความรู้นั้นในการแก้ปัญหาต่างๆ กฎแห่งความพอใจในการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนดังนี้
  - 4.1 มีครูที่ร่าเริง ยิ้มแย้ม สนุกสนานกับการทำงานของตน
  - 4.2 งานที่ครูมอบหมายควรมีความหมาย มีคุณค่าสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  - 4.3 ควรให้ผู้เรียนรู้ผลสำเร็จของตนเอง
  - 4.4 แนะนำ ชมเชย และส่งเสริมความก้าวหน้าต่างๆ ให้เขาเกิดความพอใจ
  - 4.5 หาอุปกรณ์ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ

สุดาพร บัวดก (2546, หน้า 23) กล่าวถึงการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ว่า

1. ก่อนการฝึกครูควรให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และทราบเหตุผลที่ต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมายอาจไม่ทำให้เกิดทักษะ
2. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้องภายใต้การแนะนำที่ดี ถ้าการฝึกทักษะผิด ๆ จะทำให้เสียเวลาอย่างมากในการแก้ไข

3. ช่วงเวลาการฝึกสั้น ๆ บ่อย ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดีจะมีประสิทธิภาพการฝึกช่วงยาว ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่าย ไม่สนใจ
4. กิจกรรมการฝึกควรหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่าง ๆ แล้วอาจใช้ เกม แก้ปัญหา หรือกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง
5. การฝึกอย่างมีความมุ่งหมายจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสิ่งที่เรียนหรือฝึกโดยอาจใช้การทดสอบหรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึก
6. การฝึกควรสัมพันธ์กับความมีเหตุผล ขณะฝึกควรให้ผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผลคู่ไปด้วย

สุชานาด ยอดอินทร์พรหม (2549, หน้า 14) กล่าวว่า ข้อควรคำนึงในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ว่า การฝึกจะให้ผลดี ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรจะฝึกไปที่เรื่องเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง และเมื่อเรียนได้หลายบทก็ควรฝึกทบทวนอีกครั้ง ควรจะมีการตรวจสอบแบบฝึกแต่ละครั้งที่ให้นักเรียนทำเพื่อประมวลผลนักเรียน เลือกแบบฝึกที่สอดคล้องกับบทเรียนและพอเหมาะไม่มากเกินไป คำนึงถึงความยากง่าย และพึงตระหนักอยู่เสมอว่า ก่อนที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกนั้น นักเรียนเข้าใจในวิธีการทำแบบฝึกนั้นโดยต้องแก้แล้วอย่าปล่อยให้ให้นักเรียนทำตามตัวอย่างที่ครูสอนโดยไม่เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อัมพา ปัญญาคำ ๒550, หน้า 22) กล่าวว่า การนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า การให้ฝึกปฏิบัติควรจะทำหลังการสอน เมื่อนักเรียนเข้าใจดีแล้ว และควรให้ฝึกทุก ๆ ด้าน โดยฝึกทำจากสิ่งที่ย้ำไปหาสิ่งที่ยาก ในระยะเวลาสั้น ๆ ในการฝึกแต่บ่อยครั้งดีกว่าการฝึกติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากเด็กแต่ละคนอาจจะใช้วิธีการทำที่ต่างต่างกัน ดังนั้นครูต้องคิดตามผลการฝึกอยู่เสมอ ควรให้งานตามความสามารถ ตามความเหมาะสมเป็นกลุ่ม ๆ ครูควรจัดให้เด็กได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แปลกใหม่เป็นการเร้าความสนใจ ไม่ควรปล่อยให้ทำแบบฝึกมาก ๆ ทุกครั้งไป ครูต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อการให้แบบฝึกหัด โดยให้เด็กเห็นความสำคัญและให้ใช้เป็นการแสดงความก้าวหน้าของแต่ละคน ครูต้องดูแลและจัดการฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียนซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และต้องหากิจกรรมที่ใช้ฝึกให้มีความหลากหลาย ให้นักเรียนได้ฝึกจากการนำแบบฝึก ทักษะไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า การนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง หลากหลาย ได้พบสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือ กิจกรรมใหม่ ๆ เสมอ มีความสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนง พรายเข้มแข (2535, หน้า 9) กล่าวว่าไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสำเร็จในเชิงวิชาการที่เด็กสามารถจดจำเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด นำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ และรวมถึงสมรรถภาพทางสติปัญญาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 96) กล่าวถึงความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจที่มาจากกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับประสบการณ์เรียนรู้ทั้งด้านที่เป็นทักษะ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ

2. เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 31) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์เป็นการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยซึ่งวัดความสามารถด้านสติปัญญาได้แก่ ความสามารถด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์การสังเคราะห์และการประเมินค่าเครื่องมือที่ใช้วัดคือ แบบทดสอบ คือ ชุดของคำถามหรือกลุ่มงานใด ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อจะชักนำให้ผู้ถูกทดสอบแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา แบบทดสอบสามารถแบ่งออกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้แบ่งได้ดังนี้

2.1 แบ่งตามสมรรถภาพที่จะวัด แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพด้านสมอง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน มีใช้กันทั่วไปในโรงเรียนซึ่งทำให้ครูสามารถวัดได้ตรงจุดมุ่งหมาย เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเอง

2.1.1.2 แบบทดสอบมาตรฐานเป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไปที่ได้มีการหาคุณภาพมาแล้ว มีมาตรฐานในดำเนินการสอบและมาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนนซึ่งมีข้อดีคือคุณภาพของแบบทดสอบเป็นที่เชื่อถือได้ทำให้สามารถนำผลไปเปรียบเทียบได้กว้างขวางกว่า

2.1.2 แบบทดสอบวัดความถนัดเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีตของผู้เรียนเพื่อใช้พยากรณ์หรือทำนายอนาคตของผู้เรียน โดยอาศัยข้อเท็จจริงในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.2.1 แบบทดสอบวัดความถนัดเฉพาะอย่าง หรือความถนัดพิเศษ เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดความสามารถเฉพาะอย่าง เกี่ยวกับอาชีพหรือความสามารถพิเศษ เช่น ความถนัดทางช่าง ความถนัดทางเครื่องกล ความถนัดทางดนตรี กีฬา เป็นต้น

2.1.2.2 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดความสามารถด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น ความถนัดด้านภาษา ความถนัดด้านคณิตศาสตร์ เป็นต้น แบบทดสอบประเภทนี้ใช้วัดเพื่อพยากรณ์ผู้เรียนจะสามารถเรียนต่อทางด้านใดจึงจะประสบความสำเร็จ

2.1.3 แบบทดสอบบุคลิกสังคมเป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดบุคลิกภาพและการปรับตัวของบุคคล ได้แก่ แบบทดสอบวัดเจตคติ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดการปรับตัว

2.2 แบ่งตามจุดมุ่งหมายในการสร้าง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1 แบบทดสอบอัตนัยหรือแบบความเรียง

2.2.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้น ๆ

2.3 แบ่งตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1 แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย

2.3.2 แบบทดสอบเพื่อทำนายหรือพยากรณ์

2.4 แบ่งตามเวลาที่กำหนดให้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.4.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว

2.4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถสูงสุด

2.5 แบ่งตามลักษณะการตอบ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.5.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

2.5.2 แบบทดสอบเขียนตอบ

2.5.3 แบบทดสอบปากเปล่า

2.6 แบ่งตามลักษณะและโอกาสในการใช้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.6.1 แบบทดสอบย่อย

2.6.2 แบบทดสอบรวม

2.7 แบ่งตามเกณฑ์การนำผลการสอบไปประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์

2.7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม

2.8 แบ่งตามสิ่งเร้า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.8.1 แบบทดสอบทางภาษา

2.8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช่ภาษา

กรมวิชาการ (2545, หน้า 26-27) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลภาษาไทยว่า วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมิน โดยทั่วไป เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดลอง ความรู้ การตรวจสอบภาคปฏิบัติ จากแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผล การเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำมาพิจารณากำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลทักษะทางภาษาได้สังเกตผ่านพฤติกรรมกรปฏิบัติต่าง ๆ เป็นการเล่าเรื่อง การให้คำชี้แจง การเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล หากผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากการเรียน คือความรู้ ความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา การใช้ภาษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินที่เหมาะสมคือ การใช้ข้อสอบซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ หรือให้สร้างคำตอบ

3. ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 98) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

สมบูรณ์ ดันยะ (2545, หน้า 143) กล่าวถึงความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เรียนรู้มาแล้ว หรือได้รับการฝึกอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

สมนึก ภัททิยธนี (2546, หน้า 73) กล่าวถึง ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับรู้ผ่านมาแล้ว

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 28) กล่าวถึงความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีตหรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544, หน้า 124) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถถึงมาตรฐานที่ผู้สอนกำหนดไว้หรือไม่ หรือมีความรู้ความสามารถระดับใด หรือมีความรู้ความสามารถดีเพียงไรเมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน

จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสิ่งที่ใช้วัดความรู้ความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งได้เรียนไปแล้วว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด

4. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 26-39) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า มี 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อิงเกณฑ์ (Criterion referenced test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งการวัดตามจุดประสงค์เป็นหัวใจของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อิงโดเมน (Domain referenced test) เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนตามแนวการเรียนเพื่อรอบรู้ในการเขียนข้อสอบต้องกำหนดพฤติกรรมใหญ่และพฤติกรรมย่อย และเขียนข้อสอบตามกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบซึ่งช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหลักกับพฤติกรรมย่อย ไม่ละเลยพฤติกรรมที่สำคัญ สร้างข้อสอบให้ตรงจุดประสงค์ของการวัด และช่วยให้สามารถสร้างข้อสอบหลายข้อที่วัดในพฤติกรรมเดียวกันเหมาะสำหรับการสร้างแบบทดสอบคู่ขนาน

4.3 แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่อง จุดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนเรื่องหนึ่ง ๆ ของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุดยิ่งขึ้น อันจะทำให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียน บรรลุจุดประสงค์ในการเรียน หรือเกิดการเรียนรู้ได้เหมือนคนอื่น ๆ

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2545, หน้า 15) กล่าวถึงรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนการเริ่มต้นแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ในทางปฏิบัติสามารถแยกได้เป็น 2 ประเด็นคือ

1.1 เพื่อดูว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ก่อนที่ผู้สอนจะเริ่มบทเรียนหรือไม่

1.2 เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะในผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องมีมาก่อนการเรียนเรื่องใหม่

2. การประเมินผลระหว่างเรียน (Formative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ การวัดผลความรู้ของความสามารถของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ระหว่างการเรียนของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3. การประเมินผลรวม (Summative evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาว่า

3.1 ผู้เรียนมีความรู้ทั้งสิ้นเท่าไร

3.2 ตัดสินผลการเรียนรู้

3.3 พยากรณ์ความสำเร็จในรายวิชา

3.4 เปรียบเทียบผลลัพธ์บางประการของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม

สมบูรณ์ ดันยะ (2545, หน้า 143) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์คือ

1. แบบทดสอบแบบอัตนัยหรือแบบความเรียง
2. แบบทดสอบถูกผิด
3. แบบทดสอบแบบเติมคำ
4. แบบทดสอบแบบจับคู่
5. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ

สมนึก กัททิษณี (2546, หน้า 82) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ครูสร้างและมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5. ข้อสอบแบบจับคู่ ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบลักษณะทั่วไป ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย ๒ ตอน ตอนนำหรือคำถามกับตอนเลือกในตอนที่เลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่คิณิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณ ๑ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

ภายิต สุโพธิ์ (2547, หน้า 21-22) ได้จำแนกพฤติกรรมการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 4 ชนิดคือ

1. ความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนรู้ไปแล้วเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ กฎและทฤษฎี
2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความรู้ เมื่อปรากฏอยู่ในแบบใหม่ และความสามารถในการแปลความรู้ จากสัญลักษณ์หนึ่งไปยังอีกสัญลักษณ์หนึ่ง
3. ทักษะ หมายถึง ทักษะการอ่าน ทักษะการคิด ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
4. การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้และวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนรู้มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 16-23) กล่าวว่า แบบสอบผลสัมฤทธิ์ส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้น มักจะมีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ของแต่ละสาขาวิชา ลักษณะของแบบสอบผลสัมฤทธิ์มีทั้งที่เป็นข้อเขียนและที่เป็นภาคปฏิบัติจริง แบบสอบผลสัมฤทธิ์โดยทั่วไปอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แบบสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ในชั้นเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 96) ได้แบ่งประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ

- 1.1 แบบทดสอบแบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียนโดยการแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

- 1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบแบบจำกัดคำตอบ ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบแบบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้มี 4 แบบคือ

1.2.1 แบบทดสอบถูก - ผิด

1.2.2 แบบทดสอบเติมคำ

1.2.3 แบบทดสอบจับคู่

1.2.4 แบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างจริงจังมีคุณภาพ มีมาตรฐานกล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544, หน้า 163-165) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ซึ่งสามารถจำแนกประเภทได้ ดังนี้

1. จำแนกตามผู้สร้าง

1.1 แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการมาตรฐานโดยสำนักทดสอบ หรือบริษัทสร้างแบบสอบซึ่งมักออกแบบให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระอย่างกว้าง ๆ ที่สอนในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ได้กับสถาบันการศึกษาทั่ว ๆ ไปโดยทั่วไปมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสำหรับการให้บริการ การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนนการแปลผลเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานระดับชาติการรายงานผลและการรายงานคุณภาพของแบบทดสอบ

1.2 แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้าง (Teacher-made test) เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอนเป็นคนสร้างขึ้นมาใช้เองจึงมักเป็นแบบทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาเฉพาะตามหลักสูตรของสถาบันใดสถาบันหนึ่งการตรวจให้คะแนนและการแปลผลจึงมักทำการเปรียบเทียบผลเฉพาะกลุ่มที่สอบด้วยกันหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้เฉพาะ

2. จำแนกตามเนื้อหาวิชา แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์สามารถใช้กับวิชาต่าง ๆ ได้ จึงอาจจำแนกแบบตอบตามชื่อเนื้อหาวิชา เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทยภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ แคลคูลัส สถิติศาสตร์ วิจัยทางสังคมศาสตร์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. จำแนกตามการใช้

3.1 แบบสอบความพร้อม (Readiness test) เป็นสอบที่มุ่งวัดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้วิชา/ บทเรียน/ หน่วยการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีพื้นฐานเพียงพอหรือไม่ จะได้ทบทวนหรือปูพื้นฐานที่จำเป็นก่อนเริ่มเรียนวิชา/บทเรียน/หน่วยการศึกษานั้น

3.2 แบบสอบวินิจฉัย (Diagnosis test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดจุดเด่นจุดด้อยของทักษะการเรียนรู้สำคัญอันเป็นปัญหาของผู้เรียนแบบสอบมุ่งตรวจสอบกลไกองค์ประกอบย่อย ที่ครอบคลุมกระบวนการสำคัญของทักษะที่เป็นเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อระบุว่าผู้เรียนมีปัญหาของการเรียนรู้ตรงจุดไหน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและสอนซ่อมเสริม

3.3 แบบสอบสมรรถภาพ (Proficiency test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดว่าผู้สอบมีสมรรถนะถึงระดับที่เหมาะสมหรือยัง เพื่อใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงระดับความสามารถสำหรับการคัดเลือกหรือให้สิทธิบางประการ เช่น การสอบใบขับขี่รถยนต์ การสอบความสามารถทางภาษา การสอบความสามารถทางคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เป็นต้น

3.4 แบบสอบเชิงสำรวจ (Survey test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำรวจวัดระดับความรู้เชิงสรุปทั่วไปของนักเรียนหรือนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะแบบสอบตั้งควรครอบคลุมเนื้อหาทั่วไปที่ผู้สอบได้จากมวลเนื้อหาอย่างกว้างขวางเพื่อทดสอบผลการเรียนรู้ทั่วไป เช่น แบบสอบปลายภาคเรียน เป็นต้น

4. จำแนกตามการแปลผล

4.1 แบบสอบอิงกลุ่ม (Norm-referenced tests) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความสามารถของผู้สอบ ข้อสอบอิงกลุ่มจึงถูกสร้างและเลือกมาใช้เพื่อทำหน้าที่จำแนกระดับความสามารถของผู้สอบที่แตกต่างกัน คะแนนที่ได้จึงนำไปใช้แปลความหมายโดยการเปรียบเทียบความรู้ ความสามารถระหว่างกลุ่มผู้สอบด้วยตนเอง

4.2 แบบสอบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced tests) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถอะไรบ้าง ข้อสอบอิงเกณฑ์ถูกสร้างให้ครอบคลุมความรู้หรือทักษะสำคัญของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น คะแนนสอบที่ได้จึงแปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

5. จำแนกตามรูปแบบการตอบ

5.1 แบบสอบประเภทเสนอคำตอบ (Supply type)

5.1.1 แบบสอบความเรียง (Essay test)

5.1.2 แบบสอบแบบตอบสั้น (Short answer)

5.1.3 แบบสอบแบบเติมคำ (Completion)

5.2 แบบสอบประเภทเลือกคำตอบ (Selection type)

5.2.1 แบบสอบถามแบบถูก-ผิด (True- false)

5.2.2 แบบสอบแบบจับคู่ (Matching)

5.2.3 แบบสอบแบบหลายตัวเลือก (Multiple-choice)

จากประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็นหลายชนิดตามวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด ไม่ว่าจะเป็นการตอบแบบสั้น ๆ ให้เลือกตอบหรือเขียนอธิบายความรู้ที่เด็กรู้ เป็นต้น

5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 100) กล่าวว่า หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีดังนี้

- 5.1 ควรต้องมีผลการเรียนรู้หรือนิยามพฤติกรรมที่ต้องการที่จะวัดไว้ให้ชัดเจน โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน ด้วยคำที่เฉพาะเจาะจง สามารถวัดและสังเกตได้
  - 5.2 ควรต้องสร้างแบบทดสอบวัดให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และระดับที่ซับซ้อนมาก
  - 5.3 ควรจะวัดพฤติกรรมในแบบทดสอบที่สร้างขึ้น หรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทน กิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของการเรียนรู้ที่จะวัด แล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่ได้กำหนดเอาไว้
  - 5.4 ควรที่จะประกอบไปด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ในแบบทดสอบที่ได้สร้างขึ้นและมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด
  - 5.5 ควรคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ ในการสร้างแบบทดสอบ และควรเขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และใช้ทันตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนเรียน สำหรับตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของนักเรียน เพื่อเป็นการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการใช้แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียน
  - 5.6 ควรต้องทำให้การตรวจการให้คะแนน ไม่ให้มีความคลาดเคลื่อน การวัดแบบทดสอบ ที่สร้างขึ้น ซึ่งไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนในเวลาที่แตกต่างกัน คือ ผลการวัดต้องเหมือนกัน
- พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544, หน้า 29-33) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกันพอสรุปได้ดังนี้
1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรการสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งเป็นการระบุจำนวนข้อสอบและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้
  2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ครูมุ่งหวังให้เกิดกับนักเรียนซึ่งครูจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้ว่าจะใช้แบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจทางข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบและจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดี อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 20) กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้คือ

1. ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการสอบให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ และให้สอดคล้องกับเนื้อหาทั้งหมดที่จะทดสอบ
2. ขั้นที่ 2 กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาสาระที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน
3. ขั้นที่ 3 เตรียมตารางเฉพาะหรือผังของแบบทดสอบ เพื่อแสดงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วนและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัด สั้นกะทัดรัดและชัดเจน

4. ชั้นที่ 4 สร้างข้อกระทงทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของ
น้ำหนักที่ระบุไว้ในตาราง

จากการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การสร้าง
แบบทดสอบนั้นควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ
สัดส่วนของเนื้อหาและออกข้อสอบให้ชัดเจน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พิทักษ์ เมฆอรุณ (2543, หน้า 61) ได้ทำการวิจัยเรื่องชุดฝึกการอ่านภาษาไทย
เพื่อการเข้าใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่าน
ภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความ ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจ
ความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.40/ 84.00
สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

วันเพ็ญ คุณพิริยะทวิ (2548, หน้า 126) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกการอ่าน
จับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าหลังจากฝึกอ่านจับใจความจากแบบฝึก
การอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความกับก่อนใช้ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อารณัพรรณ พงษ์สวัสดิ์ (2550, หน้า 94) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาความสามารถ
ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus
โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2550
ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ นักเรียน
มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความนิทานอยู่ในระดับสูงและมีความสามารถด้านการอ่าน
จับใจความบทร้อยกรองอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยเทคนิค KWL Plus อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน

วรัญชนก อุ่มสกุล 2552, หน้า 71) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน (4.48)

และผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกมีประสิทธิภาพ 78.05/ 81/ 67 2) ผลการทดลองใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการประเมินความพึงพอใจนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

ประพิณพร เย็นประเสริฐ (2548, หน้า 56) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้สื่อท้องถิ่นนนทบุรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชลประทานวิทยา ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สื่อท้องถิ่นนนทบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.82/ 89.00 2) ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนีย์ แก้วงาม (2550, หน้า 75-76) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าหลวงนาคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.58/ 83.36 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพชรวิ ลิ่งวิ (2551, หน้า 141-142) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไก่อีเดียสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคCIRC สูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคCIRC อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2) พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคCIRCโดยภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ

ราตรี นางาม (2551, หน้า 86-87) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.95/ 88.65

2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นริศรา สุนนทราช(2554, หน้า 96) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า) แบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.72/ 86.36 2) นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ มีค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้เท่ากับ 0.6918 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.18 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ไสว นามเกตุ (2555, หน้า 96) ได้ศึกษาการปฏิบัติการพัฒนาการอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลปฏิบัติการพัฒนาการอ่าน ภาษาไทยเพื่อจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ วงจรที่ 1-3 โดยใช้แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ รวมคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.20 จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้ง 3 วงจร ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์การเปรียบเทียบทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติการพัฒนาการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความก่อน และหลังโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านทั้ง 3 วงจรนักเรียนมีคะแนนรวมเฉลี่ยก่อนเรียนและหลัง เรียนเท่ากับ 16.76/ 26.46 นักเรียนมีความสามารถอ่านและสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ตั้งคำถาม จากเรื่องที่อ่านได้ตรงประเด็น

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

แม็คพีค (McPeake, 2001, p. 1799-A) ได้ทำการวิจัยในเรื่องผลการเรียนจากแบบฝึก อย่างเป็นระบบ เพศของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การสะกดคำของนักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงสูงกว่า นักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพบว่า การอ่านยังมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการสะกดคำ ของนักเรียน แรงจูงใจในการอ่าน

ฟอร์เตส (Forteses, 2001, p. 883-A) ได้ศึกษาถึงยุทธศาสตร์การอ่านเพื่อความเข้าใจของ ผู้อ่านชาวลาตินที่เรียนสองภาษาในระดับเกรด 5 เป้าหมายการศึกษาครั้งนี้เพื่อที่จะสำรวจและ เปรียบเทียบยุทธวิธีการอ่านที่ถูกใช้โดยนักเรียนที่เรียนภาษาและที่เรียนด้วยเนื้อหาทั้งสาม ประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การคิดแบบมีเสียง และการจดจำข้อเขียน

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาที่สองโดยใช้ยุทธวิธี โดยการเรียนภาษาที่สอง เช่น การแปลและจดจำสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันและทักษะที่เข้มแข็ง ในภาษาแรกมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สอง

ดาเยอร์ (Dyer, 2001, p. 2641-A) ได้ศึกษาผลของการใช้แผนผังโครงเรื่องของการอ่านที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและการถ่ายโอนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มที่เรียนด้วยแผนผังโครงเรื่องความหมายก่อนอ่าน แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับกลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แผนผังโครงเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า คำชมเชยและความคิดในการถ่ายโอนการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนรู้อ่านโดยใช้แผนผังโครงเรื่องความหมายก่อนการอ่าน ซึ่งเน้นความสำคัญของเรื่องสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แผนผังโครงเรื่องความหมายแต่ไม่เน้นใจความสำคัญของเรื่อง และกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนผังโครงเรื่องความหมายอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01

บูชาร์ด (Bouchard, 2002, p. 541-A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการผิดพลาดในการอ่านกับการสะกด การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติการอ่านของนักเรียนดีกว่าการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและพบว่ามีผลรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูพบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียน ในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน ดีลาน (Delaney, 2002, p. 111-A) ได้ศึกษาผลของยุทธวิธีในการฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนระดับ 4 และระดับ 5 โดยแบ่งกาทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง กลุ่มที่ 2 ฝึกให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและขีดเส้นใต้ในประเด็นสำคัญเอาไว้แล้วทำการจดบันทึกสิ่งสำคัญเหล่านั้นเท่าที่จำได้และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมใช้วิธีเดิมผลการทดลองพบว่า คะแนนความเข้าใจโดยเฉลี่ยของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม คัตาน (Catano, 2002, p. 498-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความแตกต่างของความเข้าใจในการอ่านและคะแนนคำศัพท์ของนักเรียนที่ใช้สะกดคำในเนื้อเรื่องที่กำหนดให้กับนักเรียนที่ไม่ได้ใช้สะกดคำในเนื้อหาที่กำหนด การทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์ปรากฏว่า ได้ผลไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว สรุปได้ว่าการเรียนด้วยแบบฝึกจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น นอกจากนั้นยังจะช่วยเพิ่มพูนทักษะให้กับนักเรียนและมีความยั่งยืนในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอดเดิมเติมไปสู่องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการได้ฝึกอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
  - 1.1 การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
  - 1.2 การหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.1 ประชากร
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง
  - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 2.5 การทดลอง
  - 2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย และแบบทดสอบท้ายแบบฝึก การสร้างและการพัฒนามีวิธีการดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาหลักการเรียนรู้ด้วยตนเองและการสร้าง แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
  - 1.2 ศึกษาตัวชี้วัดและรายละเอียดของเนื้อหา จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
  - 1.3 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตัวชี้วัด ของเนื้อหาที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้
    - 1.3.1 อ่านคำและบอกความหมายของคำจากเรื่องที่อ่านได้
    - 1.3.2 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้

- 1.3.3 ลำดับเหตุการณ์ หรือการกระทำจากเรื่องที่อ่านได้
- 1.3.4 สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
- 1.3.5 สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
- 1.3.6 คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องที่อ่านได้
- 1.3.7 อธิบายความหมายของข้อความที่อ่านได้
- 1.4 กำหนดโครงสร้าง เนื้อหาของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แบบฝึก ใช้เวลาในการสอน 20 ชั่วโมง
  - 1.4.1 แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน
  - 1.4.2 แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น
  - 1.4.3 แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเพลง
  - 1.4.4 แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดี
  - 1.4.5 แบบฝึกที่ 5 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าว
- 1.5 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
  - 1.5.1 แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานมีจุดประสงค์การอ่านจับใจความ ดังนี้
    - 1.5.1.1 อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
      - 1.5.1.2 ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
      - 1.5.1.3 สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
      - 1.5.1.4 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
      - 1.5.1.5 สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้
  - 1.5.2 แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้นมีจุดประสงค์การอ่านจับใจความ ดังนี้
    - 1.5.2.1 อธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านจากเรื่องสั้นได้
    - 1.5.2.2 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
    - 1.5.2.3 สรุปสาระสำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
    - 1.5.2.4 คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
    - 1.5.2.5 ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
  - 1.5.3 แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเพลงมีจุดประสงค์การอ่านจับใจความ ดังนี้

- 1.5.3.1 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเพลงที่อ่านได้
  - 1.5.3.2 คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเพลงที่อ่านได้
  - 1.5.3.3 อธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านจากเพลงได้
  - 1.5.3.4 สรุปสาระสำคัญจากเพลงที่อ่านได้
  - 1.5.3.5 ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากเพลงที่อ่านได้
  - 1.5.4 แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดีมีจุดประสงค์การอ่านจับใจความ ดังนี้
    - 1.5.4.1 อ่านคำและบอกความหมายของคำจากสารคดีที่อ่านได้
    - 1.5.4.2 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากสารคดีที่อ่านได้
    - 1.5.4.3 คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากสารคดีที่อ่านได้
    - 1.5.4.4 สรุปสาระสำคัญจากสารคดีที่อ่านได้
    - 1.5.4.5 ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากสารคดีที่อ่านได้
  - 1.5.5 แบบฝึกที่ 5 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าวมีจุดประสงค์การอ่านจับใจความ ดังนี้
    - 1.5.5.1 สรุปสาระสำคัญจากข่าวที่อ่านได้
    - 1.5.5.2 ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากข่าวที่อ่านได้
    - 1.5.5.3 ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากข่าวที่อ่านได้
    - 1.5.5.4 คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากข่าวที่อ่านได้
    - 1.5.5.5 อ่านคำและ อธิบายความหมายของคำจากข่าวที่อ่านได้
- 1.6 กำหนดเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงที่เรียน

ตารางที่ 2 กำหนดเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงที่เรียน

แบบฝึก	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
แบบฝึกที่ 1	- แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน	4
แบบฝึกที่ 2	- แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น	4
แบบฝึกที่ 3	- แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเพลง	4
แบบฝึกที่ 4	- แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดี	4
แบบฝึกที่ 5	- แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าว	4

1.7 สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1.7.1 คำชี้แจงสำหรับครู

1.7.2 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

1.7.3 ใบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าวในแต่ละแบบฝึก

1.7.4 แบบฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7.5 แบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7.6 เฉลยแบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7.7 แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7.8 เฉลยแบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

1.7.9 แผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. การหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

2.1.1 นาวาตรี ดร. พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.2 นางสาวลิ ชนะपालพันธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)

รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา

ระยอง เขต 2

2.1.3 นางจรัส มีลาภ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)

รับผิดชอบวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

2.1.4 นายปัญญา สุขศิริ   ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 1

2.1.5 นางสาวอัจฉราวดี ลีปราศภัย   ศษ.ม.หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)
โรงเรียนบ้านเขาช่องลม
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ สำนวนภาษา แล้วนำมาปรับการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเข้าใจง่ายและปรับคำชี้แจงให้อ่านเข้าใจง่ายชัดเจน นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่ปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบทดสอบในตารางวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหา นำตารางวิเคราะห์ค่า IOC (Index of item objective congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาเฉลี่ยเท่ากับ 0.91

2.2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ไม่แตกต่างกันมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาช่องลม กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยดำเนินการดังนี้

2.2.1.1 นำแบบฝึกการอ่านจับใจความไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 3 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลาง และเก่งเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ขั้นตอนในการฝึก ความยากง่ายของเนื้อหา และความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน โดยใช้แบบฝึกในแต่ละชุดเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ทำการทดลองและสังเกตการทดลองด้วยตนเองพร้อมจดบันทึก แล้วนำข้อมูลที่ได้มา ปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ ให้มีความกระชับ ชัดเจนและสมบูรณ์ ปรับปรุงรูปภาพ

ประกอบให้สอดคล้องกับบทอ่านและปรับกิจกรรมในแบบฝึกให้มีความเหมาะสม ทันท่วงทีไม่ยากหรือง่ายเกินไป

2.2.1.2 นำแบบฝึกการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 10 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง เพื่อนำข้อมูลที่ยกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอีกครั้ง ผลการทดลองปรากฏว่าต้องปรับปรุงในเรื่องของระยะเวลา คำสั่งหรือคำชี้แจงและเนื้อหาบางส่วนในแบบฝึกที่มีบทอ่านยาวเกินไป ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกโดยในส่วนที่เป็นบทอ่านให้มีความเหมาะสมต่อไป

2.2.1.3 การทดลองใช้ภาคสนาม โดยนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาช่องลม กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำนวน 30 คน โดยผู้ศึกษาทำการทดลองด้วยตนเอง และหาค่าประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/ 80

ผลการหาประสิทธิภาพของ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีค่าประสิทธิภาพได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 81.87 / 82.33 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2.1.4 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการปรับปรุง แก้ไขอย่างสมบูรณ์แล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 14 โรงเรียน จำนวน 299 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านศรีประชา กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระการอ่าน
2. กำหนดโครงสร้างของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตัวชี้วัดดังนี้
  - 1) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 4 ข้อ
  - 2) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 5 ข้อ
  - 3) ลำดับเหตุการณ์ หรือการกระทำจากเรื่องที่อ่านจำนวน 4 ข้อ
  - 4) สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 4 ข้อ
  - 5) สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 5 ข้อ
  - 6) คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 4 ข้อ
  - 7) อธิบายความหมายของข้อความที่อ่าน จำนวน 4 ข้อ
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงสร้างที่กำหนดไว้ จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยคัดเลือบทอ่านที่นักเรียนไม่เคยอ่านมาก่อน แต่เป็นเรื่องทำนองเดียวกับบทเรียนในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษา ตัวเลือกคำตอบ
5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีรายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก หน้า 137) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ถ้าแบบทดสอบนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ให้ +1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อนั้นตรงจุดประสงค์หรือไม่ให้ 0 คะแนน และถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดไม่ตรงจุดประสงค์ให้ -1 คะแนน
6. บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในแต่ละข้อแล้วหาคะแนนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้สูตร IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 102) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์
$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

- 7 . คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตัวชี้วัดที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ คือ 1) อ่านคำและ

บอกความหมายของคำจากเรื่องที่ได้ 2) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ได้ 3) ลำดับเหตุการณ์ หรือการกระทำจากเรื่องที่ได้ 4) สรุปข้อคิดจากเรื่องที่ได้ 5) สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่ได้ 6) คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากเรื่องที่ได้ 7) อธิบายความหมายของข้อความที่ได้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยเท่ากับ 0.87

8. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาช่องลมกลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 2 จำนวน 30 คน และนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้

1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกินกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

9. นำคะแนนมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่วิเคราะห์ คือ ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

9.1 หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

P หมายถึง ค่าความยากง่ายของข้อสอบเป็นรายข้อ

R หมายถึง จำนวนผู้ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น

N หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ทำการทดสอบ

9.2 หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) โดยใช้สูตร

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H}$$

r หมายถึง ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ

R_H หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงของข้อสอบข้อนั้น

R_L หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำของข้อสอบข้อนั้น

N_H หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ทำการทดสอบเฉพาะกลุ่มสูง (หรือกลุ่มต่ำเพียงกลุ่มเดียว)

10. คัดเลือกข้อสอบที่ค่าความยากง่าย (P) ที่อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปไว้ โดยคัดข้อที่มี ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.55 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีผลค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.78

11. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ด้วยสูตร ของคูเคอร์ริชาร์ดสัน (Kuder- richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 0.85 โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

r_{tt}	หมายถึง	ค่าความเชื่อมั่น/ ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ
n	หมายถึง	จำนวนข้อสอบ
p	หมายถึง	สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
q	หมายถึง	สัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่ตอบผิดในแต่ละข้อ
S_t^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

12. คัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ แบบทดสอบที่ได้ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำข้อสอบไปทดสอบกับโรงเรียนบ้านเขาช่องลม

การทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2558 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง จำนวน 24 คน ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง และให้นักเรียนใช้แบบฝึกตามลำดับขั้นตอน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้และควบคุมชั้นเรียนเองในชั่วโมงเรียนซ่อมเสริมขณะทดลองครูให้คำแนะนำช่วยเหลือตอบคำถามคำยากเกินระดับชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียน เรียนรู้และฝึกทักษะการอ่านจับใจความบรรลุจุดประสงค์

3. เมื่อดำเนินการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองเสร็จสิ้นแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในแต่ละแบบฝึก

4. ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึก

5. เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จบทุกแบบฝึกแล้ว ให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. นำผลการตรวจแบบทดสอบท้ายแบบฝึกและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และจำนวนร้อยละของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

1. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 E_1/E_2 (ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2540, หน้า 110) โดยใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

E_1 หมายถึง จำนวนนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ที่ทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกทักษะได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (กระบวนการ)

E_2 หมายถึง จำนวนนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ผลลัพธ์ที่ได้)

$\sum X$ หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึก

$\sum F$ หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของคะแนนสอบระหว่างเรียน

B หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที (t -test) แล้วนำมา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 100) ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$(\bar{X}) = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละจำนวน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum (X - \bar{X})^2$ แทน ผลรวมของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละตัวจากค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองของผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- E_1 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน
- E_2 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ t -distribution
- $*$ แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึก

ผลจากการศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ทำให้ได้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยซึ่งเป็นบทอ่านประเภทร้อยแก้ว จำนวน 5 แบบฝึก ได้แก่ 1) การอ่านนิทาน 2) การอ่านเรื่องสั้น 3) การอ่านเพลง 4) การอ่านสารคดี 5) การอ่านข่าว แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความดังกล่าวมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. ใบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว ในแต่ละแบบฝึก
4. แบบฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว
5. แบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว
6. เฉลยแบบฝึกย่อยฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว

7. แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว
8. เฉลยแบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น เพลง สารคดีและจากข่าว
9. แผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแบบฝึก ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึก

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของการใช้แบบฝึกมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ดังผลปรากฏ
ตามตาราง

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ประสิทธิภาพด้าน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ
นักเรียนที่ทำแบบฝึกหัด ในแบบฝึกทักษะได้ผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด (กระบวนการ)	24	50	989	82.42
นักเรียนที่ทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ผลลัพธ์)	24	30	599	83.19

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ
ได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 82.42 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ได้สูงกว่าเกณฑ์
ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรกของแบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง

แบบฝึกที่	จำนวน นักเรียน	รวม		จำนวนนักเรียนที่ทำ แบบทดสอบท้าย แบบฝึกแล้ว ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ
		คะแนนเต็ม	คะแนนสอบได้	
1. แบบฝึกการอ่านจับใจความ จากนิทาน	24	240	195	81.25
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ จากเรื่องสั้น	24	240	194	80.83
3. แบบฝึกการอ่านจับใจความ จากเพลง	24	240	200	83.33
4. แบบฝึกการอ่านจับใจความ จากสารคดี	24	240	198	82.50
5. แบบฝึกการอ่านจับใจความ จากข่าว	24	240	202	84.17
คะแนนรวม			989	82.42

จากตารางที่ 4 พบว่า มีจำนวนนักเรียนทำทดสอบท้ายแบบฝึกในแต่ละแบบฝึก
ผ่านเกณฑ์ดังนี้

แบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่	1 การอ่านจับใจความจากนิทาน มีผู้ทำแบบทดสอบ
ท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ	81.25
แบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่	2 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น มีผู้ทำแบบทดสอบ
ท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ	80.83
แบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่	3 การอ่านจับใจความจากเพลง มีผู้ทำแบบทดสอบ
ท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ	83.33

แบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความจากสารคดี มีผู้ทำแบบทดสอบ
ท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.17

แบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 5 การอ่านจับใจความจากข่าว มีผู้ทำแบบทดสอบ
ท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.50

เมื่อนำร้อยละของนักเรียนในแต่ละแบบฝึกมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ พบว่า จำนวนนักเรียน
ที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึกผ่านโดยเฉลี่ยรวมร้อยละ 82.42 แสดงว่าแบบฝึกทักษะ
การอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก

ตารางที่ 5 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง ของแบบฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง

แบบทดสอบ	จำนวน นักเรียน	รวม คะแนนเต็ม	คะแนน สอบได้	ร้อยละ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24	720	599	83.19

จากตารางที่ 5 พบว่า มีนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์
คิดเป็นร้อยละ 83.19 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
80 ตัวหลัง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยใช้ *t-test* (Dependent
 simple)

ผลการทดสอบ	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t-test</i>
ก่อนเรียน	24	18.17	1.83	12.386*
หลังเรียน	24	24.96	1.43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน
 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองโดยนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเริ่มการทดลองในแต่ละแบบฝึก นักเรียนจะทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึก และเมื่อสิ้นการทดลองทั้งหมดแล้วนักเรียนจะทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แบบฝึก แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

สรุปผลการศึกษา

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึก และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีประสิทธิภาพ 82.42/ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกดังกล่าวอย่างเป็นระบบตามหลักเกณฑ์การสร้างมีการวิเคราะห์และกำหนดจุดประสงค์ของการเรียน คัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เมื่อสร้างเสร็จได้เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์ แล้วนำมาปรับแก้ ต่อจากนั้นนำแบบฝึกที่ปรับแก้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ และปรับแก้ตามคำแนะนำแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เวลาแล้วนำข้อบกพร่องที่พบไปปรับแก้จนได้แบบฝึกที่มีคุณภาพ สามารถนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

1.2 ลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ที่สร้างขึ้นมามีจุดเน้นที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านข้อความในลักษณะต่าง ๆ กัน โดยแยกเป็น 5 แบบฝึกดังนี้

1.2.1 แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้นักเรียนได้อ่านอย่างสนุกสนานไปกับนิทานที่มีตัวละครที่เป็นสัตว์ คน และสิ่งต่าง ๆ เนื้อเรื่องเป็นนิทานที่นักเรียนเคยอ่านมาบ้างหรือเคยมีผู้เล่าให้ฟัง การจัดกิจกรรมจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยมีจุดประสงค์ให้นักเรียน อ่านคำและบอกความหมายของคำหรือข้อความจากนิทานที่อ่านได้ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้ สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้และสรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านบทอ่านจากนิทานในแบบฝึกแล้วทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 81.25

1.2.2 แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากเรื่องราวสั้น ๆ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน ซึ่งนักเรียนอาจได้ยินเรื่องราวดังกล่าวในบทเรียนหรือจากคุณครู พ่อแม่ ผู้ปกครองเล่าให้ฟังมาบ้างแล้ว และเรื่องสั้นนั้นเน้นความน่าสนใจ และสนุกสนาน มีภาพประกอบที่เหมาะสมสวยงาม อีกทั้งมีกิจกรรมที่ทำทนายให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิดจากการอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้นต่าง ๆ ได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 80.83

1.2.3 แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเพลง เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากเพลงง่าย ๆ เป็นเพลงที่ฟังง่าย ๆ ไม่ยากเกินความสามารถของนักเรียน มีเนื้อหาที่น่าสนใจติดตามมีทั้งเพลงที่นักเรียนร้องในบทเรียน เพลงไทยลูกทุ่ง และเพลงที่ได้รับความนิยมทั่วไป ซึ่งเนื้อหาของเพลงจะกล่าวถึงเรื่องราวที่ใกล้ตัวนักเรียน สนุกสนาน น่าติดตาม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทราบรายละเอียดและจับใจความสำคัญได้เร็วขึ้นและทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 83.33

1.2.4 แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดี เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากเรื่องราวของสารคดีต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน นอกจากนี้เนื้อหายังมีรูปภาพประกอบอย่างชัดเจน บทเรียนเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีกิจกรรมที่ทำทำให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถในการตอบคำถามจากการอ่านสารคดีนั้น ๆ ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญได้เร็วขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.17

1.2.5 แบบฝึกที่ 5 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าว เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากข่าวต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นเรื่องที่นักเรียนเคยได้ยินหรือได้ฟังบ่อย ๆ จากการรับชมข่าวในโทรทัศน์หรือตามหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ อีกทั้งมีกิจกรรมที่ทำทำให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถในการตอบคำถามจากการอ่านข่าวนั้น ๆ ทำให้นักเรียนทราบรายละเอียดและจับใจความสำคัญได้เร็วขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.50

สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีประสิทธิภาพ 82.42/ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อาจเนื่องมาจากแบบฝึกมีกระบวนการสร้างที่ดี ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วว่า มีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน มีการลำดับเนื้อหาจากเรื่องที่ยากใกล้ตัว ไปหาเรื่องที่ยากไกลตัว และมีภาพตัวอย่างที่มีสีสัน สดงาม สะดุดตา น่าสนใจ ทำทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับนิภา แก้วประทีป (2546, หน้า 16) มีความเห็นว่าแบบฝึกทักษะมีความจำเป็นและความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งครูจะต้องให้นักเรียนได้มีการฝึกหลังจากที่ นักเรียนได้เรียนเนื้อหาในแบบเรียนไปแล้ว เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้แบบฝึกหัดที่ครูใช้ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นเองเพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมจะรับรู้ปัญหาในการเรียนของนักเรียนซึ่งเรารู้ว่าแบบฝึกนั้นเป็นอุปกรณ์ในการเรียน

การสอนอย่างหนึ่งที่ครูสามารถจะผลิตขึ้นมาใช้ได้เองเพื่อพัฒนาการเขียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ น้ำอ้อย อริยสุขสกุล (2546) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลการพัฒนามีประสิทธิภาพ 90.67/ 93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและสอดคล้องกับพิทักษ์ เมฆอรุณ (2543) ที่ได้สร้างชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การสอนนักเรียนโดยใช้ชุดฝึกการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการอ่านและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับสุจณี กระจ่างทอง (2541) ทำการวิจัยเรื่องสร้างชุดการสอนฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.02/ 87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 รูปแบบของการจัดกิจกรรมในแบบฝึกทั้ง 5 แบบฝึก มีลำดับขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดและทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจูไรต์นัต์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42-43) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ประสบการณ์ของผู้อ่าน นอกจากนั้นบทอ่านที่เลือกนำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเป็นเรื่องราวที่มีการเรียบเรียงภาษาที่เข้าใจง่าย และมีองค์ประกอบเรื่องที่น่าสนใจนักเรียนจึงสามารถทำคะแนนแบบทดสอบได้ดีขึ้นตามลำดับสอดคล้องกับลินี บำเรอราช (2545, หน้า 116) ที่กล่าวว่าเด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจในชีวิตจริงมากขึ้น เด็กจึงชอบหนังสือนิทาน นิยาย สารคดี บทความสั้น ๆ ที่ให้ความรู้ สอดคล้องกับฉวีวรรณ โยธิน (2550, หน้า 67) ที่ทำการวิจัยเรื่องผลการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหา ด้านการเรียนรู้อ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำ มีความสามารถด้านการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 97) ที่กล่าวว่าหลักสำคัญ

ในการอ่านจับใจความคือต้องได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบย่อมเกิดความพึงพอใจ จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จแล้วจะสามารถพัฒนาการอ่านไปโดยไม่หยุดชะงัก ด้วยเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมโดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกอย่างชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้
2. ในขณะที่นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ครูผู้สอนควรสังเกตนักเรียนว่าอ่านได้คล่อง อ่านถูกต้องหรือไม่ เพราะนักเรียนบางคนอาจมีปัญหาในการอ่าน หรือมีคำบางคำที่ยากเกินในระดับชั้นครูควรชี้แนะและให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ตลอดจนให้คำปรึกษาและกำลังใจตลอดระยะเวลาในการเรียน แต่ถ้านักเรียนที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ควรปล่อยให้เด็กฝึกด้วยตนเอง เพื่อปลูกฝังให้รู้จักการเรียนรู้
3. ควรมีการบันทึกข้อบกพร่องของแบบฝึก พฤติกรรมของนักเรียนทุกคนโดยการสังเกตจากการทดลองกับนักเรียนไว้ด้วย เพื่อนำมาปรับปรุงในการใช้ครั้งต่อไป
4. ครูผู้สอนควรหาบทอ่านประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการอ่านจับใจความเพิ่มเติม อย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยกับการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ
2. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนภาษาไทยสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
- กรมวิชาการ. (2544). รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมวิชาการ. (2546 ก). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2546 ข). แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546 ค). รายงานการสำรวจหนังสือในดวงใจนักเรียน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณา ชาญวิชานนท์. (2550). การศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้แบบรายบุคคล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ขวัญทอง ศรีนรพรรณ. (2551). การพัฒนาการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากนิทานพื้นบ้านในรูปแบบสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธรรมจาริกอุปถัมภ์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- คมคาย สุขศิริ. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการแต่งบทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ กับแบบผังกราฟิก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ, สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- กองทัพ เลื้อบพณิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- การุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2548). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ.พรินติ้ง.

- ครรรจิต มนูญผล. (2547). *เคล็ดไม่ลับในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จำนง พรายเข้มแแบ. (2535). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม: ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จิตภา มีศิริ. (2553). *ชุดการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตตภัทร์ ทับสิงห์. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี KWL-Plus และวิธี MIA ที่มีต่อความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จินตนา ไบกาชุยี่. (2547). *สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ*. *วารสารวิชาการ*, 7(3), 20.
- จินตนา ภูขาว. (2547). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จูไรรัตน์ ลักษณ์ศิริและบาหยัน อิ่มสำราญ. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ฉลุย แสนคำหล่อ. (2548). *การใช้แบบฝึกเสริมทักษะคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนอนุบาลแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต ๓*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษาชุดจิตวิทยาการอ่าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน = Reading Techniques*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาคาร .
- ฉวีวรรณ โยคิน. (2550). *ผลการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชลธิชา กลัดอ้อย. (2542). *จิตวิทยาการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมจารย์. (2540). *หลักการสอนทั่วไป*. ม.ป.ท.

- ชุตินา ปะวะ โปกะ โด. (2553). *ความสามารถในการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอน CIRC ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ฐะปะนีย์ นาคทรรพ. (2548). *ภาษาไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐะปะนีย์ นาคทรรพ. (2549). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ณรงค์ เตชะ. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำที่มีตัวการ์ตูนสำหรับนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐชา อักษรเดช. (2554). *การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐณี ศรีคำ. (2549). *การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราแม่กด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ อำเภอเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ครุณี เรือนใจมั่น. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธิภูมิข” อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงมณี กันทะยอม. (2551). *การใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวัลย์ มาศจรัส, สมถวิล กัญภัย และณิชนันท์ ประสงค์. (2548). *นวัตกรรมการศึกษาชุดบทเรียนสำเร็จรูป: เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียน และการจัดทำผลงานทางวิชาการ อาจารย์ 3 (ครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษ)*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ถวัลย์ ๒ มาศจรัส (2546). *นวัตกรรมการศึกษาชุดแบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ*. กรุงเทพฯ:

ธารอักษร.

เถกิงกิจ แก้วเสนต์. (2541). *อ่านอย่างไร อ่านให้ดี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ทัศนีย์ แก้วงาม. (2550). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้*

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ทัศนีย์ สุขเมธี. (2542). *วิธีสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ธนู ทดแทนคุณและกุลวดี ทดแทนคุณ. (2549). *ภาษาไทย 1* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

โอเคียนสโตร์.

ธิดา โมสิกรัตน์และนภาลักษณ์ สุวรรณธาดา. (2544). *ภาษาไทย 1* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์ .

ธีรภรณ์ ทรงประศาสน์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการแต่ประโยคสำหรับนักเรียน*

ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ, บัณฑิตวิทยาลัย,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงเยาว์ ประโมณะกัง. (2546). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความของนักเรียน*

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีสอนตามคู่มือครู.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต , สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ,

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นพเก้า ตูลานนท์ (2547). *การสร้างแบบฝึกคณิตศาสตร์เรื่องแบบรูปสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา*

ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาปฐมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นริศรา สุนนทราช. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้*

ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอน

ภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นฤดี ผิวงาม. (2545). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรื่องวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียน*

ประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและ

การนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นลินี บำเรอราช. (2545). *การสอนอ่าน*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

น้ำอ้อย อริยสุขสกุล . (2546). *การพัฒนาแบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน*

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย,

- บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภา แก้วประทีป. (2546). การสร้างแบบฝึกการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
ประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิรติศัย สุดเพาะ. (2555). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น . การศึกษาค้นคว้าอิสระ,
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน, สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2546). การสอนหนังสือนอกเวลาและหนังสืออ่านประกอบ. เอกสารการสอน
ชุดวิชาภาษาไทย หน่วยที่ 13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญญัติ พุกกะวัน. (2543). แบบฝึกอ่านหนังสือไทย. สารพัฒนาหลักสูตร, 13.
- บัญญัติ พุกกะวัน. (2545). แนวทางการพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชาสมาลัย ฝ่ายมัธยมรัชดาภิเษก
ในพระบรมราชูปถัมภ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2545). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ: หลักการทักษะและ
การปฏิบัติ. วารสารวิชาการ, 5(7), 52-70.
- ประพนธ์ เรืองรณรงค์. (2545). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3). กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว .
- ประพิณพร เย็นประเสริฐ. (2548). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้
สื่อท้องถิ่นนันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ประไพ ชิตรัฐดา. (2549). ผลของวิธีสอนโดยใช้ผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องอาณาจักร สุโขทัยและอาณาจักรอยุธยาในรายวิชาการดำรงชีวิตไทยของ
นักศึกษา
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคระยอง. ระยอง: วิทยาลัยเทคนิคระยอง.
- ประไพ พูลภาพ. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. อุบลราชธานี: ราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประภาพร เพิ่มพูน. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภาวดี แก่นจันทร์หอม. (2550). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2542). ลักษณะและการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและ
ตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง .
- ปฐมาพร ปฐมพัฒนา.(2543). การพัฒนาแบบฝึกการเตรียมความพร้อมด้านภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและพัฒนา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ผจงวาด พูลแก้ว. (2547). แบบฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2546). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ราไทยเพรส.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์. นครราชสีมา: สถาบัน
ราชภัฏนครราชสีมา .
- เพชรวิทย์ โพธิ์อ่อน. (2546). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2552). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- เพชรวิทย์ สิ่งวิ. (2551). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการ
อ่าน
จับใจความโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดคอน
ไก่อ๊ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาวิจัยและการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พรจันทร์ จันทวิมล. (2540). การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: เลิฟแอนดัลลิฟ.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3).

- กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทักษ์ เมฆอรุณ. (2543). *ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปฐมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ชลบุรีการพิมพ์.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2542). *ภาษาไทย 3*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภักดี พลศักดิ์. (2553). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการวิจัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภูริภัทร ทิศร. (2543). *การอ่านมีประโยชน์โปรดมารักการอ่าน*. *วิชาการ*, 3(7), 11.
- ภายิต สุโพธิ์. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติบริเวณโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น: เรียนก่อน- สอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). *การเขียนหนังสือสารคดี บันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สิปประชา.
- แม่นมมาส ชาวลิต. (2543). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2548). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี เหมัญกิจ. (2546). *ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ป.3*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- รัญจิตร แก้วจำปา. (2544). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนบ้านศรีประชา. (2556). *ผลการประเมินการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ระยอง: โรงเรียนบ้านศรีประชา.

- วชิราพรรณ จันทร์เทศ. (2549). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่าน
จับใจความสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราตรี นางาม. (2551). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ, 4(11), 55.*
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย.* กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วิญชกร อุ่มสกุล. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สื่อท้องถิ่น
พิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง,
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา ศึกษาระเบียบและประเมินผลการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี(2548).*การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, ภาควิชาหลักสูตร
และวิธีสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- วาสนา หาดขุนทด. (2552). *การศึกษาผลการใช้แบบเรียนการ์ตูนภาพยกระดับสำหรับพัฒนาทักษะ
การอ่านจับใจความภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.*
- ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2549). *การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนหอวัง . สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ศรีัญญา บุญทันตา. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ประสมกับสระ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- ศรีวิไล พลมณี. (2545). *ภาษาและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4).* เชียงใหม่: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศศิพิมพ์ ศรีกิจ. (2551). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะจาก การเขียนแบบควบคุมไปสู่การเขียนแบบอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาปฐมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรณ์ ภูวด. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมขนาดนาหวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนิท ตั้งทวี. (2545). *ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น* กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2530, 13 พฤศจิกายน). พระเทพฯทรงชี้ปัญหา การใช้ภาษาไทย. *ไทยรัฐ*, หน้า 9.
- สมบัติ ศิริจินดา. (2549). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ 1*. สุพรรณบุรี: วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี.
- สมนึก กัททิษณี. (2546). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กอปลินธุ์: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2531). *หลักนักอ่าน*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว,
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมพร แผงพิพัฒน์. (2547). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้า*. กรุงเทพฯ: พีเอสเพรส.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2545). *สร้างความเข้าใจสู่การปฏิบัติจริง: การวัดและประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมุทร เช่นเขาวนิช. (2545). *เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2. (2556). *ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ระยอง: สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *คู่มือการเรียนรู้การสอนภาษาไทย เรื่องสร้าง เด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงาน คณะกรรมการ สกสค.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.2555). รายงานการประเมินคุณภาพ
 ภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านศรีประชา
 ตำบลชำม้อ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ระยอง เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ พศ. 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
 ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน).

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำราญ วัจนราช. (2550). การจัดกิจกรรมค่ายเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากธรรมชาติ. ศรีสะเกษ:

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ.

สุจณี กระจ่างทอง. (2541). ชุดการสอนฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านภาษาไทย สำหรับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 การปฐมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชานาด ยอดอินทร์พรหม. (2549). การใช้แบบฝึกเขียนเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุดาพร บัวดก. (2546). การใช้แบบฝึกการออกเสียงและการเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุนทร รัชฎกิจจานุกิจ. 2552). ผลการสอนการอ่านคำภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกการอ่านคำภาษาไทย
 แบบแจกลูกอینگแนวภาษาศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านคำของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย,

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุนทร วรหาร. (2547). การอ่านการเขียนคำไทย. โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
 ไทยวัฒนาพานิช .

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). เอกสารชุดปฏิรูปการเรียนรู้ของครูตาม พ.ร.บ. การศึกษา
 แห่งชาติ. ม.ป.ท.

- สุนิรัตน์ บดสันเทียะ. (2548). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนโดยการฝึกทักษะตามคู่มือครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6: กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านเหลื่อม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุปราณี พัดทอง. (2547). *การอ่านจับใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็น. ในการใช้ภาษาไทย 1 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณศิริ วัฒนกานันท์. (2548). *อ่านภาษาอังกฤษอย่างไรถึง (ไม่) เข้าใจ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวรรณดา ตั้งทีฆะรักษ์. (2543). *การอ่าน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุพรรณิ วราทร. (2545). *การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภา อักษรดิษฐ์. (2543). *หลักการสร้างแบบฝึกการอ่าน*. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน์.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2554). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ไสว นามเกตุ. (2555). *การปฏิบัติการพัฒนาการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโป่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนงพันธ์ ไบสุพันธ์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย. (2547). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัมพา ปัญญาคำ. (2550). *การสร้างแบบฝึกทักษะการคูณโดยใช้การวิเคราะห์งานสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (กันยายน 2544). การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีตั้งคำถามผู้เขียน. *วารสารวิชาการ*, 4(9), 55.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *แม่บทมาตรฐาน ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2549). *ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์. (2550). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน โดยใช้รูปแบบความคิดรวบยอด*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bouchard, M. P. (2002). An investigation of Students' Word Knowledge and Demonstrated by Their Reading and Spelling Error. *Dissertation Abstracts International*, 63(2), 541-A.
- Fortes, M. (2001). Reading comprehension of strategies two fifth-grade bilingual latino reader. *Dissertation Abstracts International*, 62(3), 883-A.
- Brooks, G. W. (2000). Exploring the relationship between teacher, reading and writing and their teaching of reading and writing (Elementary School Teachers). *Dissertation Abstracts International*, 60(8), 2854-A.
- Catano, F. A. (2002). The effect of spelling program using scores. *Dissertation Abstracts International*, 8(1), 4983-3.
- Delaney, N. M. (2002). The effect of straining on comprehension of implicit and information in familiar and unfamiliar expository test. *Dissertation Abstracts International*, 111-A.
- Dyer, G. G. (2001). A study of effect of pre reading mapping on comprehension and transfer of learning. *Disertation Abstracts International*, 1512-A.
- Ezell, H. K. (1992). Use of peer-assisted producedures to teach QAR reading comprehension strategies to third grade children. *Educationand Treatment of Children*, 15, 205.
- Kovach, J. J. (2001). Dimension of reading motivation and types of rewards: Considering the reword proximity hypothesis. *Dissertation Abstracts International*, 62-04-A.
- McPeake, P. G. (2001). The effects of original systematic study worksheets, reading level and sex on the spelling achievement of sixth grade students [CD-ROM]. *Dissertation Abstracts international Item*, 1799-A.

- Arpie, B. G. (2007). Strategic Management in a performance based organization. *Dissertation Abstracts International*, 62(1), 1741-A.
- Baldwin, M. D. (1994). Implementation of strategic planning in a public school setting: A case. *dissertation Abstracts International*, 55(4), 224-A.
- Bertalanffy, L. V. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. New York: George Braziller.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cleland, D. I., & King, W. R. (1983). *System analysis and project management* (3rd ed.). London: Mc Graw-Hill book.
- Dennis, R. (1997). *Group support systems for strategic planning*. Retrieved from http://www.jims.bentley.edu/articles/v14_n1_p155/index.html
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill book.
- Harris, A. (2002). *School improvement*. London: RoutledgeFalmer.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration* (6th ed.). New York: McGraw-Hill Higher Education.
- Hrebiniak, L. G. (2008). *Making strategy work: Leading effective execution and change*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Husen, T., & Postlethwaite, T. N. (1994). *The International encyclopedia of education* (2nd ed.). Vol. 10 Great Britain: Pergamno Press.
- Keeves, J. P. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Keeves, J. P. (1997). Educational research methodology and measurement. *An international handbook*. Cambridge Pergamon.
- Kuptanond, W. (2000). Model of and effective leadership. *Rungsit Business Review*, 2(4), 35-47.
- Lashway, L. (2003). *Role of the school leader*. Retrieved from <http://eric.ed.gov>
- Longman. (1981). *Dictionary of contemporary English*. England: clays.
- Park, J. E. (1997). A case study analysis of strategic planning in a continuing higher Education organization. University of Pennsylvania, *Dissertation Abstracts International*, 58(5), 2.

- Verber, N. W. (1995). A study of a doctoral program in higher education as a field of Study using a strategic planning Model. University of Georgia, *Dissertation Abstracts International*, 56(8), 25.
- Waterman, R. H., Peters, T. J., & Phillips, J. J. (1980). *Structure is not organization*. New York: M Wiener.
- Willer, D. (1967). *Scientific sociology: Theory and method*. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1. นาวาตรี ดร. พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. นางสาวลี ชนะपालพันธ์ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)
รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาไทย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
3. นางจรัส มีลาภ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)
รับผิดชอบวิชาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
4. นายปัญญา สุขศิริ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
5. นางสาวอัจฉราวดี ลีปราศภัย ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)
โรงเรียนบ้านเขาช่องลม
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ว.๑๘๓๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. ลาดยาวบางแสน ต.

แสนสุข

อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางจรัส มีลาภ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนางเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอบางละมุง จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิจิต สุรัตน์เรืองชัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๓๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ว.๑๘๓๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. ลาดยาวบางแสน ต.แสนสุข

อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอัจฉราวดี ลีปราศภัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนางเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอบางละมุง จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิชิต สุรัตน์เรืองชัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๓๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ ว.๑๘๓๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. ลงหาดบางแสน ต. แแสนสุข

อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวลี ชนะपालพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำโครงการวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนางงเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอบางละมุง จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิชิต สุรัตน์เรืองชัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๓๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/ว.๑๘๓๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. ลาดยาวบางแสน ต.แสนสุข

อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นายปัญญา สุขศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนางเงาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิจิต สุรัตน์เรืองชัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๓๔๘

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๕, ๒๐๖๕

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ ๒๕๕๓

วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน นาวาตรี ดร.พงษ์เทพ จิระโร

ด้วย นางสาวนงเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ) วิชิต สุรัตน์เรืองชัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/๒๖๒๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. หนองบางแสน ต.แสนสุข

อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาช่องลม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนงเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ ขออำนาจความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ โดยผู้วิจัย จะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ดร. เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๗๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑/๒๖๒๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๕ ถ. ลาดยาวบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีประชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนางเยาว์ ทองกำเนิด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านศรีประชา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ดร. เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๕-๒๕๑๕-๓๔๘

ภาคผนวก ข

- ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (K)
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านจับใจความ
- ตารางแสดงค่าการหาประสิทธิภาพ
- การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตารางแสดงค่าคะแนนของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 1-5
- ตารางแสดงค่าคะแนนของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตารางแสดงค่าการหาประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 7 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 1 กับจุดประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1
2	1	0	1	1	1	0.8
3	1	1	1	1	1	1
4	1	1	0	1	1	0.8
5	1	1	1	1	1	1
6	1	1	1	0	1	0.8
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	1	0.8
9	1	0	1	1	1	0.8
10	1	1	1	0	1	0.8

ตารางที่ 8 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 2 กับจุดประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1
3	0	1	1	1	1	0.8
4	1	1	1	1	1	1
5	1	0	1	1	1	0.8
6	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	1	0.8
9	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 9 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 3 กับจุดประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	0	1	0.8
2	1	1	1	1	1	1
3	0	1	1	1	1	0.8
4	1	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	0	0.8
6	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1
9	1	1	0	1	1	0.8
10	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 10 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 4 กับจุดประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	0	1	0.8
3	1	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1	1
5	1	0	1	1	1	0.8
6	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	1	0.8
9	1	1	1	0	1	0.8
10	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 11 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 5 กับจุดประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	0	1	0.8
3	0	1	1	1	1	0.8
4	1	1	1	1	1	1
5	1	0	1	1	1	0.8
6	1	1	0	1	1	0.8
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	1	0.8
9	1	1	1	0	1	0.8
10	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 12 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	0	1	0.8
3	0	1	1	1	1	0.8
4	1	1	1	1	1	1
5	1	0	1	1	1	0.8
6	1	1	0	1	1	0.8
7	1	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	1	0.8
9	1	1	1	0	1	0.8
10	1	1	1	1	1	1
11	0	1	1	1	1	0.8
12	1	1	1	1	1	1
13	1	0	1	1	1	0.8
14	1	1	0	1	1	0.8
15	1	1	1	1	1	1
16	1	1	0	1	1	0.8
17	1	1	1	0	1	0.8
18	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1
21	1	0	1	1	1	0.8
22	1	1	0	1	1	0.8
23	1	1	1	1	1	1
24	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
25	1	1	1	1	1	1
26	1	0	1	1	1	0.8
27	1	1	0	1	1	0.8
28	1	1	1	1	1	1
29	1	1	1	1	1	1
30	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 13 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึก

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
แบบฝึกที่ 1			
1	0.45	0.70	ใช้ได้
2	0.45	0.90	ใช้ได้
3	0.55	0.70	ใช้ได้
4	0.45	0.50	ใช้ได้
5	0.50	1.00	ใช้ได้
6	0.45	0.70	ใช้ได้
7	0.45	0.70	ใช้ได้
8	0.45	0.80	ใช้ได้
9	0.50	0.80	ใช้ได้
10	0.50	0.60	ใช้ได้
แบบฝึกที่ 2			
1	0.50	0.80	ใช้ได้
2	0.55	0.70	ใช้ได้
3	0.40	0.80	ใช้ได้
4	0.55	0.70	ใช้ได้
5	0.35	0.50	ใช้ได้
6	0.50	0.60	ใช้ได้
7	0.45	0.70	ใช้ได้
8	0.50	0.60	ใช้ได้
9	0.50	0.80	ใช้ได้
10	0.55	0.90	ใช้ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
แบบฝึกที่ 3			
1	0.50	0.60	ใช้ได้
2	0.50	0.80	ใช้ได้
3	0.55	0.90	ใช้ได้
4	0.50	0.80	ใช้ได้
5	0.50	0.60	ใช้ได้
6	0.45	0.70	ใช้ได้
7	0.45	0.90	ใช้ได้
8	0.50	1.00	ใช้ได้
9	0.30	0.60	ใช้ได้
10	0.45	0.90	ใช้ได้
แบบฝึกที่ 4			
1	0.40	0.60	ใช้ได้
2	0.55	0.90	ใช้ได้
3	0.50	0.60	ใช้ได้
4	0.55	0.70	ใช้ได้
5	0.55	0.70	ใช้ได้
6	0.45	0.70	ใช้ได้
7	0.45	0.70	ใช้ได้
8	0.55	0.70	ใช้ได้
9	0.55	0.90	ใช้ได้
10	0.35	0.70	ใช้ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
แบบฝึกที่ 5			
1	0.40	0.80	ใช้ได้
2	0.35	0.50	ใช้ได้
3	0.40	0.60	ใช้ได้
4	0.55	0.90	ใช้ได้
5	0.40	0.60	ใช้ได้
6	0.55	0.70	ใช้ได้
7	0.40	0.80	ใช้ได้
8	0.45	0.50	ใช้ได้
9	0.40	0.60	ใช้ได้
10	0.45	0.70	ใช้ได้

ตารางที่ 14 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
1	0.50	0.80	ใช้ได้
2	0.55	0.70	ใช้ได้
3	0.40	0.80	ใช้ได้
4	0.55	0.70	ใช้ได้
5	0.35	0.50	ใช้ได้
6	0.50	0.60	ใช้ได้
7	0.45	0.70	ใช้ได้
8	0.50	0.60	ใช้ได้
9	0.50	0.80	ใช้ได้
10	0.55	0.90	ใช้ได้
11	0.50	0.60	ใช้ได้
12	0.50	0.80	ใช้ได้
13	0.55	0.90	ใช้ได้
14	0.50	0.80	ใช้ได้
15	0.50	0.60	ใช้ได้
16	0.40	0.80	ใช้ได้
17	0.45	0.90	ใช้ได้
18	0.50	1.00	ใช้ได้
19	0.30	0.60	ใช้ได้
20	0.45	0.90	ใช้ได้
21	0.40	0.80	ใช้ได้
22	0.35	0.50	ใช้ได้
23	0.40	0.60	ใช้ได้

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
24	0.55	0.90	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับคุณภาพของข้อสอบ		สรุป
	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
25	0.40	0.60	ใช้ได้
26	0.55	0.70	ใช้ได้
27	0.40	0.80	ใช้ได้
28	0.45	0.50	ใช้ได้
29	0.40	0.60	ใช้ได้
30	0.45	0.70	ใช้ได้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านจับใจความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้อง
เพียงข้อเดียวและตอบลงในกระดาษโดยทำเครื่องหมาย × ลงในช่องที่เลือกตอบ

.....
อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑ - ๕

เม่น กับ งู

เม่นตัวหนึ่งไม่มีที่อยู่อาศัย มันไปขอยู่กับสัตว์อื่น ๆ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธ
ครั้งเมื่อได้พบกับฝูงงู มันพยายามอ้อนวอนจนพวกงูเกิดใจอ่อนยอมให้อาศัยอยู่ในรูด้วย
แต่ไม่นานเท่าใด งูก็รู้ว่าพวกตนคิดผิด เพราะต่างก็โดนขนที่แข็งและแหลมของเม่นที่มแทงตาม
ร่างกายได้รับความเจ็บปวดไปตาม ๆ กัน “เพื่อนเอ๋ย เพื่อเห็นแก่ส่วนรวม เจ้าจงไปหาที่อยู่ใหม่
เถอะ” ผู้เป็นหัวหน้างูพยายามวิงวอน “เพราะพวกเราลำบากกันเหลือเกิน” แต่เม่นกลับนอนเฉยทำ
เป็นไม่รู้ไม่ชี้ เมื่อรำคาญหนักเข้าเนื่องจากพวกงูเข้าซึ่งจะให้ย้ายออกไปจากรัง มันจึงตวาดกลับไปว่า
“ข้าอยู่ที่นี้ก็สบายดีแล้ว หากพวกเจ้าคิดว่าลำบากจนทนไม่ไหวทำไมไม่อพยพไปอยู่ที่ใหม่ซะละ”

๑. “เพื่อนเอ๋ย เพื่อเห็นแก่ส่วนรวม เจ้าจงไปหาที่อยู่ใหม่เถอะ” จากข้อความผู้พูดแสดงความรู้สึก
อย่างไร

ก. ขอความเมตตา

ข. ชักจูงให้เห็นด้วย

ค. ชักชวนให้คล้อยตาม

ง. อ้อนวอนขอความเห็นใจ

๒. เมื่อเวลาผ่านไป เม่นกับงูเป็นอย่างไร

- ก. พวกงูล่าบาก
- ข. เม่นมีความทุกข์
- ค. มีความสุขด้วยกันทั้งงูและเม่น
  - ง. ช่วยกันทำมาหากินอย่างแข็งขัน

๓. ขนของเม่นมีผลอย่างไรกับพวกงู

- ก. ไม่มีผลอะไร
- ข. เกาในจุดที่คัน
- ค. ช่วยงูลอกคราบ
  - ง. ทิ่มแทงจนเจ็บปวด

๔. เม่นมีนิสัยอย่างไร

- ก. ถ้าใครมีผลประโยชน์ให้ก็จะทำดีด้วย
- ข. ไม่รู้จักบุญคุณของผู้ที่ช่วยเหลือตนเอง
- ค. ชอบช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเวลาเดือดร้อน
  - ง. เห็นแก่ส่วนรวมหากต้องการสิ่งใด

๕. นิทานเรื่องนี้ตรงกับข้อความใด

- ก. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
- ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ค. บุญคุณต้องทดแทน
  - ง. แค้นต้องชำระ

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๖ - ๘

โลมาเป็นสัตว์เลือดอุ่นอาศัยอยู่ในน้ำ คลอดลูกเป็นตัว โลมาเป็นสัตว์มีสติปัญญาสูง ซึ่งมีเชื้อสายคล้ายกับวาฬ ว่ากันว่า โลมานั้นเป็นสัตว์ฉลาดไม่แพ้เด็กตัวเล็ก ๆ เลยทีเดียว ที่เป็นเช่นนี้ เพราะโลมามีขนาดสมอง เมื่อเทียบกับลำตัวใหญ่เป็นที่สองรองจากมนุษย์แถมภายในสมองยังซับซ้อนอีกด้วย โลมานั้นเป็นสัตว์ที่อ่อนโยน รักสนุก และขี้เล่น จึงมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับโลมาช่วยชีวิตคนนั้นมีอยู่บ่อยครั้ง ศัตรูคู่อาฆาตของโลมา คือปลาฉลาม

๖. “โลมาเป็นสัตว์เลือดอุ่น” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. สัตว์มีกระดูกสันหลังที่สามารถคงอุณหภูมิของร่างกายไว้ได้
- ข. อุณหภูมิในร่างกายสูงจึงทำให้เลือดอุ่น
- ค. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- ง. สัตว์เลี้ยงคลาน

๗. เมื่อมีคนตกน้ำสัตว์ชนิดใดจะให้ความช่วยเหลือ

- ก. วาฬ
- ข. โลมา
- ค. ฉลาม
- ง. ปลากระเบน

๘. โลมาเหมือนคนในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. โลมามีสมองเหมือนคน
- ข. โลมามีขนาดใหญ่เท่าคน
- ค. เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- ง. โลมาและคนว่ายน้ำเป็น

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๘ - ๑๒

ขณะที่ท้องฟ้ามีดครึ้ม ลูกกระต่ายก็กระโดดตามหลังแม่ ลูกกวาววิ่งเคียงข้างไปกับแม่ ลูกจิงโจ้อยู่ในอุ้งหน้าท้องแม่ของมัน ส่วนลูกนกก็บินตามหลังแม่มา และแล้วฝนก็ตกลงมาอย่างแรง

๘. จากเนื้อเรื่องกล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด

- ก. ๓ ชนิด
- ข. ๔ ชนิด
- ค. ๕ ชนิด
- ง. ๖ ชนิด

๑๐. “ขณะที่ท้องฟ้ามีดครึ้ม” ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. เวลาโพล้เพล้
- ข. ใกล้เคียงสว่าง
- ค. ใกล้เคียงมืด
- ง. ฝนกำลังจะตก

๑๑. จากเนื้อเรื่องลูกสัตว์ต่าง ๆ มีนิสัยอย่างไร

- ก. เชื่อฟังแม่ทุกตัว
- ข. คี้อร์นไม่เชื่อฟังแม่
- ค. เชื่อฟังแม่เป็นบางตัว
- ง. ไม่เชื่อฟัง แต่กลัวเป็ยกฝน

๑๒. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นที่หลังสุด

- ก. ลูกกระต่ายกระโดดตามหลังแม่
- ข. ลูกกวาววิ่งเคียงข้างไปกับแม่
- ค. ลูกนกบินตามหลังแม่
- ง. ลูกจิงโจ้อยู่ในท้องแม่

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๓ - ๑๗

บ่ายวันหนึ่งขณะที่ป๋มไปเดินเล่นในสวน เพื่อนคนหนึ่งของป๋มเรียก ป๋มจ้ช่วยตุ๊กตาของฉันทัวย มันแขนหัก ป๋มรีบวิ่งเข้าไปดู ไม่ต้องตกใจหรือกจะ ฉันท้อมป๋มมาแล้ว ป๋มเปิดกระเป๋าหยิบผ้าพันแผลและเข็มกลัดช้อนปลายออกมาใช้ผ้าพันแผลให้ตุ๊กตา แล้วใช้เข็มกลัดตรึงไว้ แล้วคล้องแขนตุ๊กตาด้วยผ้าอีกผืนหนึ่ง ขอบใจนะห้อมป๋มไม่เป็นไรหรือกจะ ป๋มพูดและเดินแวงกระเป๋าจากไปสักครู่ก็พบด้อยอยู่ใต้ต้นไม้กับเจ้าปุย ห้อมป๋ม หมาของเราถูกหนามตำทำอย่างไรดีจะ ใจเย็น ๆ จะด้อย ฉันทจะช่วยเจ้าปุยเอง ป๋มกุลิกุจช่วยเจ้าปุยโดยดิงหนามออกจากเท้าของมันอย่างแผ่วเบา

๑๓. จากเหตุการณ์ในเรื่องป๋มช่วยเหลือผู้อื่น ได้อย่างไร

- ก. ป๋มเป็นห้อมจริง ๆ
- ข. ป๋มเป็นพยาบาล
- ค. ป๋มรู้วิธีการทำแผล
- ง. ป๋มมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๑๔. จากเหตุการณ์ในเรื่องเด็ก ๆ กำลังทำอะไร

- ก. เล่นบทบาทสมมติ
- ข. ออกกำลังกาย
- ค. นั่งพักผ่อน
- ง. วิ่งเล่น

๑๕. “ป๋มจ้ช่วยตุ๊กตาของฉันทัวยมันแขนหัก” จากข้อความ ตุ๊กตาเป็นใคร

- ก. เป็นเพื่อนของเพื่อนป๋ม
- ข. เป็นของเล่นของเพื่อนป๋ม
- ค. เป็นเพื่อนของป๋ม
- ง. เป็นคนที่ชื่อว่า ตุ๊กตา

๑๖. จากข้อความข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่าป๋มเป็นคนอย่างไร

- ก. มีเมตตาชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ
- ข. มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ค. มีใจโอบอ้อมอารี
- ง. มีจิตใจกว้างขวาง

๑๗. ปุ่มอยากเป็นอะไรมากที่สุด

- ก. ครู
- ข. หมอ
- ค. ช่างเย็บผ้า
- ง. นางพยาบาล

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๘ - ๒๒

เกิดเหตุแผ่นดินไหวใหญ่ที่เชียงราย 6.3 ริคเตอร์
รู้สึกได้ถึง กทม. เสียหายหลายพื้นที่ พบผู้เสียชีวิต 1 ศพ!

เมื่อวันที่ 5 พ.ค.เวลา 18.08 น. ได้เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในภาคเหนือ วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.3 ริคเตอร์ จุดศูนย์กลางอยู่บริเวณ ต.ทรายขาว อ.พาน จ.เชียงราย รู้สึกถึงแรงสั่นไหวได้ในหลายพื้นที่ เช่น ลำปาง, ลำพูน, พะเยา, น่าน, หนองคาย, เลย และ กทม. โดยมีรายงานความเสียหายหลายแห่ง นอกจากนี้ยังพบผู้เสียชีวิตด้วย 1 ราย คือ นางแสง รินคำ อายุ 83 ปี ชาวบ้านห้วยล้านเหมืองลึก อ.แม่ลาว ถูกฝาผนังบ้านพังทับ

ผู้จัดการ 5 พฤษภาคม
2557

๑๘. เหตุการณ์ใดไม่สามารถพยากรณ์ล่วงหน้าได้

- ก. น้ำท่วม
- ข. พายุ
- ค. ภูเขาไฟระเบิด
- ง. แผ่นดินไหว

๑๙. แผ่นดินไหวเป็นภัยที่เกิดจากสิ่งใด

- ก. ภัยที่เกิดจากป่าไม้
- ข. ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ
- ค. ภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์
- ง. ภัยที่เกิดจากสัตว์และมนุษย์

๒๐. “กทม.” เป็นอักษรย่อของข้อความใด

- ก. กลางทุ่งมหาสารคาม
- ข. กรุงเทพฯ
- ค. กรุงเทพมหานคร
- ง. เหตุเกิดที่มุกดาหาร

๒๑. หลักจากเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวเกิดสิ่งใดต่อมา

- ก. คนเสียชีวิต
- ข. ช้างเสียชีวิต
- ค. สัตว์เลี้ยงเสียชีวิต
- ง. พื้นที่เกษตรเสียหาย

๒๒. แผ่นดินไหว หมายความว่าอย่างไร

- ก. ภูเขาไฟระเบิด
- ข. แผ่นดินเคลื่อนที่
- ค. การเคลื่อนตัวของเปลือกโลก
- ง. การสั่นสะเทือนของแผ่นดินที่รู้สึกได้ ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่งบนผิวโลก

อ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๓ - ๒๖

เมื่อลมหนาวพัดมา ข้าวในนาเปลี่ยนสี จากเขียวเป็นสีทองอร่าม ชาวนาเริ่มลงมือเกี่ยวข้าว จำนวนข้าวในนาก็ลดลงจนเหลือแต่ตอข้าวเท่านั้น

๒๓. ข้อความนี้เป็นฤดูใด

- ก. ฤดูใบไม้ร่วง
- ข. ฤดูหนาว
- ค. ฤดูร้อน
- ง. ฤดูฝน

๒๔. “อร่าม” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. สวย
- ข. สดใส
- ค. เหลือง
- ง. แพรพรรณาว

๒๕. “ข้าวในนาเปลี่ยนสี จากเขียวเป็นสีทองอร่าม” จากข้อความหมายความว่าอย่างไร

- ก. ข้าวในนากำลังสุก
- ข. ข้าวในนาเป็นโรค
- ค. ข้าวในนากำลังจะตาย
- ง. ข้าวในนาถูกแมลงกัดกิน

๒๖. จากเรื่องให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. ใคร ๆ ก็ทำนาเป็น
- ข. ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ
- ค. ทำนาเป็นอาชีพ ๆ หนึ่ง
- ง. ชาวนาปลูกข้าวให้เรากิน

อ่านเพลงต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๗ - ๓๐

“เต่าและปลา”

ก่อนแต่ครั้ง เก่าพอดู เต่ากับงู หากินในนา
 เต่าโตวัย ใหญ่ในนา เต่าปูปลา หากินพอยู่
 ฝ่ายเจ้างู อยู่ในนา ขาดเมตตา รุกรานน่าดู
 หากมีใคร ใหญ่กว่างู โกรธน่าดู ถึงสู้กันใหญ่
 เต่าตกใจ กล่าวโดยไว โปรดอภัย ฉันไม่ทันดู
 ฝ่ายเจ้างู ลกทันใด เต่าหนีไป ชุกในกระดอง
 กล่าวฝ่ายกา เจ้าปัญญา โลบลงมา ไข้วาจากดู
 เต่าหมดภัย ใหญ่กว่างู เต่ามีกรู หัวยึดหดได้
 กล่าวฝ่ายงู บอกกับกา โปรดช่วยพา ฉันไปพบครู
 ฝ่ายเจ้ากา ชอบกินงู โลบคอชู จับงูจนตาย
 (อวบ เหมะรัชตะ)

๒๗. “กล่าวฝ่ายกา เจ้าปัญญา โลบลงมา ไข้วาจากดู”

จากข้อความนี้ กา ทำหน้าที่อะไร

- ก. มาพูดคุยแยง
- ข. เป็นกรรมการตัดสิน
- ค. เป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- ง. เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

๒๘. มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับเต่า

- ก. เต่าตกใจ
- ข. เต่าไม่สบาย
- ค. เต่าเดินตกน้ำ
- ง. เต่าเดินไปเหยียบงู

๒๕. จากเพลงสรุปใจความสำคัญได้อย่างไร

- ก. เต่ากับงูหากินในนา
- ข. สัตว์ด้วยกันต้องถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน
- ค. งูมีนิสัยระรานผู้อื่น
- ง. สัตว์ทุกตัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓๐. สิ่งใดที่ทำให้กาได้กินงูเป็นอาหาร

- ก. ความฉลาด
- ข. ความขยัน
- ค. ความเมตตา
- ง. ความประมาท

ตารางที่ 15 ค่าการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง
ภาคสนาม

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					รวม 50 คะแนน (E_1)	คะแนน ทดสอบ (E_2) หลังการใช้ (30 คะแนน)
	แบบฝึก ที่ 1	แบบฝึก ที่ 2	แบบฝึก ที่ 3	แบบฝึก ที่ 4	แบบฝึก ที่ 5		
1	6	8	8	7	9	38	26
2	7	7	7	8	7	36	20
3	9	9	6	9	9	42	24
4	8	9	9	7	9	42	28
5	6	9	6	7	9	37	25
6	9	6	7	9	9	40	23
7	8	9	9	8	9	43	24
8	9	7	9	9	6	40	25
9	6	9	6	6	8	35	26
10	9	9	9	9	6	42	24
11	9	8	6	8	9	40	24
12	9	9	8	9	9	44	25
13	9	9	7	8	8	41	26
14	9	9	9	8	9	44	25
15	8	7	9	9	9	42	26
16	5	9	9	9	7	39	21
17	8	9	9	8	9	43	25
18	8	9	7	8	8	40	27
19	9	8	9	8	7	41	25
20	8	7	8	9	9	41	21
21	8	8	8	9	9	42	25
22	8	8	7	9	9	41	26

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					รวม 50 คะแนน (E_1)	คะแนนทดสอบ (E_2) หลังการใช้ (30 คะแนน)
	แบบฝึก ที่ 1	แบบฝึก ที่ 2	แบบฝึก ที่ 3	แบบฝึก ที่ 4	แบบฝึก ที่ 5		
23	8	9	9	9	9	44	26
24	9	9	9	9	9	45	24
25	8	8	8	9	8	41	25
26	6	8	9	7	8	38	27
27	8	9	9	9	9	44	22
28	9	8	8	9	9	43	27
29	6	9	9	7	7	38	24
30	9	8	7	9	9	42	25
รวมคะแนน						1228	741

ได้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.87/ 82.33 จากสูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2540, หน้า 110)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัด
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การทดสอบหลังเรียน
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกิจกรรมหรืองานทุกชิ้น
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลสอบหลังเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของกิจกรรมหรืองานทุกชิ้น
B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน

ตารางที่ 16 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คน/ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	(X)	X2	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	27	729	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	30	900	
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	26	676		
4	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	23	529		
5	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	27	729		
6	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	625		
7	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	25	625		
8	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	25	625	
9	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	576		
10	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	24	576		
11	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	21	441		
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	24	576		
13	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	20	400		
14	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	18	324		
15	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	16	256		
16	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	14	196		
17	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	13	169		
18	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	18	324		
19	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	16	256		
20	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	13	169		
21	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10	100		
22	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	169		
23	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	12	144		
24	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	11	121		
25	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	13	169		
26	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	100		
27	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	13	169		
28	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	12	144		
29	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	11	121		
30	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	12	144		
	22	20	21	20	21	22	21	24	18	22	23	21	24	20	21	15	16	14	15	15	20	15	14	17	18	10	11	17	13	16	546	11082	
P	0.58	0.53	0.55	0.53	0.55	0.58	0.55	0.63	0.47	0.58	0.61	0.55	0.63	0.53	0.55	0.39	0.42	0.37	0.39	0.39	0.53	0.39	0.37	0.45	0.47	0.26	0.29	0.45	0.34	0.42	(X)	X2	
r	0.42	0.47	0.45	0.47	0.45	0.42	0.45	0.37	0.53	0.42	0.39	0.45	0.37	0.47	0.45	0.61	0.58	0.63	0.61	0.61	0.47	0.61	0.63	0.55	0.53	0.74	0.71	0.55	0.66	0.58			
pq	0.24	0.25	0.25	0.25	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.24	0.24	0.25	0.23	0.25	0.25	0.24	0.24	0.23	0.24	0.24	0.25	0.24	0.23	0.25	0.25	0.19	0.21	0.25	0.23	0.24	7.20		

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิเคราะห์แบบทดสอบ ด้วยวิธีการแบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) การหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสันนี้ เครื่องมือจะต้องมีลักษณะที่วัดองค์ประกอบร่วมกัน และซึ่งแบบทดสอบฉบับนี้มีลักษณะที่เป็นคะแนน 1 คะแนน กับ 0 คะแนน มีจำนวน

30 ข้อ สูตร KR. - 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ คือ $1 - p$

s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนี้

$$\text{จากสูตร } r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

จากตารางที่ 16 ทำการวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนของการทดสอบครั้งนี้

$$S_t^2 = \frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} S_t^2 &= \frac{30(11082) - (546)^2}{30(30-1)} \\ &= \frac{332460 - 298116}{870} \\ &= \frac{23840}{870} \\ &= 39.47586 \end{aligned}$$

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{7.20}{39.47586} \right\} \\ &= \frac{30}{29} \left\{ 1 - \frac{7.20}{39.47586} \right\} \\ &= 1.0344 \times (1 - 0.18238) \\ &= 1.0344 \times (0.73689) \\ &= 0.85 \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 17 ค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกที่ 1-5

คนที่/ แบบฝึกที่	แบบฝึกที่ 1	แบบฝึกที่ 2	แบบฝึกที่ 3	แบบฝึกที่ 4	แบบฝึกที่ 5	รวม
	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	
1	8	7	7	6	7	35
2	7	7	8	9	7	38
3	7	8	8	7	8	38
4	7	7	6	7	8	35
5	7	8	8	8	8	39
6	8	7	7	8	8	38
7	7	7	8	8	8	38
8	8	7	8	8	9	40
9	8	7	8	8	8	39
10	8	7	7	8	8	38
11	6	6	8	6	7	33
12	6	7	8	8	8	37
13	8	7	8	9	8	40
14	8	8	8	8	8	40
15	8	9	8	8	8	41
16	8	7	8	8	8	39
17	8	8	8	7	9	40
18	8	8	8	9	9	42
19	8	9	8	7	7	39
20	8	8	9	8	8	41
21	8	9	9	8	8	42
22	9	9	8	8	9	43
23	9	9	8	8	8	42
24	8	8	9	9	8	42
รวม	195	194	200	198	202	989
เฉลี่ย	81.25	80.83	83.33	82.5	84.17	82.42

ตารางที่ 18 ค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	คะแนนผลต่าง D	D^2
1	20	25	5.00	25.00
2	15	26	11.00	121.00
3	16	24	8.00	64.00
4	18	27	9.00	81.00
5	20	26	6.00	36.00
6	21	24	3.00	9.00
7	22	23	1.00	1.00
8	19	26	7.00	49.00
9	20	26	6.00	36.00
10	18	27	9.00	81.00
11	17	24	7.00	49.00
12	16	26	10.00	100.00
13	15	27	12.00	144.00
14	18	23	5.00	25.00
15	19	24	5.00	25.00
16	19	24	5.00	25.00
17	18	26	8.00	64.00
18	20	22	2.00	4.00
19	18	25	7.00	49.00
20	17	23	6.00	36.00
21	19	25	6.00	36.00
22	16	26	10.00	100.00
23	18	26	8.00	64.00
24	17	24	7.00	49.00
รวม	436	599	163	1273
เฉลี่ย	18.17	24.96	6.79	53.04
SD	1.83	1.43	2.69	36.51

ตารางที่ 19 ค่าการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					รวม 50	คะแนน
	แบบฝึก ที่ 1	แบบฝึก ที่ 2	แบบฝึก ที่ 3	แบบฝึก ที่ 4	แบบฝึก ที่ 5	คะแนน (E_1)	ทดสอบ (E_2) หลังการใช้ (30 คะแนน)
1	8	7	7	6	7	35	25
2	7	7	8	9	7	38	26
3	7	8	8	7	8	38	24
4	7	7	6	7	8	35	27
5	7	8	8	8	8	39	26
6	8	7	7	8	8	38	24
7	7	7	8	8	8	38	23
8	8	7	8	8	9	40	26
9	8	7	8	8	8	39	26
10	8	7	7	8	8	38	27
11	6	6	8	6	7	33	24
12	6	7	8	8	8	37	26
13	8	7	8	9	8	40	27
14	8	8	8	8	8	40	23
15	8	9	8	8	8	41	24
16	8	7	8	8	8	39	24
17	8	8	8	7	9	40	26
18	8	8	8	9	9	42	22
19	8	9	8	7	7	39	25
20	8	8	9	8	8	41	23
21	8	9	9	8	8	42	25
22	9	9	8	8	9	43	26
23	9	9	8	8	8	42	26
24	8	8	9	9	8	42	24
	รวมคะแนน					989	599

ได้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/ 83.19 จากสูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2540, หน้า 110)

$$E1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัด
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การทดสอบหลังเรียน
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกิจกรรมหรืองานทุกชิ้น
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลสอบหลังเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของกิจกรรมหรืองานทุกชิ้น
B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนข้อมูล

$$E1 = \frac{\frac{989}{24}}{50} \times 100$$

$$E1 = \frac{41.21}{50} \times 100$$

$$E1 = \frac{4121}{50}$$

$$E1 = 82.42$$

$$E2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

$$E2 = \frac{\frac{599}{24}}{30} \times 100$$

$$E2 = \frac{24.99}{30} \times 100$$

$$E2 = \frac{2499}{30}$$

$$E2 = 83.19$$

ภาคผนวก ค

- แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย
- แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
วิชาภาษาไทย

**แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่๓
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง**

แบบฝึกที่ ๑

แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน

โดย

นางสาวนงเยาว์ ทองกำเนิด

แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน

คำชี้แจงสำหรับครู

ก่อนดำเนินการสอน ครูควรปฏิบัติดังนี้

๑. ชี้แจงการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกให้นักเรียนทุกคนทราบ
๒. จัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม
๓. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และทำแบบฝึกหลังอ่านจับใจความบทอ่านทุกบทอ่าน
๔. ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูคอยดูแลการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาต่าง ๆ
๕. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้สรุปบทเรียนร่วมกัน
๖. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกครบทั้งหมดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึก

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ก่อนที่นักเรียนจะเรียนรู้และทำกิจกรรมในแบบฝึก ควรปฏิบัติดังนี้

๑. รับบทอ่านจำนวน ๘ บทอ่านและแบบฝึกของแต่ละบทอ่านจำนวน ๕ แบบฝึก
๒. ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านนิทานจากบทอ่านที่ได้รับ
๓. ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านจับใจความ ดังนี้
  - ๓.๑ นักเรียนทราบจุดประสงค์ในการอ่าน
  - ๓.๒ นักเรียนอ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเสียก่อน เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยอะไร
  - ๓.๓ หาความหมายจากประโยคหลักหรือประโยคสำคัญของเรื่อง
  - ๓.๔ นักเรียนอ่านให้ละเอียดแต่ละย่อหน้า เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง
  - ๓.๕ นักเรียนอ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจ
  - ๓.๖ นักเรียนเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง
๔. ให้ประธานกลุ่มเป็นผู้นำอภิปรายในเรื่องที่อ่าน
๕. สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามในแบบฝึก
๖. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
  ๗. นักเรียนทำแบบทดสอบอ่านจับใจความ

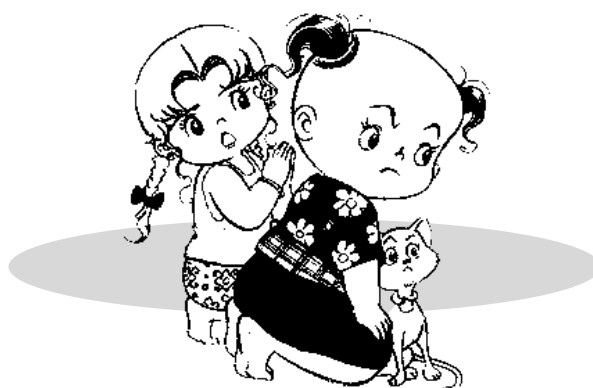

ใบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

๑. การอ่านจับใจความจากนิทาน

การอ่านจับใจความจากนิทาน ครูผู้สอนควรเลือกนิทานที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และมีการสอดแทรกคุณธรรมไว้ด้วยจึงจะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนโดยยึดแนวการสอน ดังนี้

- ๑ . ให้นักเรียนฝึกอ่านอย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการกวาดสายตาดูจากซ้ายไปขวา เพื่อพิจารณารายละเอียดของข้อความนิทานในแต่ละย่อหน้าอย่างคร่าว ๆ
- ๒ . ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถาม มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร เช่น ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง ตัวละครที่เป็นตัวประกอบมีใครบ้าง เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เรื่องเกิดขึ้นเวลาใด มีปัญหาอะไรที่เกิดขึ้นในเรื่อง มีตัวละครใดที่ขัดแย้งกัน ด้วยสาเหตุใดและผลเป็นอย่างไร
- ๓ . ให้นักเรียนอ่านอย่างพิจารณา เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
- ๔ . ให้นักเรียนสรุปเรื่องตามความเข้าใจโดยการเล่าเรื่องหรือเขียนเรื่องย่อ นอกจากนี้ ครูควรฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ว่าดีหรือไม่ดีน่าปฏิบัติตามหรือไม่ โดยใช้คำถามในเชิงอภิปรายเหตุผล และวิเคราะห์คุณธรรม ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนั้นด้วย จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการอ่านนิทานมากกว่าการได้รับความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว

๒. นิทาน

นิทานเป็นบทประพันธ์ประเภทหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องสมมติ มีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว มีการบรรยายพฤติกรรมของตัวละครให้มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอด ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านรู้สึกสนุกสนานด้วยเหตุนี้ นิทานจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นที่ต้องการของเด็กเป็นอันมาก นิทานที่พบส่วนใหญ่เป็นนิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เล่าด้วยปากสืบทอดกันมาไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิมว่าเป็นใคร มีตัวละครดำเนินเรื่องซึ่งอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ มีเหตุการณ์หรือการดำเนินเรื่องที่แสดงความขัดแย้งของตัวละคร และมีการคลี่คลายความขัดแย้งของตัวละคร ในที่สุด โครงเรื่องของนิทานเป็น โครงสร้างลำดับเหตุการณ์เพื่อไม่ให้เรื่องสับสนและอ่านเข้าใจได้ง่าย

บทอ่านนิทาน เรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...มีกระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ที่ใต้ต้นตาล
 ขณะที่นอนหลับอยู่นั้น เกิดพายุใหญ่
 ทำให้ลูกตาลหล่นลงที่พื้นดิน เกือบถูกกระต่าย มันตกใจตื่นขึ้น คิดว่าฟ้าถล่ม
 ไม่ทันได้ไตร่ตรองมันลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะกลัวความตาย
 สัตว์อื่น ๆ เห็นกระต่ายวิ่งมา จึงถามกระต่ายว่า “นี่ท่านวิ่งหนีอะไรมา”
 กระต่ายวิ่งพลางบอกพลางว่า “ฟ้าถล่ม”
 สัตว์เหล่านั้นได้ฟังกระต่ายบอก ไม่ทันคิด
 สำคัญว่าฟ้าถล่มจริง ก็พากันวิ่งตามกระต่ายไป
 หกสัปดาห์ แข็งหัก โคนต้นไม้ ตกเหวตายบ้างก็มี
 ส่วนที่ยังเหลือก็พากันวิ่งหนีต่อไปอีกจนกระทั่งมาพบพญาราชสีห์ตัวหนึ่ง
 ซึ่งเป็นสัตว์มีปัญญาเห็นสัตว์ทั้งหลายพากันวิ่งมาไม่หยุดไม่หย่อน
 จึงร้องถามว่า... “พวกท่านวิ่งหนีอะไรมา”
 กระต่ายจึงเล่าเรื่องให้ราชสีห์ฟัง ราชสีห์ก็เข้าใจทันที
 จึงถามต่อไปว่า “ฟ้าถล่มที่ตรงไหน จงพาเราไปดูสักที”
 พอไปถึงใต้ต้นตาลที่กระต่ายนอน พญาราชสีห์พิเคราะห์ดู
 เห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้น ก็เข้าใจว่าที่แท้เป็นลูกมะตูมตกลงบนใบตาลแห้ง...
 จึงเกิดเสียงดังจนเข้ากระต่ายคิดว่าแผ่นดินถล่ม สัตว์ทั้งหลายต้องเสียชีวิต
 เพราะเชื่อตามเสียงผู้อื่นโดยไม่คิดไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน
 เมื่อรู้สาเหตุแล้ว...จึงประกาศให้สัตว์ทั้งหลายทราบตามความเป็นจริง...
 ด้วยความสุขุมรอบคอบรู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง... พญาราชสีห์จึงสามารถ
 รักษาชีวิตสัตว์ทั้งหลายไว้ได้และนำความสงบสุขมาสู่ป่าใหญ่อีกครั้งหนึ่ง

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๕ หน้า ๕-๖)

แบบฝึกย่อยที่ ๑.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทาน
เรื่อง กระท่ายตีนตุ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำอ่านทางด้านซ้ายมือ และขีดเส้นโยงความหมายให้สัมพันธ์กับข้อความทางด้านขวามือ

๑.	ตีนตาล อ่านว่า ก	ความคิดที่ฉลาด	
๒.	ไตร่ตรอง อ่านว่า ข	คิดใคร่ครวญ	
๓.	แผ่นดินถล่ม อ่านว่า ค	ต้นไม้ชนิดหนึ่งใบหยัก	๑
๔.	ราชสีห์ อ่านว่า ง		ยวบหรือทำให้ยวบทลายลง
๕.	สติปัญญา อ่านว่า จ	เจ้าป่า	

แบบฝึกที่ ๑.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง กระท่ายตื่นตูม

คำชี้แจง

นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังจากเรื่องที่อ่าน โดยใส่ตัวอักษรลงในช่องว่าง

๑. (.....) ๒. (.....) ๓. (.....) ๔. (.....) ๕. (.....)

ก.

ก็เข้าใจว่าที่แท้เป็นลูกตาลตกลงบนใบตาลแห้ง...จึงเกิดเสียงดังจนเจ้ากระท่ายคิดว่า
แผ่นดินถล่ม

ข.

กระท่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาลขณะที่นอนหลับอยู่นั้นเกิดพายุใหญ่
ทำให้ลูกตาลหล่นลงที่พื้นดิน

ค.

พอไปถึงใต้ต้นตาลที่กระท่ายนอน พญาราชสีห์พิเคราะห์ดูเห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้น

ง.

สัตว์เหล่านั้นได้ฟังกระท่ายบอก ไม่ทันคิดสำคัญว่าฟ้าถล่มจริงก็พากันวิ่งตาม
กระท่ายไปหลก้ม ขาหัก แข็งหัก โคนต้นไม้ ตกเหวตายบ้างก็มี

จ.

คิดว่าฟ้าถล่ม ไม่ทันได้ไตร่ตรองมันลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะกลัวความตาย

แบบฝึกที่ ๑.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง กระท่ายตื่นตูม

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามสาระสำคัญจากนิทานที่อ่าน

๑. เพราะเหตุใดสัตว์ต่าง ๆ จึงเชื่อกระท่าย

ตอบ.....

๒. กระท่ายวิ่งหนีอะไร

ตอบ.....

๓. สัตว์ทั้งหลายต้องเสียชีวิต เพราะเหตุใด

ตอบ.....

๔. ใครที่บอกให้กระท่ายพาไปคูฟ้าถล่ม

ตอบ.....

๕. เราได้ข้อคิดอย่างไรจากนิทานเรื่องนี้

ตอบ.....

แบบฝึกที่ ๑.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง กระจ่ายตื่นตูม

คำชี้แจง

นักเรียนเลือกคำตอบให้สัมพันธ์กับคำถามต่อไปนี้

๑. กระจ่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ที่.....ขณะที่นอนหลับอยู่นั้น เกิด.....
ทำให้ลูกตาลหล่นลงที่พื้นดิน เกือบถูกกระจ่าย มั่นตงใจตื่นขึ้น คิดว่า.....
(ใต้ต้นตาล - พายุใหญ่ - ฟ้าถล่ม, ใต้ต้นมะตูม - ฟ้าถล่ม - พายุใหญ่)
๒. กระจ่าย ไม่ทันได้ใคร่ตรองมันลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะ.....
สัตว์อื่น ๆ เห็นกระจ่ายวิ่งมา จึงถามกระจ่ายว่า “นี่ท่านวิ่งหนีอะไรมา”
กระจ่ายวิ่งพลางบอกพลางว่า..... (กลัวความตาย - ฟ้าถล่ม, กลัวฟ้าถล่ม - กลัวความตาย)
๓. สัตว์ทั้งหลายได้ฟังกระจ่ายบอก คิดว่าฟ้าถล่มจริง ก็พากัน.....
ส่วนที่ยังเหลือก็พากันวิ่งหนีต่อไปอีกจนกระทั่งมาพบ..... จึงร้องถามว่า
“พวกท่านวิ่งหนีอะไรมา”
(วิ่งไปบอกพญาราชสีห์ - กระจ่าย, วิ่งตามกระจ่ายไป - พญาราชสีห์)
๔. พญาราชสีห์เห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้น ก็เข้าใจว่าที่แท้เป็น.....
จึงเกิดเสียงดั่งจนเจ้ากระจ่ายคิดว่า.....
(ลูกตาลตกลงบนใบตาลแห้ง - ฟ้าถล่ม, ลูกตาลตกลงมา - ฟ้าดินถล่ม)
๕. พญาราชสีห์จึงประกาศให้สัตว์ทั้งหลายทราบความจริงด้วยความสุขุมรอบคอบรู้จักใช้.....
(สติปัญญาใคร่ตรอง, ความสามารถ)

แบบฝึกที่ ๑.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง กระท่ายตีนตุ่ม

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. เพราะเหตุใดสัตว์ทั้งหลายจึงวิ่งตามกระท่าย.....

.....

๒. กระท่าย มีนิสัยอย่างไร.....

.....

๓. พญาราชสีห์ มีนิสัยอย่างไร.....

.....

๔. จากเหตุการณ์ในนิทาน เรื่อง กระท่ายตีนตุ่ม นักเรียนควรปฏิบัติตนตามแบบอย่างใคร

.....

๕. นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า.....

.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕

แบบฝึกที่ ๑.๑

- ๑ . ต้น - ตาล (ก)
- ๒ . ไตร - ตรอง (ข)
- ๓ . แผ่น - ดิน - ละ - หล่ม (ง)
- ๔ . ราช - ชะ - สี (จ)
- ๕ . สะ - ตี - ปั้น - ยา (ก)

แบบฝึกที่ ๑.๒

๑. ข
๒. จ
๓. ง
๔. ก
๕. ก

แบบฝึกที่ ๑.๓

๑. เพราะขาดการไตร่ตรอง
๒. ลูกตาล
๓. เชื่อตามเสียงคนอื่นโดยไม่คิดไตร่ตรอง
๔. ราชสีห์
๕. การตื่นตกใจแล้วไม่ดูให้แน่ใจก็จะทำให้เกิดความเสียหายได้

แบบฝึกที่ ๑.๔

๑. ได้ต้นตาล - พายุใหญ่ - ฟาดล้ม
๒. กลัวความตาย - ฟาดล้ม
๓. วิ่งตามกระต่ายไป - พญาราชสีห์
๔. ลูกมะตูมตกลงบนใบตาลแห้ง - ฟาดล้ม
๕. สติปัญญาไตร่ตรอง

แบบฝึกที่ ๑.๕

๑. ไม่คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ
๒. ตื่นตกใจง่าย
๓. มีความฉลาดรอบคอบ
๔. พญาราชสีห์
๕. การหลงเชื่ออะไรง่าย ๆ ย่อมทำให้เกิดข้อครหานี้ได้

บทอ่านนิทาน เรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”

ยังมีชาวป่าผู้หนึ่ง ขณะที่ตัดต้นไม้อยู่ริมลำธาร ทำขวานหลุดมือ
 พลัดตกจมหายลงไปใต้น้ำ ตัวเป็นคนว่ายน้ำไม่เป็น
 ครั้นจะลงไปงมก็กลัวจมน้ำตาย ไม่รู้จะทำประการใด
 ก็นั่งลงกอดเข่าร้องไห้อยู่ริมลำธารนั้น เทพารักษ์ที่เป็นผู้รักษาลำธารมีความสงสาร
 จึงมาปลอบใจและลงไปงมเอาขวานทองมาให้เล่มหนึ่ง
 ชายผู้นั้นเห็นว่า ไม่ใช่ขวานของตนจึงไม่รับเอาขวานนั้น
 เทพารักษ์จึงลงไปงมเอาขวานเงินขึ้นมาให้อีก
 ชายผู้นั้นเห็นว่า ไม่ใช่ขวานของตนจึงไม่รับเอาขวานนั้นอีก
 เทพารักษ์จึงลงไปงมเอาขวานเหล็กมาให้ชายผู้นั้นดีใจก้มือขึ้นไหว้แล้วรับเอาขวานนั้นมา
 เทพารักษ์เห็นชายผู้นั้นเป็นคนซื่อสัตย์ จึงยกขวานเงินและขวานทองให้
 เมื่อชายผู้นั้นกลับบ้านก็เล่าเรื่องให้เพื่อนบ้านฟัง
 ยังมีชายอีกคนหนึ่งเป็นเพื่อนกับชายซื่อสัตย์ผู้นั้น
 นึกอยากจะใคร่ได้ขวานเงินขวานทองบ้าง
 จึงแกล้งทำที่เป็นตัดไม้แล้วเหวี่ยงขวานลงน้ำไป
 แกล้งทำเป็นนั่งร้องไห้คร่ำครวญอยู่ข้างลำธาร
 ในมิช้าเทพารักษ์องค์นั้นก็มาปลอบโยนดังเช่นที่ทำกับชายผู้ซื่อสัตย์คนก่อน
 แล้วก็ลงไปงมเอาขวานทองมาให้ ชายผู้นั้นแลเห็นขวานทองก็ดีใจ
 รีบตะลิตะลานรับว่าเป็นขวานเล่มที่ตนทำตกน้ำในทันที
 เทพารักษ์จึงว่า “เมื่อเจ้ารักจะประพฤติเป็นคนไม่ซื่อสัตย์สุจริตอยู่ดังนี้
 ก็อย่าเอาขวานทองเล่มนี้เลย ถึงขวานเล่มที่ตกน้ำ ข้าก็จะไม่งมให้ด้วยเหมือนกัน”
 พอว่าดังนั้นแล้วเทพารักษ์ก็หายไปกับขวานทอง เหลือแต่ชายผู้นั้นนั่งแลแต่ถึงอยู่คนเดียว
 ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕ หน้า ๒๓ - ๒๔)

แบบฝึกย่อยที่ ๒.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทาน
เรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดไม้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียงพยัญชนะให้เป็นคำและโยงเส้นจับคู่กับความหมาย

๑. รั เท ก ษ์ พา

--	--	--	--	--	--	--	--

ก

. การปฏิบัติตน

๒. สุ จ ย์ ริ ชี ้ ต อ สั ต

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ข. ผู้ที่มีความจริงใจ

๓. ระ ป ฤ ตี พ

ธาร

--	--	--	--	--	--	--	--

ค. เทวคารักษาล้ำ

๔. โย ป น ล บ อ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ง. รำพึงรำพัน

๕. รำ ค ญ ว ร ค

--	--	--	--	--	--	--	--

จ. ให้กำลังใจ

แบบฝึกที่ ๒.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดไม้

คำชี้แจง

นักเรียนใส่ตัวเลขลงในช่องว่าง โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....ก. พอว่าดั่งนั้นแล้วเทพารักษ์ก็หายไปกับขวานทอง เหลือแต่ชายผู้นั่งนั่งแลละลึงอยู่คนเดียว

.....ข. ชายผู้นั่งแลเห็นขวานทองก็ดีใจรีบตะลึงละลานรับว่าเป็นขวานเล่มที่ตนทำตกน้ำในทันที

.....ค. ยังมีชาวป่าผู้หนึ่ง ขณะที่ตัดต้นไม้อยู่ริมธาราร ทำขวานหลุดมือพลัดตกจมหายลงไปใต้น้ำ

.....ง. เทพารักษ์จึงลงไปมเอาขวานเงินขึ้นมาให้อีกชายผู้นั้นเห็นว่า ไม่ใช่ขวานของตน จึงไม่รับเอาขวานนั้น

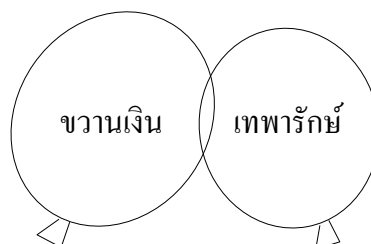
.....จ. เทพารักษ์เห็นชายผู้นั้นเป็นคนซื่อสัตย์ จึงยกขวานเงินและขวานทองให้

แบบฝึกที่ ๒.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดไม้

คำชี้แจง

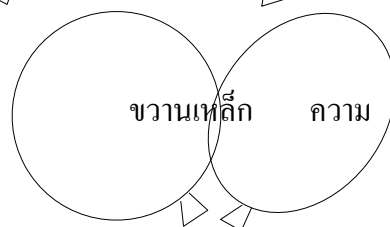
นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำตอบให้ถูกต้อง

๑. ชายตัดไม้ทำอะไรตกกลงไปในน้ำ ☀️

๒. ใครมาช่วยชายตัดไม้ล้มขวาน ☀️

ข้อสำคัญ

๓. ชายตัดไม้ได้อะไรกลับบ้านไปบ้าง ☀️

๔. นิทานเรื่องนี้ ให้ข้อคิดในเรื่องใด ☀️

๕. ถ้าทุกคนในโรงเรียนมีนิสัยเหมือนคนตัดไม้ จะเป็นอย่างไร ☀️

แบบฝึกที่ ๒.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดไม้

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

.....
.....

๒. ใครเป็นผู้มีความซื่อสัตย์

.....

๓. นักเรียนควรปฏิบัติตนตามแบบใคร

.....
.....

๔. ใครมีนิสัยโลภมาก

.....
.....

๕. ใครเป็นผู้มีความเมตตา

.....
.....

แบบฝึกที่ ๒.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดไม้

คำชี้แจง

นักเรียนขีด ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และขีด ✗ หน้าข้อความที่ผิด

..... ๑. ชายคนที่ ๑ ทำขวานตกน้ำไปเพราะเหตุใด

..... ๒. เพราะเหตุใดชายตัดไม้คนที่ ๑ จึงไม่รับของที่ไม่ใช่ของตนเอง

..... ๓. เพราะเหตุใดชายตัดไม้ จึงได้รับขวานทองและขวานเงินกลับไปบ้าน

..... ๔. เพราะเหตุใดเทพารักษ์จึงไม่ให้ขวานทองกับเพื่อนของชายคนตัดไม้

..... ๕. เทพารักษ์จะให้ความช่วยเหลือกับผู้ใด

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๒.๑ - ๒.๕
แบบฝึกที่ ๒.๑

- ๑ . เทพารักษ์ (ค)
 ๒ . ชื่อสัตย์สุจริต (ข)
 ๓ . ประพฤติ (ก)
 ๔ . ปลอบโยน (จ)
 ๕ . คร่ำครวญ (ง)

แบบฝึกที่ ๒.๔

๑. ทำขวานหลุดมือ
 ๒. เพราะไม่โลภมาก
 ๓. เพราะมีความซื่อสัตย์
 ๔. เพราะโกหก
 ๕. คนซื่อสัตย์

แบบฝึกที่ ๒.๒

- ก. ๕
 ข. ๔
 ค. ๑
 ง. ๒
 จ. ๓

แบบฝึกที่ ๒.๕

๑. ✓
 ๒. ✗
 ๓. ✗
 ๔. ✗
 ๕. ✓

แบบฝึกที่ ๒.๓

๑. ขวานเหล็ก
 ๒. เทพารักษ์
 ๓. ขวานทอง ขวานเงิน ขวานเหล็ก
 ๔. ความซื่อสัตย์
 ๕. มีความสุข

บทอ่านนิทาน เรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว..... มีขุนน้อยตัวหนึ่งกำลังบินไปรอบ ๆ ตัวสิงโตเจ้าป่า
 ที่กำลังหลับใหลอยู่ สิงโตรู้สึกรำคาญจึงตีขุนน้อยตัวนั้น แต่ก็ไม่สำเร็จ
 ขุนจึงบินพุ่งเข้าไปกัดที่แก้มของสิงโต
 ต่อมาขุนน้อยก็ไปบินสร้างความรำคาญที่รอบ ๆ จมูกของสิงโตอีก
 สิงโตพยายามตีขุนอีกแต่ก็ไม่สำเร็จตามเคย ขุนน้อยจึงกัดเข้าที่จมูกของสิงโต
 ขุนน้อยภูมิใจในผลงานของตัวเองมากที่สามารถสร้างความรำคาญและกัดสิงโตได้
 จึงพูดกับสิงโตว่า “ท่านสิงโต.. ถึงท่านจะเป็นถึงเจ้าป่า...
 แต่โยท่านจึงถูกขุดตัวเล็ก ๆ อย่างเข้ากัดได้”
 สิงโตรำคาญขุนจึงแกล้งเดินเข้าไปในป่าที่เต็มไปด้วยไผ่เมงมุ่ม
 และในที่สุดขุนน้อยก็บินไปติดกับไผ่เมงมุ่มเข้า
 และไม่สามารถที่จะแกะตัวเองออกจากไผ่เมงมุ่มนั้นได้
 “เหนียวนุ่มจริง ๆ” เมงมุ่มกล่าวหลังจากที่มันได้กินขุนน้อยเข้าไปแล้ว
 และคิดว่า..“ขุนน้อยที่สามารถกัดสิงโตได้...แต่มันก็ไม่สามารถที่จะกัดเมงมุ่มได้”

ที่มา: พ.ศรีสมิต. (๒๕๔๖)

แบบฝึกที่ ๓.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทาน
เรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนโยงเส้นคำที่ขีดเส้นใต้กับความหมายให้สัมพันธ์กับข้อความทางด้านขวามือ

๑. สิงโตรู้สึกรำคาญจึงตีขุนน้อยตัวนั้น ก

นอนหลับอย่างสนิท

๒. ขุนน้อยบินไปติดกับใยแมงมุม ข.

ตัวที่มีอำนาจเหนือสัตว์อื่นๆ

๓. ท่านสิงโตถึงท่านจะเป็นถึงเจ้าป่า ค.

จึงขาดยาก, ไม่ย่ำ, ไม่เปื้อย

๔. “เหนียวนุ่มจริงๆ” แมงมุมกล่าว ง.

สิ่งที่เป็นคนเล็กๆ บาง ๆ

๕. สิงโตเจ้าป่ากำลังหลับไหล จ.

กวนใจ, ไม่สบายใจ

แบบฝึกที่ ๓.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ถูกต้อง

๑. ยุงกัดที่จมูกสิงโต

๒.

สิงโตเดินเข้าไปในป่าที่ใบเมงมูมมากมาย

๓.

เมงมูมกินยุงน้อยนาราคาญ

๔.

ยุงกัดที่แก้มสิงโต

๕. ยุงภูมิใจในความสามารถของตนเองที่กัดสิงโตได้

๑. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

ก. ๑ ๒ ๓ ๔ ๕

ข. ๔ ๑ ๕ ๒ ๓

ค. ๔ ๕ ๓ ๑ ๒

ง. ๓ ๔ ๑ ๕ ๒

๒. เหตุการณ์ใดสร้างความรำคาญให้กับสิงโต

ก. ๑ ๔ ข. ๒ ๓ ค. ๔ ๕ ง. ๑ ๓

๓. เหตุการณ์ใดสร้างความภูมิใจให้กับยุง

ก. ๒ ๓ ข. ๔ ๕ ค. ๑ ๔ ง. ๓ ๕

๔. เหตุการณ์ใดแสดงถึงความฉลาดของสิงโต

ก. ๑ ข. ๒ ค. ๓

ง. ๔

๕. เหตุการณ์ใดเป็นตอนจบของนิทาน เรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา

ก. ๑ ข. ๒ ค. ๓

ง. ๔

แบบฝึกที่ ๓.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง สิงโตเข้าป่า

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้จากเนื้อเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง

๑. บอกพฤติกรรมของขง ๒. บอกลักษณะนิสัยของสิงโต

.....

.....

.....

.....

๓. สิงโตใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

.....

.....

๔. บอกสิ่งที่สร้างความภูมิใจให้กับขง

.....

.....

๕. ถ้านักเรียนเป็นขงจะภูมิใจกับสิ่งที่ทำ
หรือไม่.....

.....

แบบฝึกที่ ๓.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง สิงโตเข้าป่า

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ถ้าตอบ ใช่ ให้ระบายสี ม่วง ในวงกลม ถ้าตอบว่า ไม่ใช่ ให้ระบายสี เขียว ในวงกลม

๑. ถ้านักเรียนเป็นขง นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมเหมือนขง
ใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

๒. ถ้านักเรียนเป็นสิงโตนักเรียนจะโกรธและไล่ตบขงให้ได้
ใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

๓. ถ้านักเรียนเป็นขงจะไม่สร้างความรำคาญให้ผู้อื่น
ใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

๔. ถ้านักเรียนเป็นแมงมุมนักเรียนจะหัวเราะเสียงดังเมื่อกินขงได้
ใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

๕. จากเรื่อง สิงโตเข้าป่า การกระทำของขงเป็นสิ่งที่ไม่ควร
ทำใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

แบบฝึกที่ ๓.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

๑. จากนิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนใด.....

.....

๒. ใครมีนิสัยเกร.....

๓. ยูงได้รับผลกระทบจากการกระทำนี้อย่างไร.....

๔. การแสดงออกของยูงกับสิงโตเป็นอย่างไร.....

๕. สาระสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร.....

.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๓.๑ - ๓.๕

แบบฝึกที่ ๓.๑

- ๑ . (จ)
- ๒ . (ง)
- ๓ . (ข)
- ๔ . (ค)
- ๕ . (ก)

แบบฝึกที่ ๓.๔

๑. ไม่
๒. ไม่
๓. ใช่
๔. ไม่
๕. ไม่

แบบฝึกที่ ๓.๒

๑. ข
๒. ก
๓. ก
๔. ข
๕. ก

แบบฝึกที่ ๓.๕

๑. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
๒. ยุง
๓. เสียชีวิต
๔. เยาะเย้ยสิงโต
๕. การมีสติปัญญาสามารถแก้ปัญหาได้

แบบฝึกที่ ๓.๓

๑. ยุงสร้างความรำคาญให้กับสิงโต
๒. นกตาด
๓. เดินเข้าไปในป่าที่มีใยแมงมุม
๔. สามารถกัดและสร้างความรำคาญให้กับสิงโตได้
๕. ไม่ภูมิใจ

บทอ่านนิทาน เรื่อง “หมีกับนักเดินทาง”

กาลครั้งหนึ่ง... มีชายสองคนเป็นเพื่อนกัน เขากำลังเดินทางไปตามทางในป่าใหญ่
 ทันใดนั้น คนหนึ่งเห็นหมิดัวหนึ่งกำลังวิ่งตรงเข้ามา... ที่เขาทั้งสอง
 เขารีบปีนขึ้นต้นไม้ไปอย่างรวดเร็วและซ่อนตัวอยู่ระหว่างกิ่งไม้ โดยไม่ได้บอกกับเพื่อน
 ส่วนอีกคนหนึ่งนั้น กว่าจะรู้ถึงอันตรายก็สายเสียแล้ว
 จึงล้มตัวลงนอนราบกับพื้น แกล้งทำเป็นตายแล้ว
 หมิดัวเข้ามาใกล้และใช้จมูกคุณที่ตัวของเขาคมไปทั่ว ๆ
 ชายผู้นั้นนอนกลั้นหายใจนิ่ง ในไม่ช้าหมิดัวก็เดินอ้ออ้ายจากไป
 เพราะว่ามีจะไม่แตะต้องคนตาย เมื่อชายอีกคนหนึ่งแน่ใจว่าหมิดัวได้จากไปแล้ว
 เขาจึงได้ลงมาจากต้นไม้และเดินไปหาเพื่อนพลางถามว่า
 “บอกเข้ามาหน่อยซิว่า หมิดัวกระซิบบอกอะไรที่หูของท่านหรือ ...เพื่อนรัก”
 “ได้สิ หมิดัวให้คำแนะนำกับข้าว่า...
 “อย่าได้ร่วมเดินทางไปกับเพื่อนที่ได้ละทิ้งเราไป... ในยามที่เรามีอันตรายเข้ามาใกล้”

ที่มา: พ.ศรีสมิต. (๒๕๔๖)

แบบฝึกที่ ๔.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำ
จากนิทาน เรื่อง หมีกกับนักเดินทาง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำอ่านทางด้านซ้ายมือ และขีดเส้นโยงความหมายให้สัมพันธ์
กับข้อความทางด้านขวามือ

๑. เพื่อนรัก อ่านว่า ก

การพูดเบาๆ

๒. อันตราย อ่านว่า ข

เร่งรีบ

๓. รวดเร็ว อ่านว่า ค

คนสนิทกัน

๔. อู้อ้อย อ่านว่า ง

เซื่องช้า

๕. กระซิบ อ่านว่า จ

นำกล้ว

แบบฝึกที่ ๔.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง หมีกับนักเดินทาง

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วนำไปเขียนใหม่ให้ถูกต้องตามลำดับเหตุการณ์

เขารีบปีนขึ้นต้นไม้ไปอย่างรวดเร็ว

หมีได้ให้คำแนะนำกับข้าว่า.....

หมีกำลังวิ่งตรงเข้ามา

ในไม่ช้าหมีก็เดินอู้อายจากไป

ล้มตัวลงนอนราบกับพื้นแกล้งทำเป็นตาย

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

แบบฝึกที่ ๔.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง หมีกับนักเดินทาง

คำชี้แจง

นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท X ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้อง

๑. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงสัตว์ ชนิดใด
  - ก. หมี
  - ข. เสือ
  - ค. หมีขี้วโลก

๒. ชายทั้งสองมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร
  - ก. เป็นพี่น้องกัน
  - ข. เป็นเพื่อนกัน
  - ค. เป็นพ่อลูกกัน

๓. นิทานเรื่องนี้ หมี ไม่ชอบสิ่งใด
  - ก. คนที่เป็นเพื่อนกัน
  - ข. คนที่วิ่งหนี
  - ค. คนที่ตายแล้ว

๔. ชายที่วิ่งหนีไปขึ้นต้นไม้มีนิสัยอย่างไร
  - ก. เห็นแก่ตัว
  - ข. ชอบปีนต้นไม้
  - ค. รักธรรมชาติ

๕. เราได้ประโยชน์จากการอ่านนิทานเรื่องนี้ เกี่ยวกับการคบเพื่อนอย่างไร
  - ก. เพื่อนที่ดีต้องรักธรรมชาติเหมือนกัน
  - ข. เพื่อนที่หนีเอาตัวรอดยอมไม่ใช่เพื่อนแท้
  - ค. เราจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีเพื่อนช่วย

แบบฝึกที่ ๔.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง หนีกับนักเดินทาง

คำชี้แจง

นักเรียนโยงเส้นจับคู่ข้อความที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผลกัน

๑. ชายที่ปีนต้นไม้หนีอย่างรวดเร็ว
โดยไม่บอกเพื่อนที่มาด้วยกัน

ก. นลาด มีสติ

๒. ชายที่นอนราบลงกับพื้น แกล้งตาย ข. เห็นแก่ตัว

๓. หนีใช้จมูกดมไปทั่ว ๆ แล้วเดินจากไป

ค. ตัวอ้วนใหญ่

๔. หนีเดินอู้อ้าย

ง. ทำให้หนีคิดว่าตาย

แล้ว

๕. ชายผู้นั้นนอนกลิ้งลมหายใจ จ. หนีไม่ชอบคนตาย

แบบฝึกที่ ๔.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง หมีกับนักเดินทาง

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านนิทานเรื่องหมีกับนักเดินทาง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นิทานเรื่องหมีกับนักเดินทางตรงกับสุภาษิตใด.....

.....

๒. เพื่อน หมายถึงคนที่มีลักษณะอย่างไร.....

.....

๓. ถ้านักเรียนเป็นชายคนที่หนึ่งนักเรียนควรจะทำอย่างไร จึงจะถูกต้อง.....

.....

๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร.....

.....

๕. เพื่อนที่ดีควรปฏิบัติตนอย่างไร.....

.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๔.๑ - ๔.๕
แบบฝึกที่ ๔.๑

- ๑ . เพื่อน - รัก (ค)
 ๒ . อัน - ตะ - ราย (จ)
 ๓ . รวด - เร็ว (ข)
 ๔ . อู้ย - อ้าย (ง)
 ๕ . กระ - ซิบ (ก)

แบบฝึกที่ ๔.๔

๑. ข
 ๒. ก
 ๓. จ
 ๔. ค
 ๕. ง

แบบฝึกที่ ๔.๒

๑. หมีกำลังวิ่งตรงเข้ามา
 ๒. เขารีบป็นขึ้นต้นไม้ไปอย่างรวดเร็ว
 ๓. ล้มตัวลงนอนราบกับพื้น
 แกล้งทำเป็นตาย
 ๔. ในไม่ช้าหมีกก็เดินอ้อยอัยจากไป
 ๕. หมีได้ให้คำแนะนำกับข้าว่า.....

แบบฝึกที่ ๔.๕

๑. เพื่อนกินหาง่ายเพื่อนตายหายาก
 ๒. ต้องคอยช่วยเหลือกัน
 ๓. รีบเตือนให้เพื่อนรู้ตัวว่าหมีกำลังมา
 ๔. เพื่อนที่หนีเอาตัวรอดยอมไม่ใช่เพื่อนแท้
 ๕. ควรช่วยเหลือกัน

แบบฝึกที่ ๔.๓

๑. ก
 ๒. ข
 ๓. ค
 ๔. ก
 ๕. ข

บทอ่านนิทาน เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกำลังเดินเล่น...

ผ่านเข้าไปยังสวนผลไม้

จนกระทั่งมาถึงพวงองุ่นพวงหนึ่งเพียงสุกเต็มที่ ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน

“มันจะช่วยดับกระหายของข้าได้” สุนัขจิ้งจอกกล่าว

มันถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมา...และกระโดด

แต่มันก็พลาด ไม่สามารถเก็บองุ่นพวงนั้นได้

มันทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จ ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันพยายามอยู่เช่นนั้น

หลังจากที่มันไม่ได้กินอาหารต่อใจชิ้นนั้น

สุดท้ายมันก็ต้องยอมแพ้ และเดินกลับออกมา

พร้อมเอ่ยออกมาว่า... “ฉันมั่นใจว่ามันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

ที่มา: พ.ศรีสมิต. (๒๕๔๖)

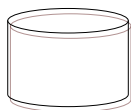

แบบฝึกที่ ๕.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

คำชี้แจง

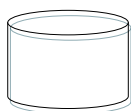
นักเรียนใส่ตัวเลขใน เรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

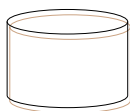
ก. สุนัขจิ้งจอกไม่ได้กินอาหารชิ้นนั้น

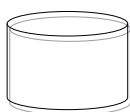
ข. “ฉันแน่ใจว่ามันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ๆ”

ค. สุนัขจิ้งจอกถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมา...และกระโดด

ง. สุนัขจิ้งจอกพลาดไม่สามารถเก็บองุ่นพวงนั้นได้

จ. “องุ่นช่วยดับกระหายเข้าได้”

แบบฝึกที่ ๕.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เพราะเหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงพูดว่า “มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

.....
 .....

๒. สุนัขจิ้งจอก ต้องการอะไร

.....
 .....

๓. สุนัขจิ้งจอกทำอะไรเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

.....
 .....

๔. สุนัขจิ้งจอกมีนิสัยที่ได้อย่างไร

.....
 .....

๕. สาระสำคัญของนิทานเรื่องนี้ คืออะไร

.....
 .....

แบบฝึกที่ ๕.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

คำชี้แจง

นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องมาเติมในประโยคให้ได้ใจความสมบูรณ์

๑. ต้นองุ่นอยู่ที่ใด.....
(อยู่ในสวนผลไม้, อยู่ในป่า)
๒. เพราะเหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงอยากกินองุ่น.....
(“หิวข้าว”, “หิวน้ำ”)
๓. เพราะเหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงกระโดดเก็บพวงองุ่นไม่ได้.....
(เพราะองุ่นอยู่สูง, เพราะกระรอกเก็บองุ่นได้ก่อน)
๔. สุนัขจิ้งจอกทำเช่นเดิมอีกครั้งแล้วครั้งเล่าแสดงให้เห็นว่าสุนัขจิ้งจอกมีนิสัยอย่างไร
(รู้จักการรอคอย, มีความพยายาม)
๕. สุดท้ายสุนัขจิ้งจอกเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่า...มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”
(ปลอบใจตนเอง, องุ่นเปรี้ยวจริง ๆ)

แบบฝึกที่ ๕.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

คำชี้แจง

นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องสุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น ดังต่อไปนี้

๑. “สุนัขจิ้งจอกทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จครั้งแล้วครั้งเล่าที่...” นักเรียนคิดว่า การกระทำนี้ของสุนัขจิ้งจอกแสดงว่ามันมีนิสัยอย่างไร

.....

.....

๒. สุนัขจิ้งจอกคิดว่าหากได้กินผลองุ่นแล้วมันจะเป็นอย่างไร

.....

.....

๓. พวงองุ่นพวงหนึ่งเพิ่งสุกเต็มที่ ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน สุนัขจิ้งจอกใช้วิธีใดเพื่อให้ได้อองุ่นมากิน

.....

.....

๔. สุนัขจิ้งจอกมีความพยายามแต่ก็ละความพยายามโดยให้เหตุผลว่า

.....

.....

๕. ถ้านักเรียนเป็นสุนัขจิ้งจอกจะใช้วิธีใดให้ได้กินองุ่น

.....

.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๕.๑ - ๕.๕
แบบฝึกที่ ๕.๑

๑. จิ้ง-จอก = สุนัขจิ้งจอก
๒. อะ-หฺงุ่น = ชื่อไม้เถา
๓. กระ-หาย = หิว
๔. พะ-ยา-ยาม = มานะบากบั่น
๕. รด-เปรี้ยว = มีรสคล้ายรสมะนาว

แบบฝึกที่ ๕.๒

๑. ๕
๒. ๔
๓. ๒
๔. ๓
๕. ๑

แบบฝึกที่ ๕.๓

๑. ปล่อยให้ตนเองที่ไม่สามารถเก็บองุ่น
กินได้
๒. เก็บองุ่น
๓. กระโดด
๔. มีความพยายาม
๕. การทำสิ่งใดหากไม่สำเร็จ
ควรยอมรับแต่โดยดี

แบบฝึกที่ ๕.๔

๑. อยู่ในสวนผลไม้
๒. หิวน้ำ
๓. เพราะองุ่นอยู่สูง
๔. มีความพยายาม
๕. ปล่อยให้ตนเอง

แบบฝึกที่ ๕.๕

๑. มีความพยายาม
๒. มันจะช่วยดับกระหายได้
๓. กระโดด
๔. องุ่นมันคงมีรสเปรี้ยวแน่นอน
๕. ใช้ไม้สอยผลองุ่น หรือ อื่น ๆ
ตามความคิดของนักเรียน

บทอ่านนิทาน เรื่อง “ม้ากับลา”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...มีชายพ่อค้าคนหนึ่งนำของไปขายต่างเมือง
คิดจะถนอมม้าไว้ใช้ เมื่อถึงคราวจำเป็น จึงเอาสินค้าทั้งหมดใส่หลังลา
ส่วนม้านั้นปล่อยให้เดินตัวเปล่า

ลาถูกบรรทุกของหนัก ๆ ก็ล้มเจ็บลง มันพูดกับม้าว่า

“ช่วยแบ่งของไปจากหลังข้าบ้างเถิด ข้าไปไม่ไหวแล้ว

ถ้าท่านช่วยแบ่งเบาภาระไปบ้าง ข้าคงจะหายเจ็บกลับมามีแรงขึ้นบ้าง

แล้วข้าจะเอาของกลับมาใส่หลังข้าดังเดิม

ถ้าท่านไม่ช่วยข้า ข้าคงต้องตายเป็นแน่”

แต่ม้าก็ไม่ฟังเสียงขอร้อง กลับบอกกับลาว่า ให้ทนไปก่อนเถิด

ลา ก็เลยไม่พูดอะไรอีก อุตส่าห์เดินต่อไปไม่ช้าก็หมดแรงล้มลงตาย

เจ้าของก็แก้เอาสินค้าบนหลังลา เอามาใส่หลังม้า

แถมยังเอาศพลาบรรทุกเพิ่มเข้าไปอีกด้วย ม้าครางว่า

“พุทโธเอ๋ย เรานี่ช่างชั่วเสียจริง ๆ ไม่เห็นใจผู้อื่น

เดี๋ยวนี้ถูกบรรทุกของหนักแล้วมีหน้าข้า...ยังมีศพลาเพิ่มขึ้นอีกเสียด้วย”

ที่มา: พ.ศรีสมิต. (๒๕๔๖)

แบบฝึกที่ ๖.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำ
จากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนคำอ่านความหมายทางด้านขวามือ มาเขียนให้ตรงกับคำอ่าน
และความหมายทางด้านซ้ายมือ

๑. ถนอม อ่านว่า..... ความหมาย.....	อูด-สำ พุดอ่อนวอน
๒. สิ้นค้า อ่านว่า..... ความหมาย.....	ละ-หนอม รักษาไว้อย่างดี
๓. ขอร้อง อ่านว่า..... ความหมาย.....	สิน-ค้า ของที่จะนำไปค้าขาย
๔. บรรทุก อ่านว่า..... ความหมาย.....	ขอ-ร้อง แยกขน
๕. อูดสำห์ อ่านว่า..... ความหมาย.....	บัน-ทุก ตั้งใจ

แบบฝึกที่ ๖.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

- 🔔 ลาขอร้องให้ม้าแบ่งของที่บรรทุกไปบ้างแต่ม้าก็ไม่ฟังเสียงขอร้อง
- 🔔 เจ้าของก็แก้เอาสินค้าบนหลังลามาใส่หลังม้า
- 🔔 ชายพ่อค้าคนหนึ่งนำของไปขายต่างเมือง
- 🔔 ลาก็เลยไม่พูดอะไรอีกอดสำห้เดินต่อไปในไม่ช้าก็หมดแรงล้มลงตาย
- 🔔 ลาบรรทุกของหนัก ๆ ก็ล้มเจ็บลง

นักเรียนนำข้อความด้านบนมาเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

แบบฝึกที่ ๖.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่อง ม้ากับลา

๑. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงตัวละครใดบ้าง.....
๒. ลาขอร้องม้าเรื่องอะไร.....
๓. ม้า มีนิสัยอย่างไร.....
๔. เกิดอะไรขึ้นกับลา.....
๕. ถ้านักเรียนเป็นม้าจะช่วยลาหรือไม่.....
เพราะเหตุใด.....

แบบฝึกที่ ๖.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

คำชี้แจง

นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (ในวงเล็บ) ไปเติมลงในช่องว่าง

(ลาจะไม่ตาย ,ม้าไม่ต้องบรรทุกสินค้าและศพลลา) (ต้องการถนอมม้าไว้)

(ล้มเจ็บลง) (ให้ช่วยแบ่งของไปจากหลัง) (ให้ม้าบรรทุกสินค้าแทนลา)

๑. เพราะเหตุใดพ่อค้าจึงไม่ใช้ม้าขนสินค้า
๒. เกิดอะไรขึ้นกับลาเมื่อนอนของหนัก ๆ
๓. ลาขอร้องม้าเรื่องอะไร
๔. เจ้าของทำอย่างไรกับสินค้าเมื่อลาตายลง
๕. ถ้าม้าช่วยลาบรรทุกสินค้า จะเป็นอย่างไร

แบบฝึกที่ ๖.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง ม้ากับลา

๑. ผลจากการความต้องการถนอมม้าทำให้พ่อค้าต้องเสียสิ่งใด.....
๒. ลา มีนิสัยอย่างไร.....
๓. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดม้าจึงไม่ยอมช่วยลาบรรทุกสินค้า.....
๔. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา.....
๕. ถ้านักเรียนเป็นม้าจะอย่างไร.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๖.๑ - ๖.๕

แบบฝึกที่ ๖.๑

๑. ณะ - หนอม = รักษาไว้อย่างดี
๒. สิ้น - คำ = ของที่จะนำไปค้าขาย
๓. ขอ - ร้อง = พูดอ้อนวอน
๔. บั้น - ทุก = แยกชน
๕. อุด - ต่ำ = ตั้งใจ

แบบฝึกที่ ๖.๒

๑. ชายพ่อค้าคนหนึ่งนำของไปขาย
ต่างเมือง
๒. ลาบรรทุกของหนัก ๆ ก็ล้มเจ็บลง
๓. ลาขอร้องให้ม้าแบ่งของที่บรรทุก
ไปบ้างแต่ม้าก็ไม่ฟังเสียงขอร้อง
๔. ลาก็เลยไม่พูดอะไรอีกอุตสาหะเดินต่อไป
ในไม่ช้าก็หมดแรงล้มลงตาย
๕. เจ้าของก็แก้เอาสินค้าบนหลัง ลา
มาใส่หลังม้า

แบบฝึกที่ ๖.๓

๑. ก
๒. ก
๓. จ
๔. ง
๕. ข

แบบฝึกที่ ๖.๔

๑. ต้องการถนนม้าไว้
๒. ล้มเจ็บลง
๓. ให้ช่วยแบ่งของไปจากหลัง
๔. ให้ม้าบรรทุกสินค้าแทนลา
๕. ลาจะไม่ตาย, ม้าไม่ต้องบรรทุก
สินค้าและศพลา

แบบฝึกที่ ๖.๕

๑. เสียลา
๒. อดทน
๓. ม้าเห็นแก่ตัว, ม้ากลัว ลำบาก กลัวหนัก,
ม้าไม่มีน้ำใจ, อื่น ๆ ที่นักเรียน
แสดงความคิด
๔. การไม่มีน้ำใจสุดท้ายเราเองต้องทำเอง
๕. ช่วยลาบรรทุกสินค้า, อื่น ๆ ที่นักเรียน
แสดงความคิด

บทอ่านนิทาน เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...มีสุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

อาศัยอยู่ด้วยกันฉันเพื่อน

นกอินทรีทำรังอยู่บนยอดไม้ ส่วนสุนัขจิ้งจอก ขุดโพรงอาศัยอยู่ที่โคนต้นไม้

อยู่มาวันหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกออกไปหากิน

นกอินทรีหาอาหารไม่ได้จึงไม่มีอะไรที่จะให้พวกลูก ๆ ของมันกิน

มันจึงบินโฉบลงมา คาบเอาลูกของสุนัขจิ้งจอกขึ้นไปไว้ในรัง

หวังจะให้มันเป็นอาหารแก่ลูก ๆ ตนคิดเข้าข้างตัวเองว่าถึงอย่างไร

สุนัขจิ้งจอกก็งัดขึ้นมาแก้แค้น

และทำอะไรมันไม่ได้ เพราะมันอยู่ในที่ที่สูงกว่า

ครั้นเมื่อแม่สุนัขจิ้งจอกกลับมาเห็นลูกหายไป

และรู้ว่านกอินทรีบินลงมาคาบเอาลูกของตัวเองไปก็ต่อว่านกอินทรีและขอร้องให้

นกอินทรีส่งลูกของตนคืนมาให้เสียแต่โดยดี

แต่นกอินทรีก็ทำเป็นเพิกเฉยไม่สนใจ

สุนัขจิ้งจอกเห็นว่าการขอร้องนกอินทรีไร้ผล

จึงวิ่งไปที่แท่นบูชาบริเวณทุ่งใกล้ ๆ

และคาบคบไฟที่เขาจุดเผาแพะในพิธีบวงสรวง

และเอากลับมาจุดไฟบริเวณ โคนต้นไม้ที่นั่น จนไฟลุกควันโหมง

นกอินทรีเห็นที่ไม่ได้การ กลัวลูกน้อยและรังของตนจะถูกไฟเผา

จึงยอมนำเอาลูกสุนัขจิ้งจอกกลับมาคืนแม่ของมันแต่โดยดี

แบบฝึกที่ ๗.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทาน
เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

คำชี้แจง

นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำกับความหมาย

๑. “นกอินทรีทำเป็นเพิกเฉยไม่สนใจ”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึง.....

โผลงมากกว่าเอาสิ่งของไป

๒. “หมาป่าจูดไฟโคนต้นไม้ไฟลุกควนโขมง”

คำว่า “โขมง” มีความหมายว่าอย่างไร

ช่องที่ตกลงไป

๓. “นกอินทรีบินโฉบมาคาบลูกสุนัขจิ้งจอก

ขึ้นไปไว้ในรัง” คำว่า “โฉบ” หมายความว่า
อย่างไร

เสมอเหมือน

๔. “สุนัขจิ้งจอกชุดโพรงอาศัยอยู่ที่โคนต้นไม้”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึง.....

ไม่เอาใจใส่, ละเลย, ไม่นำพา

๕. “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรีอาศัยอยู่ด้วยกันฉันทันเพื่อน”

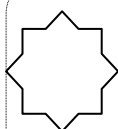
คำที่เส้นใต้หมายถึง.....

พลุ่งออกมาพร้อมกันมาก ๆ

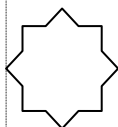
แบบฝึกที่ ๗.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

คำชี้แจง

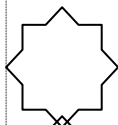
นักเรียนใส่ตัวเลข ๑-๕ ใน เรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

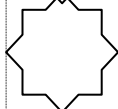
ก. นกอินทรีหาอาหารไม่ได้จึงไม่มีอะไรให้ลูก ๆ ของมันกิน มันจึงบินโฉบลงมาคาบเอาลูกสุนัขจิ้งจอกขึ้นไปไว้บนรัง

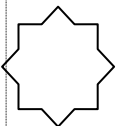
ข. นกอินทรีกลัวลูกน้อยและรังของมันถูกไฟเผา จึงขอมนำลูกสุนัขจิ้งจอกกลับมาคืนแม่ของมันแต่โดยดี

ค. สุนัขจิ้งจอกจุดไฟบริเวณโคนต้นไม้ นั่นจนไฟลุกลามไหม้

ง. นกอินทรีทำรังอยู่บนยอดไม้ ส่วนสุนัขจิ้งจอกจุดไฟตรงอาศัยอยู่ที่โคนต้นไม้

จ. สุนัขจิ้งจอกวิ่งไปที่แท่นบูชาบริเวณทุ่งใกล้ ๆ และคาบคอปไฟที่เขาจุดเผาพะ
ในพิธีบวงสรวง

แบบฝึกที่ ๗.๓ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

คำชี้แจง

นักเรียนขีด ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และขีด ✗ หน้าข้อความที่ผิด

..... ๑. นกอินทรีทำรังอยู่บนยอดไม้ ส่วนสุนัขจิ้งจอกขุดโพรงอาศัยอยู่ที่โคนต้นไม้
ใกล้ ๆ กัน

..... ๒. สุนัขจิ้งจอกวิ่งไปที่แท่นบูชาบริเวณทุ่งใกล้ ๆ และคาบคบไฟที่เขาจุดเผาไม้
ในพิธีบวงสรวง

..... ๓. นกอินทรีหาอาหารไม่ได้จึงไม่มีอะไรให้ลูก ๆ ของมันกิน มันจึงบินโฉบลงมา
คาบเอาลูกสุนัขจิ้งจอกขึ้นไปไว้บนรัง

..... ๔. สุนัขจิ้งจอกร้องไห้เสียใจที่นกอินทรีกินลูกของสุนัขจิ้งจอกตาย

..... ๕. สุนัขจิ้งจอกจุดไฟบริเวณโคนต้นไม้ นั่น จนไฟลุกลามไหม้

แบบฝึกที่ ๗.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สุนัขจิ้งจอกเป็นอะไรกับนกอินทรี

.....

๒. เหตุใดนกอินทรีจึงคาบลูกของสุนัขจิ้งจอกไป

.....

๓. นกอินทรีมีนิสัยอย่างไร

.....

๔. เพราะอะไรนกอินทรีจึงคิดว่าสุนัขจิ้งจอกคงแก้แค้นนกอินทรีไม่ได้

.....

๕. ถ้านักเรียนเป็นนกอินทรีแล้วหาอาหารไม่ได้จะทำอย่างไร

.....

แบบฝึกที่ ๗.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

๑. จากพฤติกรรมของสุนัขจิ้งจอกแสดงให้เห็นถึงสิ่งใด.....

๒. ใครมีนิสัยเห็นแก่ตัว.....

๓. สุนัขจิ้งจอกมีนิสัยอย่างไร.....

๔. สุนัขจิ้งจอกทำอะไร นกอินทรีจึงขอมนำลูกมาคืนให้.....

๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทาน.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ๗.๑ - ๗.๕

แบบฝึกที่ ๗.๑

๑. ไม่เอาใจใส่, ละเลย, ไม่นำพา
๒. พลุ่ออกมาพร้อมกันมากๆ
๓. โพลงมากว่าเอาสิ่งของไป
๔. ช่องที่กลวงเข้าไป
๕. เสมอเหมือน

แบบฝึกที่ ๗.๒

- ก. ๒
- ข. ๕
- ค. ๔
- ง. ๑
- จ. ๓

แบบฝึกที่ ๗.๓

๑. X
๒. X
๓. ✓
๔. X
๕. ✓

แบบฝึกที่ ๗.๔

๑. เป็นเพื่อนกัน
๒. เพราะหาอาหารให้ลูกไม่ได้
๓. เห็นแก่ตัว
๔. เพราะคิดว่าตนเองอยู่ในที่ที่สูงกว่า
๕. บินไปหาอาหารที่ใหม่, ขอแบ่งอาหารจากสุนัขจิ้งจอก, อื่น ๆ ที่นักเรียนคิด

แบบฝึกที่ ๗.๕

๑. ความรักของแม่ที่มีต่อลูก
๒. นกอินทรี
๓. รักและหวงแหนลูก
๔. คาบคบไฟมาสุ่มที่โคนต้นไม้
๕. ให้ทุกซ์แก้ท่านทุกชั้นนั้นถึงตัว

บทอ่านนิทาน เรื่อง “ลากับหมาป่า”

ลาตัวหนึ่งกำลังกินหญ้าอยู่ในทุ่งหญ้าแห่งหนึ่ง

ถูกหมาป่าตัวหนึ่งคอยดักรับอยู่

ก็เลยแกล้งทำเป็นขาพิการ

เมื่อหมาป่าถามถึงเหตุความพิการของมัน

ลา ก็ตอบว่ามันเพิ่งเดินไปเหยียบหนามอันแหลมคมเข้า

และจะเป็นการฉลาดที่จะดึงหนามออกเสียก่อน

หากหมาป่าจะกินมันหนามอาจจะเข้าไปติดคอก็ได้

หมาป่าตกลงโดยทันที มันยกขาของลาขึ้น

แต่ในขณะที่มันกำลังตั้งใจหาหนามอยู่นั้น

ลา ก็เตะหนามันด้วยขาหลังทั้งสองและออกวิ่งหนีไปโดยเร็ว

หมาป่า งุนงงด้วยแรงเตะพลางพูดว่า “สมน้ำหน้าตัวข้าเอง ที่มัวแต่พยายาม

ใช้ศิลปะในการรักษา ในเมื่อพ่อเพียรสอนข้าให้มีความรอบรู้

ในด้านอาชีพของการฆ่าสัตว์เท่านั้น”

ที่มา: พ.ศรีสมิต. (๒๕๔๖)

แบบฝึกที่ ๘.๑ อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทาน
เรื่อง ลากับหมาป่า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้จากพจนานุกรม
และนำคำที่กำหนดให้มาแต่งประโยค

๑. ทันทิ ความหมาย .....
ประโยค.....
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
๒. งุนงง ความหมาย .....
ประโยค.....
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
๓. พยายาม ความหมาย .....
ประโยค.....
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
๔. เพียร ความหมาย .....
ประโยค.....
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
๕. รอบรู้ ความหมาย .....
ประโยค.....
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

แบบฝึกที่ ๘.๒ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำ
จากนิทาน เรื่อง ลากับหมาป่า

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

- ☺ ลาแกล้งทำเป็นขาพิการ
- ☺ หมาป่าตกลงจะตั้งหนามออกจากขาลา
- ☺ ลาตะแคงเข้าที่หน้าของหมาป่าด้วยขาหลังทั้งสองข้าง
- ☺ ลากำลังเดินอยู่ในทุ่งหญ้า
- ☺ หมาป่าโทษตัวเองที่ถูกลาหลอก

นักเรียนนำข้อความด้านบนมาเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

แบบฝึกที่ ๘.๔ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทาน เรื่อง ลากับหมาป่า

คำชี้แจง

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เพราะเหตุใดหมาป่าจึงไปดักจับลา

.....
 .....

๒. เพราะเหตุใดลาต้องใช้อุบายหลอกหมาป่า

.....
 .....

๓. หมาป่ายังไม่กินลาเพราะอะไร

.....
 .....

๔. จากเรื่อง ลากับหมาป่า ใครเป็นผู้มีความฉลาด

.....
 .....

๕. จากนิทานเรื่อง ลากับหมาป่า ให้ข้อคิดเรื่องใด

.....
 .....

แบบฝึกที่ ๘.๕ สรุปข้อคิดจากนิทาน เรื่อง ลากับหมาป่า

คำชี้แจง

นักเรียนขีด ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และขีด ✗ หน้าข้อความที่ผิด

- ..... ๑. ลาลาดจึงแกล้งทำเป็นขาพิการเพราะเหยียบหนาม
- ..... ๒. ลาใช้ไหวพริบในการเอาตัวรอดจากอันตรายได้
- ..... ๓. ลาพูดว่า “สมน้ำหน้าตัวข้าเองนัก” ที่ถูกหมาป่าจับกิน
- ..... ๔. จากเรื่องตรงกับสำนวน “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”
- ..... ๕. จากเรื่องตรงกับสำนวน “ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว”

เฉลยคำตอบแบบฝึกที่ ส.๑ - ส.๕
แบบฝึกที่ ส.๑

๑. ทันที = ในขณะที่
๒. งุนงง = งง, มีน
  - ๓ พยายาม = ทำโดยมานะบากบั่น
  ๔. เพียร = อุตสาหะ
  ๕. รอบรู้ = รู้หลายอย่าง

แบบฝึกที่ ส.๔

๑. จะกินลา
๒. ต้องการหนีหมาป่า
๓. กลัวหนามติดคอ
๔. ลา
๕. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

แบบฝึกที่ ส.๒

๑. ลากำลังเดินอยู่ในทุ่งหญ้า
๒. ลาแกล้งทำเป็นขาพิการ
๓. หมาป่าตกลงจะดึงหนามออกจากขาลา
๔. ลาตะแอกเข้าที่หน้าของหมาป่าด้วยขาหลังทั้งสองข้าง
๕. หมาป่าโหดตัวเองที่ถูกลาหลอก

แบบฝึกที่ ส.๕

๑. ✓
๒. ✓
๓. ✗
๔. ✓
๕. ✗

แบบฝึกที่ ส.๓

๑. ข.
๒. ข.
๓. ก.
๔. ข.
๕. ก.

แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน

คำชี้แจง

นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ทับอักษรที่อยู่หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด
ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดเป็นหลักการอ่านจับใจความโดยตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ก. ผลเป็นอย่างไร ข. ใครทำอะไร
ค. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง ง. ถูกทุกข้อ
๒. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการอ่านจับใจความ
- ก. อ่านอย่างรวดเร็ว ข. อ่านพร้อมกับเขียนเรื่องย่อ
ค. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ง. อ่านอย่างพิจารณา
๓. ข้อใดไม่ใช่เรื่องนิทาน
- ก. กระต่ายตื่นตูม ข. ม้ากับลา
ค. หมาป่ากับนกอินทรี ง. สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔ - ๑๐

คนตัดไม้กับสุนัขจิ้งจอก

คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกเข้าไปซ่อนที่ข้างกระท่อมเมื่อถูกขอความช่วยเหลือ พวกกล้าสัตว์
จึงหมาล่าเนื้อมาถึงก็ถามคนตัดไม้ว่าเห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ "ไม่เห็นเลยเพื่อนเอ๋ย"
คนตัดไม้ปฏิเสธแต่ก็ชี้นิ้วไปทางข้างกระท่อม พวกกล้าสัตว์ไม่เข้าใจสัญญาบอกไปนั้นจึงพากัน
กลับไป สุนัขจิ้งจอกรออยู่อีกสักครู่ก็ออกมาจากที่ซ่อนแล้ววิ่งผ่านหน้าคนตัดไม้ไป คนตัดไม้
จึงร้องขึ้นว่า "ข้าช่วยชีวิตเจ้าไว้ เจ้าไม่ขอบคุณเจ้าเลยหรือ" "ลีนของเจ้าไม่ตรงเหมือนนิ้วของเจ้า
เลยนะจะให้ขอบใจได้อย่างไร" สุนัขจิ้งจอกกล่าวแล้วก็วิ่งเข้าป่าไป

ที่มา: บันลือ อุตสาหจิต. (๒๕๓๖ หน้า ๒๓)

๔. คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกไปซ่อนที่ใด

ก. ข้างกระท่อม ข. หลุมหลบภัย

ค. ในกระท่อม ง. ในป่า

๕. ใครหมาล่าเนื้อ

ก. นายพรานป่า ข. คนเลี้ยงวัว

ค. พ่อค้าหาบเร่ ง. พวกกล้าสัตว์

๖. คนตัดไม้ตอบไม่เห็นสุนัขจิ้งจอก แต่ก็บอกไปอย่างไร

ก. ชี้นิ้วไปทางข้างกระท่อม ข. ชี้นิ้วไปในกระท่อม

ค. ชี้นิ้วไปทางป่าทึบ ง. บอกว่าอยู่ข้างกระท่อม

๗. พวกกล้าสัตว์เห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่

ก. เห็น ข. ไม่เห็น

ค. เห็นแต่สุนัขจิ้งจอกวิ่งหนีไปได้ ง. เห็นและฆ่าสุนัขจิ้งจอกตาย

๘. สุนัขจิ้งจอกขอบคุณคนตัดไม้หรือไม่ที่ช่วยชีวิตไว้

ก. ขอบคุณ ข. ไม่ขอบคุณ

ค. ขอบคุณอย่างซาบซึ้ง ง. ไม่ขอบคุณและพูดประชดสุนัขจิ้งจอก

๙. สุนัขจิ้งจอกเปรียบเทียบนิ้วของคนตัดไม้เป็นเสมือนอะไร

ก. ลีน ข. คางตา

ค. ปาก ง. ใจ

๑๐. สารสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ก. พวกกล้าสัตว์ใจร้าย ข. คนตัดฟืนมีความซื่อสัตย์

ค. คนตัดฟืนเชื่อถือไม่ได้

ง. พวกกล้าสัตว์เชื่อถือไม่ได้

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน

๑.	ง
๒.	ข
๓.	ค
๔.	ก
๕.	ง
๖.	ก
๗.	ข
๘.	ง
๙.	ก
๑๐.	ค

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ...๔. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง กระจ่างตื่นตูม	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่.....๕.....เดือน.มกราคม..... พ.ศ. ๒๕๕๘	เวลา ๐๕.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

.....
 มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
 ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
 คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
 ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
 และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้

๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๑ เรื่อง ทรายตื้นตื้น

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ

๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่น่าสนใจ
๒. ครูนำบัตรภาพ “ทรายตื้นตื้น” มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาเกี่ยวกับนิทาน “ทรายตื้นตื้น”

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “ทรายตื้นตื้น” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “ทรายตื้นตื้น”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก

๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “ทรายตื้นตื้น”
๒. บัตรภาพ “ทรายตื้นตื้น”

๓. บทอ่านนิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”

๔. แบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๑.๑ - ๑.๕	แบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
 .....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศสรารักษ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ..๔.. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่...๕.....เดือน.มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๘	เวลา ๐๕.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๒ เรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเทพารักษ์
๒. ครูนำบัตรภาพ “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน” มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาเกี่ยวกับนิทาน

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๒.๑ - ๒.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”
๓. บัตรภาพ “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดฟืน”
๕. แบบฝึกที่ ๒.๑ - ๒.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๒.๑ - ๒.๕	แบบฝึกที่ ๒.๑ - ๒.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๒.๑ - ๒.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศสรารักษ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ...๔. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่.....๑๒...เดือน..มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๘	เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

มาตรฐาน ท.๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๓ เรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม
๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสิงโตและสัตว์อื่น ๆ
๒. ครูนำบัตรภาพ “สิงโต” มาให้นักเรียนดูแล้วถามว่า มีนิทานเรื่องใดที่เกี่ยวกับสิงโตบ้าง โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำตอบ

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”
๓. บัตรภาพ “สิงโต”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “สิงโตเจ้าปัญญา”
๕. แบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๓.๑ - ๓.๕	แบบฝึกที่ ๓.๑ - ๓.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๓.๑ - ๓.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศรารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ...๔. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “หมิกับนักเดินทาง”	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่.....๑๒...เดือน..มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๘	เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล
ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๔ เรื่อง “หมีกับนักเดินทาง”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหมีและสัตว์อื่น ๆ
๒. ครูนำบัตรภาพ “หมีกับนักเดินทาง” มาให้นักเรียนดูแล้วพูดถึงลักษณะรูปร่างของหมี นิสยของหมีในลักษณะต่าง ๆ กับนักเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “หมีกับนักเดินทาง” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๔.๑ - ๔.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “หมีกับนักเดินทาง”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก
๔. ครูให้นักเรียนวาดรูปหมีในลักษณะที่นักเรียนชื่นชอบหรือตามจินตนาการ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “หมีกับนักเดินทาง”
๓. บัตรภาพ “หมีกับนักเดินทาง”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “หมีกับนักเดินทาง”
๕. แบบฝึกที่ ๔.๑ - ๔.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๔.๑ - ๔.๕	แบบฝึกที่ ๔.๑ - ๔.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๔.๑ - ๔.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
 .....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชติ อิศรารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ..๔.. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่...๑๓.....เดือน.มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๗	เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล
ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๕ เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหมีและสัตว์อื่น ๆ
๒. ครูนำบัตรภาพ “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น” มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะรูปร่างของสุนัขจิ้งจอกและรสชาติของผลองุ่น

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๕.๑ - ๕.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก
๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”
๓. บัตรภาพ “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น”
๕. แบบฝึกที่ ๕.๑ - ๕.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๕.๑ - ๕.๕	แบบฝึกที่ ๕.๑ - ๕.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๕.๑ - ๕.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศสรารักษ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓	
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ	จำนวน ..๔.. ชั่วโมง
เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “ม้ากับลา”	เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่...๑๓.....เดือน.มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๗	เวลา ๐๕.๓๐ - ๑๐.๓๐น

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
 คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๖ เรื่อง “ม้ากับลา”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับม้าและลา
๒. ครูนำบัตรภาพ “ม้ากับลา” มาให้นักเรียนดูแล้วพูดถึงนิทานที่มีม้ากับลาว่ามีเรื่องใดบ้าง

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “ม้ากับลา” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๖.๑ - ๖.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “ม้ากับลา”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก
๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง “ม้ากับลา”

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “ม้ากับลา”
๓. บัตรภาพ “ม้ากับลา”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “ม้ากับลา”
๕. แบบฝึกที่ ๖.๑ - ๖.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๖.๑ - ๖.๕	แบบฝึกที่ ๖.๑ - ๖.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๖.๑ - ๖.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
 .....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศรารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

จำนวน ...๔. ชั่วโมง

เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”

เวลา ๑ ชั่วโมง

สอนวันที่...๑๔.....เดือน..มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๘

เวลา ๐๕.๓๐ - ๐๖.๓๐ น.

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๗ เรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม
๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี
๒. ครูนำบัตรภาพ “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี” มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาถึงความแตกต่างระหว่างสุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรีว่ามีเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้รับในแบบฝึก
๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี
๓. บัตรภาพ “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี”
๕. แบบฝึกที่ ๑.๑ - ๑.๕

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๗.๑ - ๗.๕	แบบฝึกที่ ๗.๑ - ๗.๕	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๗.๑ - ๗.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
 .....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลี อิศสรารักษ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านศรีประชา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....

.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

จำนวน ...๔. ชั่วโมง

เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง “ลาถ้ำหมาป่า”

เวลา ๑ ชั่วโมง

สอนวันที่...๑๔.....เดือน..มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๕๘

เวลา ๐๕.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

มาตรฐาน ท.๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป ๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ป ๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป ๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป ๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล

ประกอบ

ป ๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านทำความเข้าใจความหมายของคำ
ตลอดจนจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ตอบคำถามเชิงเหตุผล
และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อ่านคำและบอกความหมายของคำจากนิทานที่อ่านได้
- ๒) ลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้
- ๓) สรุปสาระสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- ๔) ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้
- ๕) สรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน บทอ่านที่ ๘ เรื่อง “ลากับหมาป่า”

กระบวนการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้งครูควรดำเนินการคือ

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนให้นักเรียนทราบ
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีเด็กเก่ง ปานกลางและอ่อนรวมกันในกลุ่ม

๓. ครูให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้าและเลขา แล้วเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มส่งครู พร้อมกับตั้งชื่อกลุ่มเป็นชื่อเรื่องนิทานที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลากับหมาป่า
๒. ครูนำบัตรภาพ “ม้ากับลา” มาให้นักเรียนดูแล้วพูดถึงลักษณะนิสัยของลากับหมาป่าว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

๑. ครูนำบทอ่านจากนิทานเรื่อง “ลากับหมาป่า” แจกให้กลุ่มละ ๑ ใบ
๒. หัวหน้ากลุ่มออกมารับแบบฝึกทั้ง ๕ แบบฝึก
๓. ครูนำแบบฝึกที่ ๘.๑ - ๘.๕ มอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “ลากับหมาป่า”
๕. นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมในแบบฝึกที่ได้รับ
๖. นักเรียนที่ทำแบบฝึกเสร็จแล้วให้นำส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาและกิจกรรมการอ่านจับใจความในแต่ละแบบฝึก
๒. ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำจากการเฉลยคำตอบในแต่ละแบบฝึกนั้น ๆ
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง “ลากับหมาป่า”
๔. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความจากนิทาน จำนวน ๑๐ ข้อ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกที่ ๑ แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง “ลากับหมาป่า”
๓. บัตรภาพ “ลากับหมาป่า”
๔. บทอ่านนิทานเรื่อง “ลากับหมาป่า”
๕. แบบฝึกที่ ๘.๑ - ๘.๕
๖. แบบทดสอบการอ่านจับใจความจากนิทาน

การวัดและประเมิน

การวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
๑. ด้านความรู้: - ตอบคำถามจากแบบฝึก ที่ ๘.๑ - ๘.๕ - ทำทดสอบการอ่านจับใจความ จากนิทาน	- แบบฝึกที่ ๘.๑ - ๘.๕ - แบบทดสอบการอ่าน จับใจความจากนิทาน จำนวน ๑๐ ข้อ	- ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๔ คะแนน - ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม คือ จำนวน ๘ คะแนน
๒. ด้านทักษะ/ กระบวนการ: - อ่านจับใจความ/ กลุ่ม/ รายบุคคล	แบบฝึกที่ ๘.๑ - ๘.๕	
๓. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์: ทักษะการอ่านจับใจความ	การสังเกต	

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
 .....

(ลงชื่อ).....

(นางอัญชลิ อิศสรารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีประชา
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**ด้านความรู้**

.....
.....

ด้านทักษะ/ กระบวนการ

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....

แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน

คำชี้แจง

นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (×) ทับอักษรที่อยู่หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด
ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดเป็นหลักการอ่านจับใจความโดยตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ก. ผลเป็นอย่างไร ข. ใครทำอะไร
ค. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง ง. ถูกทุกข้อ
๒. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการอ่านจับใจความ
- ก. อ่านอย่างรวดเร็ว ข. อ่านพร้อมกับเขียนเรื่องย่อ
ค. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ง. อ่านอย่างพิจารณา
๓. ข้อใดไม่ใช่เรื่องนิทาน
- ก. กระต่ายตื่นตูม ข. ม้ากับลา
ค. หมาป่ากับนกอินทรี ง. สุนัขจิ้งจอกกับนกอินทรี

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔ - ๑๐

คนตัดไม้กับสุนัขจิ้งจอก

คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกเข้าไปซ่อนที่ข้างกระท่อมเมื่อถูกขอความช่วยเหลือ พวกกล้าสัตว์
จึงหมาล่าเนื้อมาถึงก็ถามคนตัดไม้ว่าเห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ "ไม่เห็นเลยเพื่อนเอ๋ย"
คนตัดไม้ปฏิเสธแต่ก็ชี้นิ้วไปทางข้างกระท่อม พวกกล้าสัตว์ไม่เข้าใจสัญญาบอกไปนั้นจึงพากัน
กลับไป สุนัขจิ้งจอกรออยู่อีกสักครู่ก็ออกมาจากที่ซ่อนแล้ววิ่งผ่านหน้าคนตัดไม้ไป คนตัดไม้
จึงร้องขึ้นว่า "ข้าช่วยชีวิตเจ้าไว้ เจ้าไม่ขอบคุณเจ้าเลยหรือ" "ลึนของเจ้าไม่ตรงเหมือนนิ้วของเจ้า
เลยนะจะให้ขอบใจได้อย่างไร" สุนัขจิ้งจอกกล่าวแล้วก็วิ่งเข้าป่าไป

ที่มา: บันลือ อุตสาหจิต. (๒๕๓๖ หน้า ๒๓)

๔. คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกไปซ่อนที่ใด

ก. ข้างกระท่อม ข. หลุมหลบภัย

ค. ในกระท่อม ง. ในป่า

๕. ใครจงหมาล่าเนื้อ

ก. นายพรานป่า ข. คนเลี้ยงวัว

ค. พ่อค้าหาบเร่ ง. พวกกล้าสัตว์

๖. คนตัดไม้ตอบไม่เห็นสุนัขจิ้งจอก แต่ก็บอกไปอย่างไร

ก. ชี้นิ้วไปทางข้างกระท่อม ข. ชี้นิ้วไปในกระท่อม

ค. ชี้นิ้วไปทางป่าทึบ ง. บอกว่าอยู่ข้างกระท่อม

๗. พวกกล้าสัตว์เห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่

ก. เห็น ข. ไม่เห็น

ค. เห็นแต่สุนัขจิ้งจอกวิ่งหนีไปได้ ง. เห็นและฆ่าสุนัขจิ้งจอกตาย

๘. สุนัขจิ้งจอกขอบคุณคนตัดไม้หรือไม่ที่ช่วยชีวิตไว้

ก. ขอบคุณ ข. ไม่ขอบคุณ

ค. ขอบคุณอย่างซาบซึ้ง ง. ไม่ขอบคุณและพูดประชดสุนัขจิ้งจอก

๙. สุนัขจิ้งจอกเปรียบเทียบนิ้วของคนตัดไม้เป็นเสมือนอะไร

ก. ลึน ข. ควงตา

ค. ปาก ง. ใจ

๑๐. สารสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ก. พวกล่าสัตว์ใจร้าย ข. คนตัดฟืนมีความซื่อสัตย์

ค. คนตัดฟืนเชื่อถือไม่ได้

ง. พวกล่าสัตว์เชื่อถือไม่ได้

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบอ่านจับใจความจากนิทาน

๑.	ง
๒.	ข
๓.	ก
๔.	ก
๕.	ง
๖.	ก
๗.	ข
๘.	ง
๙.	ก
๑๐.	ก

